

Geconsolideerde jaarrekeningen per 31 december 2014

2014
*Verslag van de raad van bestuur over de geconsolideerde
IFRS-jaarrekening*

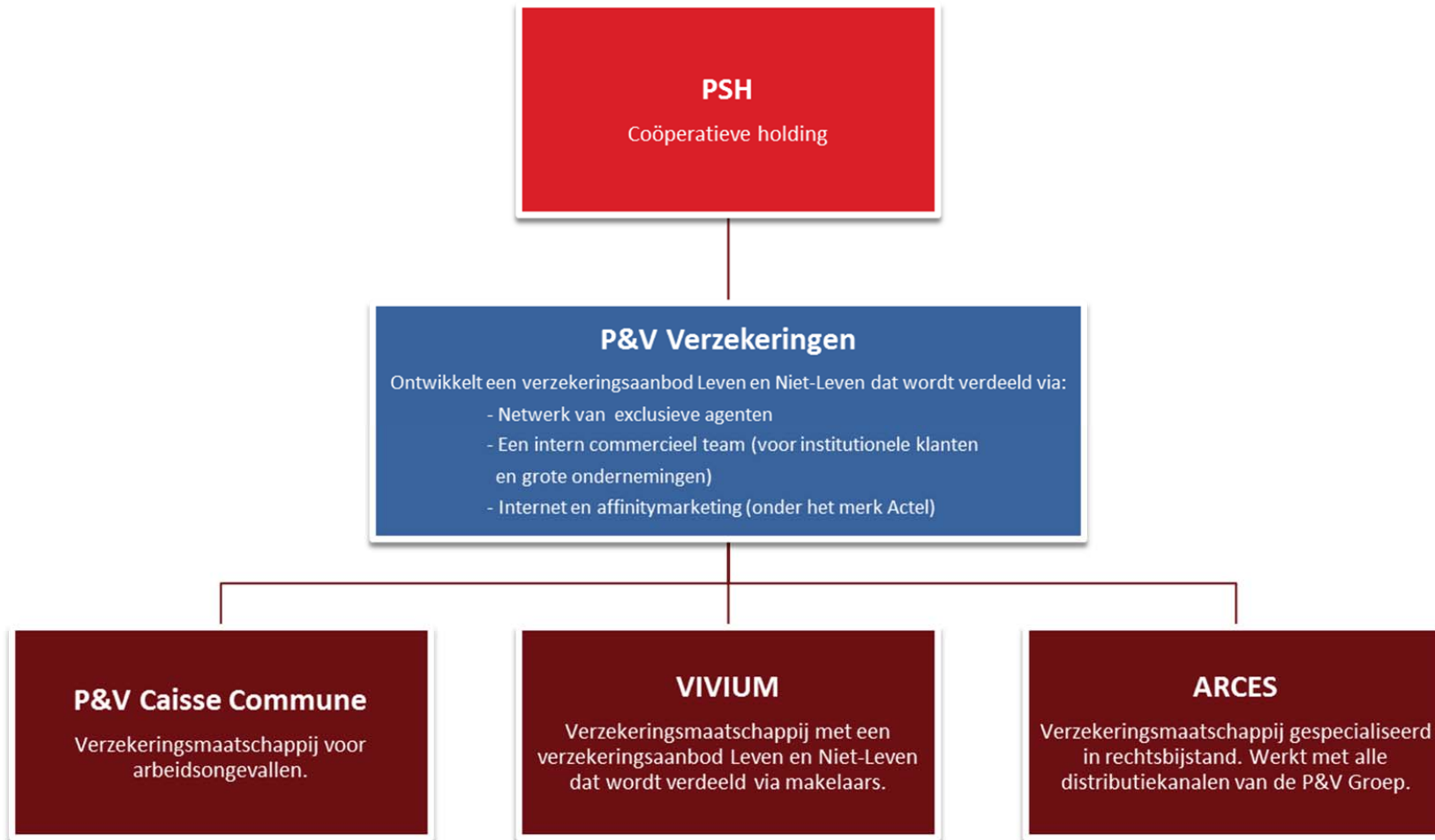
I	VOORSTELLING VAN DE P&V GROEP	3
II	GECONSOLIDEERDE JAARREKENINGEN PER 31 DECEMBER 2014.....	6
III	VERSLAG VAN DE ACCOUNTANTS OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENINGEN	14
IV	ACTIVITEITENVERSLAG.....	16
V	DOELSTELLINGEN EN BELEID BETREFFENDE RISICOBEBEER	19
VI	TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE BALANS.....	30
VII	TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	85
VIII	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM.....	92
IX	HUMAN RESOURCES	92
X	BESTAAN VAN BIJKANTOREN.....	92
XI	TEGENSTRIJDIG BELANG	92
XII	ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	92
XIII	TOEPASSING VAN DE IFRS-NORMEN BINNEN DE P&V GROEP	93
	UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE.....	119

Afkortingen

 GAAP	Generally Accepted Accounting Principles/Practice
 IAS	International Accounting Standard
 IASB	International Accounting Standards Board
 IFRIC	IFRS Interpretation Committee (ex IFRIC) Interpretations
 IFRS	International Financial Reporting Standard
 Interpretations	IFRS Interpretations Committee (ex International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC))
 WD	Winstdeelname (discretionair)
 Shadow accounting	Schaduwboekhouding in het kader van IFRS 4
 SIC	Standard Interpretations Committee
 S/P	Schade-premieverhouding
 NIW	Netto-inventariswaarde (gepubliceerd door het fonds)

I Voorstelling van de P&V Groep

I.A Structuur van de P&V Groep

I.A.1 PSH

PSH cvba is de overkoepelende structuur van de P&V Groep waarin de referentieaandeelhouders vertegenwoordigd zijn.

PSH waarborgt de ethiek en de waarden van de P&V Groep als onderneming die deel uitmaakt van de sociale economie. Ze ziet erop toe dat de strategie en het algemene beleid in de verschillende activiteit gebieden van de P&V Groep coherent en complementair zijn met de waarden en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de groep.

PSH is erkend als coöperatieve vennootschap door de Nationale Raad voor de Coöperatie. Die erkenning betekent dat PSH in overeenstemming met de coöperatieve principes werkt en meer bepaald het democratisch bestuur en het ontbreken van een speculatief doel respecteert.

I.A.2 Belangrijke participaties

I.A.2.a IMA

Sinds 1994 doet de P&V Groep voor de bijstandsverlening aan haar verzekerden een beroep op IMA (Inter Mutuelles Assistance). Begin 2012 versterkte de P&V Groep haar strategisch partnerschap met IMA en nam ze een participatie van 50% in het kapitaal van IMA Benelux en 3,95% in de naamloze vennootschap IMA met maatschappelijke zetel in Niort (Frankrijk).

Dankzij de strategische alliantie met IMA kan de P&V Groep haar klanten in de verschillende verzekeringstakken vernieuwende bijstandsdiensten aanbieden.

I.A.2.b Multipharma

De P&V Groep heeft een belangrijke participatie in de coöperatieve groep Multipharma. Deze groep bestaat uit de cvba's Multipharma Group, Multipharma en iU.

De coöperatieve holding cvba Multipharma Group heeft geen commerciële activiteiten en beheert de participaties.

De coöperatieve vennootschap Multipharma werd aan het begin van de 20e eeuw opgericht en wil een actieve rol spelen in het toegankelijk maken van gezondheidsproducten (voornamelijk geneesmiddelen) en in een kwaliteitsvolle farmaceutische zorg. Haar identiteit steunt op drie sleutelementen: de wil om het apothekersberoep te versterken, de kracht van een geïntegreerd netwerk en het coöperatieve project. Multipharma baat een netwerk uit van ongeveer 250 apotheken (op 31 december 2014) en een groothandelsdepot. Multipharma is het grootste netwerk van voor het publiek opengestelde apotheken in België.

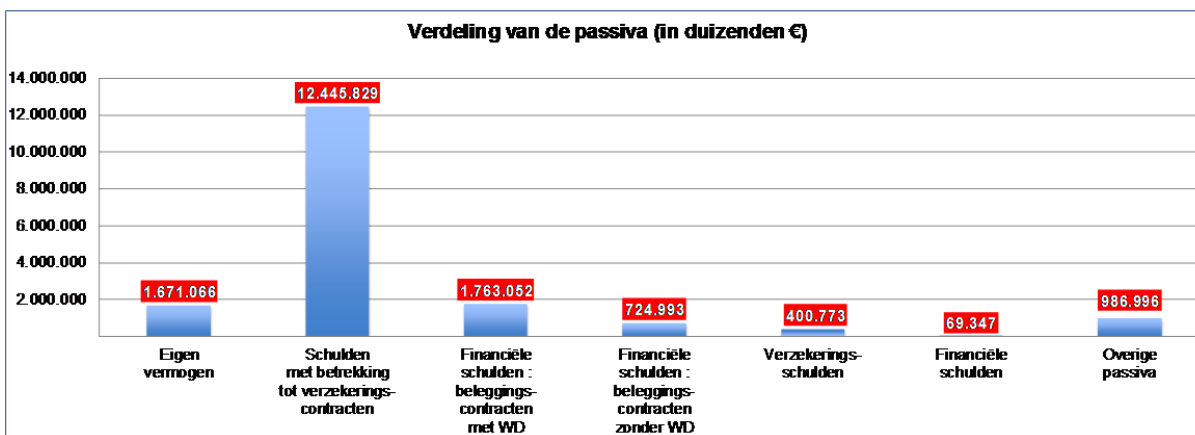
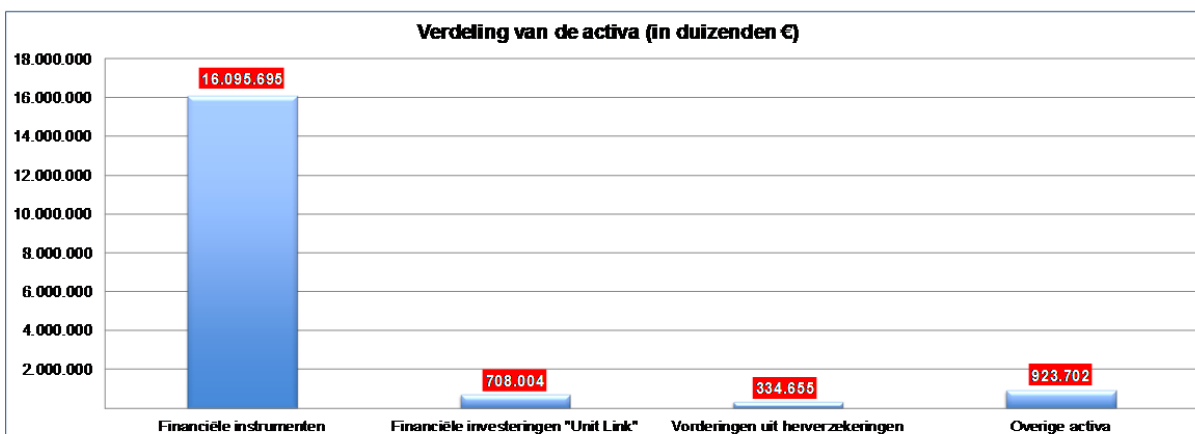
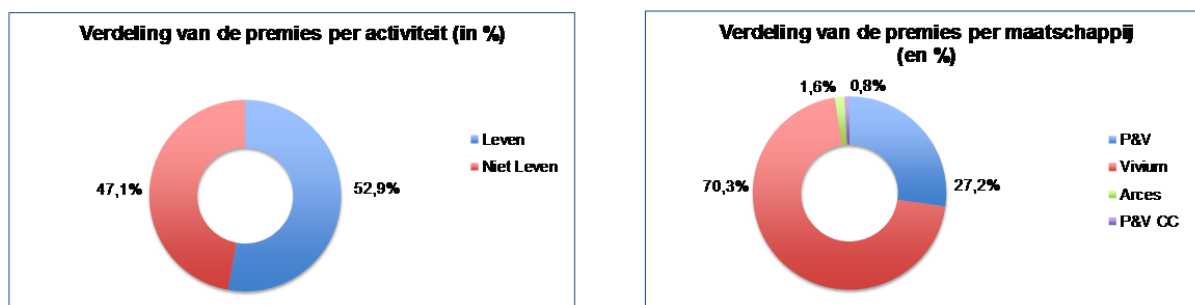
In 1996 werd de cvba iU opgericht in de sector van de producten voor lichaamsverzorging, cosmetica en dieetvoeding. iU baat een parafarmacienetwerk van 23 winkels uit (op 31 december 2014).

I.A.3 Andere participaties

Naast haar deelname in verzekeringsondernemingen bezit de P&V Groep ook participaties in immobiëlenbedrijven en in portefeuillemaatschappijen die rechtstreeks bijdragen aan de uitoefening van haar activiteiten.

De investeringen nemen ook de vorm aan van nauwe banden met bedrijven voor hypothecaire leningen en coöperaties uit de sociale economie.

I.B Belangrijkste cijfers per 31 december 2014

Totaal balans	18.062.056 K€	Eigen vermogen	1.671.066 K€
Totale premies	1.517.511 K€	Netto resultaat	151.834 K€
Solvabiliteitsratio	269%	Aantal medewerkers	1.757

II Geconsolideerde jaarrekeningen per 31 december 2014

Op 23 april 2015 heeft de raad van bestuur de publicatie goedgekeurd van de geconsolideerde jaarrekeningen van P&V Verzekeringen en haar dochterondernemingen (die samen de P&V Groep vormen) voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014. P&V Verzekeringen is een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid ingeschreven in België (ondernemingsnummer BE 0402.236.531; FSMA-code 0058). De maatschappelijke zetel is gevestigd in België te 1210 Brussel, Koningsstraat 151.

De voornaamste activiteiten van de P&V Groep zijn levens- en niet-levensverzekeringen.

De geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep werden opgesteld conform de internationale normen voor financiële verslaggeving (IFRS) gepubliceerd door de International Accounting Standards Board (IASB) van kracht in de Europese Unie op 1 januari 2014. De geconsolideerde jaarrekeningen omvatten de jaarrekeningen van de P&V Groep en haar dochterondernemingen per 31 december van elk jaar. Ze worden opgesteld over dezelfde referentieperiode als die van de moedermaatschappij op grond van homogene boekhoudmethoden.

De geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep zijn opgesteld op grond van het continuïteitsbeginsel en willen een getrouwe weergave geven van de geconsolideerde jaarrekening, de geconsolideerde resultatenrekening en de geconsolideerde kasstromen.

De minderheidsbelangen vertegenwoordigen het deel van de winst of het verlies en het netto vermogen dat niet in handen is van de groep. Ze worden afzonderlijk vermeld in de resultatenrekening en in het eigen vermogen van de geconsolideerde balans.

De geconsolideerde jaarrekeningen zijn opgesteld in euro, de werkingsmunt van de P&V Groep. De tabellen zijn uitgedrukt in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

II.A Geconsolideerde balans

In duizenden €	Toelichting	2014	2013
Activa			
Goodwill	VI.D	-	129.046
Immateriële vaste activa	VI.E	7.862	3.229
Bedrijfsgebouwen en materiële vaste activa	VI.F	98.648	135.695
Vastgoedbeleggingen	VI.G	219.574	181.672
Investerings in geassocieerde ondernemingen	VI.A	75.459	69.579
Financiële instrumenten	VI.H	16.095.695	13.546.853
Financiële investeringen "Unit Link"	VI.I	708.004	712.678
Activa uit hoofde van herverzekeringen	VI.J	334.655	313.026
Vorderingen uit verzekeringen	VI.J	109.526	103.608
Overige vorderingen	VI.J	112.450	131.480
Verworven producten	VI.J	26.634	12.554
Activa aangehouden voor verkoop	VI.L	-	233.279
Kas en kasequivalenten	VI.M	273.549	446.761
Totaal activa *		18.062.056	16.019.458
Eigen vermogen en passiva			
Uitgegeven kapitaal	VI.N	484	484
Reserves	VI.N	1.552.953	1.310.974
Eigen vermogen - deel van de groep		1.553.437	1.311.458
Eigen vermogen toegekend aan de minderheidsbelangen	VI.N	117.629	92.437
Totaal eigen vermogen		1.671.066	1.403.895
Achtergestelde schulden	VI.R	267.700	267.700
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	VI.O	12.445.829	10.719.812
Financiële schulden – beleggingscontracten met WD	VI.O	1.763.052	1.436.705
Financiële schulden – beleggingscontracten zonder WD	VI.O	724.993	730.655
Pensioenen en overige verplichtingen	VI.P	335.900	305.151
Uitgestelde belastingen	VI.Q	213.734	85.429
Verzekeringsschulden	VI.O	400.773	344.712
Financiële schulden	VI.R	69.347	310.424
Schulden met betrekking tot activa aangehouden voor verkoop	VI.L	-	248.528
Overige schulden	VI.R	169.662	166.446
Totaal passiva *		16.390.990	14.615.563
Totaal eigen vermogen en passiva		18.062.056	16.019.458

* Conform IAS 1 heeft de P&V Groep alle activa en passiva in volgorde van liquiditeit opgegeven.

II.B Geconsolideerde resultatenrekening

In duizenden €	Toelichting	2014	2013
Bruto premies		1.517.511	1.516.183
Wijziging in voorziening voor niet-verdiende premies		5.057	(7.983)
Premies afgestaan aan herverzekeraars		(40.197)	(46.386)
Verdiende premies netto van herverzekeringen	VII.A	1.482.371	1.461.814
Verzekeringskosten - netto		(985.608)	(998.213)
Provisies voor schadegevallen - netto		(42.765)	20.451
Provisie voor levensverzekering		(390.208)	(480.809)
Winstdeelname		(8.511)	(6.545)
Overige technische provisies		(82.535)	(9.612)
Overige technische lasten		(38.069)	(33.353)
Totaal technische lasten	VII.B	(1.547.696)	(1.508.080)
Technisch resultaat		(65.325)	(46.266)
Courante financiële opbrengsten	VII.C	519.151	527.489
Courante financiële kosten	VII.D	(66.830)	(65.936)
Courant financieel resultaat		452.322	461.552
Niet-courante financiële opbrengsten	VII.C	368.103	340.695
Niet-courante financiële kosten	VII.D	(180.234)	(183.048)
Niet-courant financieel resultaat		187.870	157.647
Totaal financieel resultaat		640.191	619.199
Technisch en financieel resultaat		574.866	572.933
Totaal commissies & overige opbrengsten		3.497	28.580
Administratieve & operationele kosten	VII.E	(327.579)	(359.371)
Overige opbrengsten (kosten)		3.326	(24.101)
Belastingen	VII.F	(108.482)	(70.329)
Resultaat van geassocieerde ondernemingen		6.205	7.227
Netto resultaat van het boekjaar		151.834	154.940
Toe te wijzen aan de:			
groep		136.798	145.938
minderheidsbelangen		15.035	9.001

Conform IAS 1 heeft de P&V Groep ervoor gekozen om de analyse van de kosten in haar resultatenrekening weer te geven per functie.

II.C Toestand van het geconsolideerde totale resultaat

In duizenden €	Toelichting	2014	2013
Netto resultaat van het boekjaar		151.834	154.940
Netto winst (verlies) op kasstroomafdekkingen	<i>VI.H</i>	(16.477)	-
Netto winst (verlies) op activa beschikbaar voor verkoop na aftrek van de shadow accounting		249.879	(52.273)
Niet-gerealiseerde resultaten van deelnemingen volgens vermogensmutatiemethode		111	(665)
Niet-gerealiseerde resultaten op personeelsbeloningen		(37.510)	(13.457)
Overige posten in de niet-gerealiseerde resultaten		(4.748)	16.738
Inkomstenbelastingen op niet-gerealiseerde resultaten		(69.208)	38.920
Niet-gerealiseerde resultaten overgedragen naar resultaat van het boekjaar	<i>II.D</i>	(5.039)	3.605
Niet gerealiseerde resultaten van het boekjaar, na aftrek van belastingen	<i>VI.N</i>	117.009	(7.131)
Totaal resultaat van het boekjaar, na aftrek van belastingen		268.842	147.809
Toe te wijzen aan de:			
groep		243.019	198.185
minderheidsbelangen		25.824	(50.376)
		268.842	147.809

Conform IAS 1 heeft de P&V Groep ervoor gekozen om het nettoresultaat en de niet-gerealiseerde resultaten in twee afzonderlijke secties weer te geven. De niet-gerealiseerde resultaten omvatten de opbrengsten en kosten na belasting (met inbegrip van de herclassificatieaanpassingen) die niet in het nettoresultaat geboekt zijn zoals opgelegd of toegestaan door andere IFRS-normen:

- ✚ De variaties in het herwaarderingsoverschot;
- ✚ De herwaarderings in hoofde van de stelsels van het type vaste prestaties;
- ✚ De winsten en verliezen die voortvloeien uit de activa beschikbaar voor verkoop;
- ✚ Het effectieve deel van de winsten en (of) verliezen op kasstroomafdekkingsinstrumenten.

II.D Overzicht van de variaties in het geconsolideerde eigen vermogen

Eigen vermogen - deel van de groep										
<i>Toelichting</i>	Uitgegeven kapitaal	Overige reserves verbonden aan het kapitaal	Niet verdeeld resultaat (**)	Kasstroom- afdekkingen	Reserves mbt activa aangehouden voor verkoop	Reserves IFRS 5	Reserves op geherwaard eerde activa	Totaal	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
Op 1 januari 2013 (*)	484	491.060	(701.946)	-	1.460.488	-	(63.422)	1.186.663	60.250	1.246.913
Netto resultaat van het boekjaar	-	-	145.938	-	-	-	-	145.938	9.001	154.940
Niet-gerealiseerde resultaten	<i>VI.N</i>	-	382.451	-	(356.231)	5.039	20.988	52.247	(59.377)	(7.131)
Totaal resultaat van het boekjaar	-	-	528.390	-	(356.231)	5.039	20.988	198.185	(50.376)	147.809
Uitgekeerde dividenden	<i>VII.G</i>	-	(265)	-	-	-	-	(265)	(5.860)	(6.125)
Aanschaffingen van minderheidsbelangen	-	-	2.055	-	-	-	-	2.055	117.483	119.538
Wijzigingen in de perimeter	-	-	(75.180)	-	-	-	-	(75.180)	(29.060)	(104.240)
Overdracht van reserves	-	(2.046)	2.046	-	-	-	-	-	-	-
Op 31 december 2013 (*)	484	489.014	(244.900)	-	1.104.256	5.039	(42.434)	1.311.458	92.437	1.403.895
Netto resultaat van het boekjaar	-	-	136.798	-	-	-	-	136.798	15.035	151.834
Niet-gerealiseerde resultaten	<i>VI.N</i>	-	(1.584.457)	(15.121)	1.716.807	(5.039)	(5.970)	106.220	10.788	117.009
Totaal resultaat van het boekjaar	-	-	(1.447.658)	(15.121)	1.716.807	(5.039)	(5.970)	243.019	25.824	268.842
Uitgekeerde dividenden	<i>VII.G</i>	-	(220)	-	-	-	-	(220)	-	(220)
Wijzigingen in de perimeter	-	-	(304)	-	-	-	-	(304)	36	(268)
Overdracht van reserves	-	65.706	(60.951)	-	-	-	-	4.754	-	4.754
Overige	-	-	(7.431)	-	-	-	2.161	(5.270)	(667)	(5.937)
Op 31 december 2014	<i>VI.N</i>	484	554.719	(1.761.465)	(15.121)	2.821.064	-	(46.244)	1.553.437	117.629
								1.553.437	117.629	1.671.066

* Sommige cijfers hierboven stemmen niet overeen met de jaarrekeningen gepubliceerd in 2013 omdat sommige stromen geherclassificeerd werden door de verrichtingen die toegelicht worden in Toelichting IV.N.

** De niet-gerealiseerde resultaten die een impact hebben op het niet-uitgekeerde resultaat omvatten de zogenaamde 'shadow accounting'.

II.E Tabel van de geconsolideerde kasstromen

In duizenden €	Toelichting	2014	2013
I. Beginsaldo	<i>VI.M</i>	446.762	371.064
II. Netto kasstromen met betrekking tot de operationele activiteiten		29.564	103.670
1. Kasstromen met betrekking tot de exploitatie		45.325	133.494
1.1. Operationeel resultaat		15.591	(76.477)
1.1.1. Netto resultaat van het jaar	<i>II.B</i>	151.834	154.940
1.1.2. Financiële resultaat van investeringsactiviteiten		(620.471)	(550.844)
1.1.3. Belastingen op het resultaat	<i>VII.F</i>	108.482	70.329
1.1.4. Waardecorrecties op investeringen zonder impact op de kasstromen		(4.034)	(40.717)
1.1.5. Technische provisies m.b.t. andere verzekeringen en andere aanpassingen		298.901	297.263
1.1.6. Deel van de herverzekeraars in de technische provisies		(22.459)	5.006
1.1.7. Overige rubrieken		103.338	33.991
1.2. Wijzigingen van de activa en passiva verbonden aan operationele activiteiten		29.733	209.971
1.2.1. Wijziging van de vorderingen		4.027	8.331
1.2.2. Wijziging van de vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen		(2.050)	(1.003)
1.2.3. Wijziging van de andere beleggingen		20.676	151.004
1.2.4. Wijziging van de verzekeringsschulden		56.062	4.767
1.2.5. Wijziging van de overige operationele passiva		(21.196)	(24.714)
1.2.6. Overige wijzigingen		(27.785)	25.142
2. Kasstromen uit belastingen en uitgestelde belastingen		(15.760)	(29.824)
2.1. Belastingenschulden		(15.760)	(29.824)
III. Netto kasstromen met betrekking tot beleggingsactiviteiten		32.714	(2.828)
1. Acquisities		(1.614.173)	(2.508.237)
1.1. Betalingen voor het verwerven van aandelen		(139.275)	(136.514)
1.2. Betalingen voor het verwerven van obligaties		(1.406.076)	(2.165.407)
1.3. Betalingen voor het verwerven van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen		(587)	(116.470)
1.4. Betalingen voor het verwerven van leningen, andere activa en vaste activa		(68.235)	(89.846)
2. Overdrachten		1.084.456	1.848.994
2.1. Opbrengsten uit de verkoop van aandelen		148.701	68.241
2.2. Opbrengsten uit de verkoop van obligaties		933.029	1.779.944
2.3. Opbrengsten uit de verkoop van dochterondernemingen, joint ventures of geassocieerde ondernemingen		387	113
2.4. Opbrengsten uit de verkoop van andere activa (financiële en vaste activa)		2.340	696
3. Intersten, dividenden en netto-opbrengsten van investeringsactiviteiten (betaald)		561.225	651.881
4. Andere kasstromen met betrekking tot investeringsactiviteiten		1.206	4.534
IV. Netto kasstromen met betrekking tot financieringsactiviteiten		(235.491)	(30.744)
1. Kasstromen met betrekking tot financiering		(252.718)	63.350
1.1. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit financiële leasing	<i>VI.K</i>	7.594	7.756
1.3. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit financiering op basis van effecten (REPO)		(298.265)	90.900
1.4. Opbrengsten / (Terugbetaling) uit andere financiële activa		37.953	(35.306)
2. Intersten		17.447	(93.829)
2.1. Intersten betaald met betrekking tot financiering		(23.761)	(146.905)
2.2. Intersten ontvangen met betrekking tot financiering		41.208	53.076
3. Dividenden betaald	<i>VII.G</i>	(220)	(265)
V. Kapitaalverhoging vrijgegeven in cash		-	5.600
VI. Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten	<i>VI.M</i>	(173.213)	75.698
VII. Eindsaldo	<i>VI.M</i>	273.549	446.762

De tabel van de kasstromen is opgesteld in overeenstemming met de norm IAS 7, volgens de indirecte methode, aan de hand van het geconsolideerde nettoresultaat. De tabel maakt een onderscheid tussen de stromen uit de activiteit en de stromen uit beleggings- en financieringstransacties.

De kasstromen die gekoppeld zijn aan de operationele activiteit zijn die stromen die inkomsten opleveren en die niet voldoen aan de criteria voor beleggings- of financieringsstromen. De P&V Groep brengt in deze categorie het nettoresultaat van het boekjaar onder, gecorrigeerd met de componenten van de resultatenrekening zonder invloed op de geldmiddelen en met de variaties in de behoefte aan bedrijfskapitaal om een getrouw beeld te hebben van de netto kasstromen die betrekking hebben op de operationele activiteiten.

De daling van de kasstromen met betrekking tot de operationele activiteiten van +103,7 miljoen euro tot +29,6 miljoen euro (hetzij een vermindering van 74,1 miljoen euro) is voornamelijk toe te schrijven aan:

- ✚ De terugbetaling van andere beleggingen (tak 23) in 2013 van de vennootschap Euresa Life (activiteiten in run-off);
- ✚ De overdracht van de geldmiddelen en kasequivalenten van 13,3 miljoen euro naar aanleiding van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg.

In 2014 zijn de overige beleggingen niet significant gedaald ten opzichte van 2013.

De kasstromen met betrekking tot de beleggingsactiviteiten omvatten voornamelijk de mutaties op financiële beleggingen. Die stromen zijn hoofdzakelijk toe te wijzen aan de toename van de meerwaarden gerealiseerd op de effecten beschikbaar voor verkoop. De stromen gekoppeld aan de overname van financiële en geïmmobiliseerde activa van 68,2 miljoen euro zijn toe te schrijven aan renovatiewerken aan gebouwen en aan niet-gewaarborgde leningen en voorschotten op levensverzekeringscontracten.

De kasstromen met betrekking tot de financieringen bestaan in hoofdzaak uit de terugbetaling van financieringsmiddelen zoals repo's. Ter herinnering: het bedrag 2013 van de rentes gestort met betrekking tot financieringen werd beïnvloed door een terugkoop van minderheidsbelangen.

II.F Solvabiliteitsmarge

In duizenden €	2014	2013	Vershil
Totaal van het eigen vermogen, zonder prudentiële filters	1.930.904	1.539.321	391.583
Totaal van het eigen vermogen, met prudentiële filters	1.547.177	1.322.014	225.163
Solvabiliteitsvereiste	575.245	563.536	11.710
Overschot in de dekkingswaarde	971.932	758.479	213.453
Ratio	269%	235%	

De geconsolideerde solvabiliteitsratio (Solvency I-normen) gaat van 235% naar 269%, voornamelijk door de toename van het eigen vermogen gekoppeld aan het resultaat van het jaar en aan andere elementen die rechtstreeks onder 'Niet-gerealiseerde resultaten' opgenomen zijn. Het eigen vermogen is gedaald onder invloed van de immateriële vaste activa en de goodwill.

De prudentiële filters hebben voornamelijk betrekking op de correctie van de voorziening voor egalisatie en catastrofes en van de latente meerwaarden op obligaties na aftrek van de uitgestelde belastingen.

De solvabiliteitsvereiste bestaat uit een deel leven en een deel niet-leven. In Leven is de berekening gebaseerd op de technische voorzieningen. In Niet-leven wordt de vereiste berekend op de schadelasten en de premies. De verhoging van de solvabiliteitsvereiste met 11,7 miljoen euro kan vooral worden verklaard door de groei van de wiskundige reserves in Leven.

III Verslag van de accountants over de geconsolideerde jaarrekeningen

Ernst & Young
Réviseurs d'Entreprises
Bedrijfsrevisoren
De Kleetlaan 2
B - 1831 Diegem

Tel: +32 (0)2 774 91 11
Fax: +32 (0)2 774 90 90
ey.com

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van de vennootschap P&V Verzekeringen CVBA over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over het geconsolideerd overzicht van de financiële positie op 31 december 2014, het geconsolideerd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen.

Verklaring over de Geconsolideerde Jaarrekening - oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van P&V Verzekeringen CVBA (de "Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de Groep") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014, opgesteld op grond van de *International Financial Reporting Standards* zoals goedgekeurd door de Europese Unie, met een geconsolideerd balanstotaal van k€ 18.062.056 en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van k€ 136.798 (deel van de Groep).

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards*, zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels; en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze Geconsolideerde Jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de Geconsolideerde Jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de Geconsolideerde Jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de Geconsolideerde Jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de bestaande interne controle van de Groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de bestaande interne controle van de Groep.

Société civile ayant opté pour la forme d'une société coopérative à responsabilité limitée
Burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een collaboratieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid heeft aangenomen
BPM Brussels - RWI Brussel - T.V.A. - B.V.W. BE 0448.534.711
Banque BNP Paribas Fortis Bank 210 0005900-00

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Verslag van de commissaris van 18 mei 2015 over de Geconsolideerde Jaarrekening van P&V Verzekeringen CVBA over het boekjaar afgesloten op 31 december 2014 (vervolg)

Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen en wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep per 31 december 2014 een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van het geconsolideerd geheel alsook van haar geconsolideerde resultaten en van haar geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, in overeenstemming met art 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de van toepassing zijnde bijkomende norm uitgegeven door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, zoals gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 augustus 2013 (de "Bijkomende Norm"), is het onze verantwoordelijkheid om bepaalde procedures uit te voeren aangaande de naleving, in alle van materieel belang zijnde opzichten, van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen, zoals gedefinieerd in de Bijkomende Norm. Op grond hiervan, doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de Geconsolideerde Jaarrekening te wijzigen:

- ▶ Het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Brussel, 18 mei 2015

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Jean-François Hubin
Vennoot*
* Handelend in naam van een BVBA

15JFH0184

IV Activiteitenverslag

IV.A Resultaten van 2014

Resultaat van de P&V Groep

Het geconsolideerde nettoresultaat van de P&V Groep over het jaar 2014 komt uit op een bedrag van 151,8 miljoen euro (2013: 154,9 miljoen euro). Het aandeel van de P&V Groep bedraagt 136,8 miljoen euro, terwijl 15,0 miljoen euro toegewezen is aan de minderheidsbelangen.

De lichte vermindering van het nettoresultaat kan worden verklaard door de daling van het technische resultaat met 19,1 miljoen euro en de stijging van het financiële resultaat met 21,0 miljoen euro. De niet-gerealiseerde resultaten zijn gedaald met 5,0 miljoen euro.

Technisch resultaat

De toename van de brutopremies Leven kan voornamelijk worden verklaard door de stijging van de periodieke individuele verzekeringen bij Vivium. De inkomsten van de individuele levensactiviteit bij P&V Verzekeringen zijn te vergelijken met die van 2013. We noteren een stijging in het segment van de flexibele producten met eenmalige premie. Die stijging wordt echter gecompenseerd door een vermindering van de brutopremies Leven naar aanleiding van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg (-13,0 miljoen euro). Wat groepsverzekeringen betreft, zijn de inkomsten licht gestegen (+1,5%) op het vlak van de periodieke premies, waarvan een deel uitzonderlijk is (zie toelichting VII.A).

De daling van de brutopremies Niet-leven kan hoofdzakelijk worden verklaard door de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg (-27,0 miljoen euro). Die daling wordt echter gecompenseerd door een positieve evolutie die voornamelijk afkomstig is van de takken Particulieren (Auto Toerisme & Zaken inbegrepen) waarvan de tariefindexeringen een impact hadden op de inkomsten.

De terugval van het technische resultaat wordt verklaard door een toename van de technische lasten met 39,6 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de volgende operationele elementen:

- ✚ In het segment Brand was er in juni 2014 een hagelstorm die de schadelasten bij P&V en Vivium deed stijgen.
- ✚ In verschillende takken bij Vivium zien we een last betreffende grote dossiers (bewegingen > 250.000) (schadelast per jaar waarin de schade zich voordeed en per vorige jaren).
- ✚ Er werden toewijzingen voor winstdeelnames geboekt bij P&V en Vivium.

Financieel resultaat

Het financiële resultaat is met 21,0 miljoen gestegen om in 2014 uit te komen op 640,2 miljoen tegenover 619,2 miljoen euro in 2013. Het financiële resultaat steeg voornamelijk dankzij het niet-courante financiële resultaat (+30,2 miljoen euro). Het courante financiële resultaat is echter gedaald met 9,2 miljoen euro (zie toelichting VII.C en toelichting VII.D).

De overige resultaten

We zien een achteruitgang met 5,0 miljoen euro, hetzij -423,0 miljoen euro in 2014 tegenover -418,0 miljoen euro in 2013. De belangrijkste schommelingen in die overige resultaten zijn:

- ✚ De fees, provisies en andere inkomsten zijn gedaald met 25,1 miljoen euro. Die daling kan voornamelijk worden verklaard door de verkoop van een bijkantoor in 2013.
- ✚ De administratieve en operationele kosten zijn gedaald met 31,8 miljoen euro, voornamelijk door run-off activiteiten en de overdracht van de verzekeringsactiviteiten van het bijkantoor P&V Luxembourg.
- ✚ De overige lasten zijn gedaald met 27,4 miljoen euro (van -24,1 miljoen euro in 2013 tot +3,3 miljoen euro in 2014). Die daling kan worden verklaard door de verkoop van een bijkantoor in 2013 en onttrekkingen aan de reserves van 8,1 miljoen euro in 2014.
- ✚ De belastingen zijn met 38,2 miljoen euro toegenomen (van 70,3 miljoen euro in 2013 tot 108,5 miljoen euro in 2014), wat verklaard kan worden door de uitgestelde belastingen op meerwaarden van financiële activa.

IV.B Financiële situatie van 2014

Balans

Het balanstotaal steeg van 16,02 miljard euro in 2013 naar 18,06 miljard euro in 2014, wat neerkomt op een toename met 2,04 miljard euro.

De grootste schommelingen in het actief zijn:

- ✚ De bijzondere waardevermindering van de goodwill toegewezen aan de kasstroomgenererende eenheden Vivium en White Park (zie toelichting VI.D);
- ✚ De stijging van de financiële instrumenten met een bedrag van 2,5 miljard euro. Die stijging kan vooral worden verklaard door de toegenomen marktwaarde van de obligaties naar aanleiding van de rentedaling (zie toelichting VI.H);
- ✚ Het op nul zetten van de post 'niet-courante activa aangehouden voor verkoop' naar aanleiding van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg (bijkantoor) en de herverzekeringstak (in run-off) van CVBA P&V Réassurance (zie toelichting VI.L);
- ✚ De daling van de post 'Geldmiddelen en kasequivalenten' (alook de rekeningen op korte termijn) voor een bedrag van 173,2 miljoen euro naar aanleiding van investerings- en financieringsverrichtingen van de groep (zie toelichting II.E en VI.M).

De belangrijkste schommelingen in het passief zijn:

- ✚ Een stijging van de technische voorzieningen met 1,7 miljard euro. Die stijging kan voornamelijk worden verklaard door de schaduwboekhouding naar aanleiding van de daling van de obligatierentes tussen 2013 en 2014.

- ✚ Een toename van de financiële verbintenissen voor de investeringscontracten met aandeel in de winst voor 326,3 miljoen euro. Die toename houdt voornamelijk verband met de individuele levensverzekeringscontracten in het kader van pensioensparen en het effect van de variatie van de schaduwboekhouding.
- ✚ Het op nul zetten van de post 'Schulden met betrekking tot niet-courante activa aangehouden voor verkoop' (zie toelichting VI.L).

V Doelstellingen en beleid betreffende risicobeheer

De P&V Groep beschikt al jaren over een risicobeheerstructuur en blijft die verbeteren om haar risicoprofiel zo goed mogelijk af te stemmen op haar risicodraagkracht, rekening houdend met de strategie en de risicobereidheid van de groep.

In 2014 heeft de P&V Groep de risicobeheerstructuur verder geïmplementeerd en uitgediept:

- ✚ De structuur ondersteunt de strategie door te streven naar een optimaal evenwicht tussen rendement en risico, rekening houdend met de risicobereidheid;
- ✚ Zij integreert de risicodimensie in alle beslissingsprocessen op alle operationele niveaus van de P&V Groep en haar entiteiten;
- ✚ Zij zorgt voor naleving van de reglementaire vereisten (zoals de Solvency II-richtlijn).

In het kader van de uitwerking van haar strategische plan voor 2015-2017 startte de P&V Groep in 2014 een toekomstgerichte analyse om na te gaan of haar beschikbare kapitaal in overeenstemming is met het vereiste kapitaal, rekening houdend met de risicobereidheid van de groep. Deze FLAOR-oefening (Forward Looking Assessment of Own Risk) voldoet aan de eisen van het ORSA (Own Risk Solvency Assessment) zoals beschreven in de Solvency II-richtlijn en de circulaires van de NBB.

Dankzij de FLAOR-oefening 2014 konden we de grote risico's waaraan de P&V Groep blootstaat, identificeren of bevestigen. De scenario's en stresstests werden toegepast op het plan 2015-2017 om na te gaan in welke mate het plan bestand is tegen (zeer) ongunstige ontwikkelingen. Voor de vrij waarschijnlijke scenario's toont de toekomstgerichte analyse aan dat de limieten van de risicobereidheid zijn nageleefd, rekening houdend met de lopende of geplande acties om de risico's te verminderen.

Naast de sterkere integratie van het FLAOR-proces in het proces voor de strategische en budgettaire planning werden in 2014 ook de belangrijkste rekenmodellen en -tools herzien voor onder meer de waardering van de passiva en de berekening van de kapitaalvereiste (Solvency Capital Requirement - SCR) in het kader van Solvency II. De SCR wordt berekend volgens de standaardformule, aangezien de P&V Groep heeft beslist om, althans voorlopig, geen dossier voor het gebruik van een intern model voor te leggen aan de NBB.

De P&V Groep ging in 2014 ook verder met het implementeren van de reglementaire rapportering volgens SII.

De risicobeheerstructuur die binnen de groep van toepassing is, houdt rekening met de afstemming van de globale strategie, de risicobeheerstrategie en de acties die de verschillende operationele departementen voeren via de implementatie van een geheel van beleidsregels.

Dit zijn de voornaamste risico's waaraan P&V Groep is blootgesteld:

- ✚ De financiële risico's, en dan meer bepaald de risico's als gevolg van de lage rente (vooral in levensverzekeringsportefeuilles met hoge gewaarborgde rentes en lange looptijden), het aandelenrisico en het kredietspreadrisico van obligaties;
- ✚ De belangrijkste verzekeringsrisico's, met name het acceptatierisico, het provisioneringsrisico – met inbegrip van het inflatierisico – en het catastroferisico in Niet-Leven;
- ✚ De zogenaamde niet-financiële risico's, die voornamelijk het gevolg zijn van noodzakelijke aanpassingen aan veranderingen in de omgeving (reglementaire, economische, sociaal-politieke en technische veranderingen).

Die belangrijke risico's worden hierna uitvoerig toegelicht.

Strategie en risicobeleid

Het risicobeleid stoelt op een taxonomie van de risico's, die gebruikt wordt door de hele P&V Groep en waarvan een specifieke variant wordt toegepast in elke entiteit van de groep, en op de geformaliseerde uitdrukking van de risicobereidheid in risicobeleidsregels. In november 2014 werden in het kader van de goedkeuring van het plan 2015-2017 door de raad van bestuur indicatoren goedgekeurd voor de risicobereidheid en de bijbehorende tolerantielimieten.

Risk governance

De P&V Groep heeft de rollen en de verantwoordelijkheden van de verschillende tussenkomende partijen in het risicobeheerproces verduidelijkt en gedetailleerd. Zij heeft ook de interacties tussen die tussenkomende partijen geregeld.

Het risk governance-systeem zoals dat ingevoerd is door de P&V Groep heeft tot doel om binnen de verschillende entiteiten de risicobeheerstructuur te integreren in de organisatorische en beslissingsprocessen (en dat op alle niveaus van de besluitvorming). Dat systeem is gebaseerd op:

- ✚ Een organisatiestructuur: deze structuur scheidt de risicobeheerfunctie en de actuariële functie van de departementen waar risicodragende activiteiten plaatsvinden; de structuur geeft die functies overigens een onafhankelijk karakter, ook tegenover het directiecomité/de effectieve leiding van de verzekeringsmaatschappijen van de groep;
- ✚ Een comitéstructuur: deze structuur maakt het mogelijk om de besluitvorming in de organisatie af te stemmen op de drempels en limieten van risicobereidheid die de groep heeft vooropgesteld;
- ✚ Een functionele structuur: deze structuur leidt tot een sterke en permanente betrokkenheid van de raad van bestuur en het directiecomité/de effectieve leiding van de verzekeringsmaatschappijen van de groep bij het risicobeheer.

Methodologie

Zijn bepaald in de verschillende documenten over het risicobeheer (beleid, richtlijnen, procedures):

- ✚ Methodieken die worden gebruikt in het kader van risicobeheer;
- ✚ Processen en procedures die worden gebruikt om zowel kwantitatief als kwalitatief een uniforme en consistente toepassing te garanderen.

Deze methodologie wordt onder meer gebruikt in het kader van het ORSA/FLAOR. In dit systeem worden een 'bottom-up financial risk assessment' en een 'bottom-up non financial risk assessment' toegepast, die erin bestaan de belangrijkste risico's te communiceren op grond van vaststellingen op het terrein, terwijl een 'top-down risk assessment' de grootste risico's moet identificeren die de strategie in gevaar kunnen brengen. De voorrang gaat naar het identificeren, evalueren en beheren van grote risico's. Die zware risico's werden in 2014 geëvalueerd.

Voor het beheer van de niet-financiële risico's werden de bestaande methoden versterkt door onder meer de invoering van een regelmatige rapportering over de belangrijkste incidenten, ondersteund door een specifieke richtlijn.

Implementatie en dagelijkse activiteiten

De concrete implementatie van de risicobeheerstructuur op het niveau van de P&V Groep is gebaseerd op een strikte eerbiediging van de rollen en verantwoordelijkheden van de drie verdedigingslijnen, namelijk:

- ✚ Ieder departement/iedere afdeling moet als eerste verdedigingslinie een passend en krachtig intern controlesysteem en risicobeheersysteem opzetten dat is afgestemd op zijn/haar activiteiten. Die verantwoordelijkheid is expliciet vermeld in de functiebeschrijvingen van de leidinggevenden van die departementen/afdelingen van P&V Verzekeringen, Vivium en P&V Caisse Commune.
- ✚ Als tweede verdedigingslinie is de functie Risk Management, in samenwerking met de actuariële functie en de compliance functie, verantwoordelijk voor de implementatie en het onderhoud van de globale risicobeheerstructuur die de onderneming wenst. De evolutie hiervan is onder meer het gevolg van de uitdagingen die gepaard gaan met het risicobeheer dat 'op het terrein' toegepast wordt door de eerste verdedigingslinie. Er wordt overleg georganiseerd tussen de onafhankelijke controlefuncties.
- ✚ De derde verdedigingslinie, de interne audit, heeft de taak om volledig onafhankelijk de efficiëntie en doeltreffendheid van de interne controlemaatregelen, het bestuursysteem van de onderneming en de globale risicobeheerstructuur te onderzoeken en te evalueren. Aangezien Group Risk management en Compliance deel uitmaken van de interne beheersystemen van de organisatie, evalueert de interne audit eveneens de efficiëntie van die functies.

Beoordeling

Jaarlijks worden de toepassing en efficiëntie van de risicobeheercomponenten geëvalueerd en getoetst aan de strategische en reglementaire doelstellingen.

Beheer van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De P&V Groep verricht geregeld een analyse van de belangrijkste risico's en onzekerheden.

➤ **Financiële risico's**

Hier volgt een uitvoerige beschrijving van de belangrijkste financiële risico's waaraan de P&V Groep is blootgesteld (I):

- ✚ **Marktrisico:** dit risico is verbonden aan het niveau of de volatiliteit van de marktprijzen van financiële producten die een impact hebben op de waarde van de activa en passiva van de desbetreffende onderneming. Het geeft een adequaat beeld van de structurele wanverhouding tussen activa en passiva. Dit risico omvat de volgende grote deelrisico's:
 - **Renterisico:** dit is het risico op verlies veroorzaakt door bewegingen van de rentevoet en de impact hiervan op de toekomstige kasstromen. De variaties van de rentevoet hebben een invloed op het actief en het passief, zodanig dat de impact van die wijzigingen van de rentevoeten op de economische waarde van de onderneming zal afhangen van de manier waarop de activa en de passiva overeenstemmen.
 - **Aandelenrisico:** dit is het risico op kapitaalverlies veroorzaakt door de koersdaling van de aandelen in de portefeuille. Het risico op aandelen betreft ook de afwezigheid van rendement ten opzichte van die activa. Dat heeft te maken met de afwezigheid van dividenden in het geval dat de marktwaarde van die activa niet genoeg is gestegen.
 - **Vastgoedrisico:** dit is het risico op kapitaalverlies veroorzaakt door de daling van de marktwaarde van de vastgoedactiva in de portefeuille. Het vastgoedrisico verwijst ook naar het ontbreken van rendement op deze activapost. Dat gebeurt als er geen huur is betaald (huurleegstand) of als het huurrendement te laag is (verslechterde huurmarkt) en dat niet goedge maakt wordt door een voldoende stijging van de marktwaarde van het actief. Er bestaat nog het fysieke risico waarbij de staat van het onroerend goed verslechterd (brand of andere reden).
 - **Kredietspreadrisico:** dit risico is gebonden aan de gevoeligheid van de waarde van de activa, de passiva en de financiële producten voor veranderingen die invloed hebben op het niveau of de volatiliteit van Credit Spreads ten opzichte van de Risk Free Rate (risicovrije rente).
 - **Concentratierisico:** dit risico kan te maken hebben met ofwel een tekort aan diversifiëring in de activaportefeuille ofwel een te grote blootstelling aan wanbetaling van een enkele emittent of een groep van verbonden emittenten.

- *Wanbetalingsrisico of tegenpartijrisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de financiële situatie als gevolg van schommelingen die de kredietkwaliteit aantasten van emittenten van roerende waarden, tegenpartijen of andere debiteuren waaraan de verzekeringsmaatschappijen en herverzekeringsmaatschappijen blootgesteld zijn. Het betreft risicobeperkende contracten (afgeleide producten en herverzekeringscontracten), te ontvangen betalingen van tussenpartijen en elke andere kredietvordering die niet valt onder kredietspreadrisico (cf. marktrisico).
- *Basisrisico*: dit is het risico op verlies veroorzaakt door afdekkingsverrichtingen waarbij derivaten gebruikt worden waarvan het onderliggende actief een 'proxy' is van het af te dekken actief zodat de prijs van het afgedekte actief en de prijs van de afdekking niet perfect in tegenovergestelde richting evolueren.

✚ Het **liquiditeitsrisico** bestaat uit:

- *Het financieringsrisico*: het risico dat men de operaties niet kan financieren waar het nodig is.
- *Het marktliquiditeitsrisico*: het risico dat men de activa niet tegen aanvaardbare voorwaarden kan realiseren om de financiële verplichtingen na te komen wanneer die opeisbaar zijn. Dat kan verzekeraars ertoe verplichten om activa te verkopen tegen ongunstige prijzen. Het liquiditeitsprofiel van een verzekeraar is afhankelijk van zijn activa en passiva en verandert volgens de marktomstandigheden.

Het beheer van die risico's is onderdeel van het beleggings- en ALM-beleid dat, rekening houdend met die risico's, moet zorgen voor de dekking van de verzekeringsverplichtingen op grond van hun specifieke kenmerken. De link met de passivaverplichtingen wordt gerealiseerd door middel van specifieke analyses op het gebied van ALM (Assets & Liability Management).

ALM bepaalt het beleid voor de strategische allocatie van activa, zodat op lange termijn de risico-rendementsverhouding wordt geoptimaliseerd, rekening houdend met bepaalde contractuele, commerciële (zoals de winstdeelnamen in Leven) en reglementaire verplichtingen, en met de door de raad van bestuur vastgelegde risicobereidheid.

➤ **Verzekeringsrisico's**

De belangrijkste **verzekeringsrisico's** waaraan de P&V Groep is blootgesteld, zijn (II):

- ✚ **Verzekeringstechnisch risico Leven en gezondheidszorg 'rente'**: over het algemeen wordt dit risico beheerst door duidelijke en strikte instructies op het vlak van het acceptatie- en risicoselectiebeleid en de prijsstelling ervan. Bovendien worden er in groepsverzekeringen (inclusief arbeidsongeschiktheid) vaak prijs- en contractuele aanpassingen doorgevoerd op grond van de resultaten van een rentabiliteitsonderzoek.
- *Sterfterisico*: het sterfterisico verwijst naar een stijging van de vergoedingen die de maatschappij moet betalen als de verzekerden minder lang leven dan verwacht. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen bij tijdelijke verzekeringscontracten en schuldsaldoverzekeringscontracten.

Dit risico wordt opgevolgd door middel van een rapporteringssysteem en dan meer bepaald door analyse van de winstverdeling per bron van inkomsten (sterfte, financieel, kosten, andere). Gezien de verwachtingen over de stijgende levensverwachting van de bevolking en de inschrijvingsvoorwaarden, is het sterfterisico betreffend de bestaande levensportfolio van weinig belang.

- *Langlevenrisico*: het langlevenrisico verwijst naar een stijging van de uitkeringen die de maatschappij moet betalen als de verzekerden langer leven dan verwacht. Dit komt vooral voor in portefeuilles die uitkeringen bieden in de vorm van levensverzekeringsrentes, maar ook bij arbeidsongevallen en arbeidsongeschiktheid.

Dit risico wordt opgevolgd door een geïmplementeerd rapporteringssysteem en voornamelijk door analyses betreffende de winstverdeling per bron van inkomsten (sterfgevallen, financieel, kosten, andere).

- *Invaliditeits-/arbeidsongeschiktheidsrisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van de invaliditeits-, ziekte- en sterftepercentages. In onze verzekeringsportefeuilles gaat het voornamelijk om aanvullende waarborgen in bepaalde levensverzekeringscontracten. Dit risico wordt opgevolgd aan de hand van een rapporteringssysteem.
- *Kostenrisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van de kosten voor het beheer van de levensverzekeringscontracten. Dit is een vrij groot risico in vergelijking met de andere levensverzekeringsrisico's, rekening houdend met de omvang van de algemene kosten die met deze activiteit gepaard gaan.

Dit risico wordt opgevolgd door middel van een rapporteringssysteem en dan meer bepaald door analyse van de winstverdeling per bron van inkomsten (sterfte, financieel, kosten, andere). Het risico is vooral aanwezig bij Universal Life-producten, omdat voor die producten minder kosten aangerekend worden dan voor klassieke producten. Daarnaast kon de rentabiliteit van de nieuwe zaken in Leven worden verbeterd dankzij een kostenbesparingsprogramma.

- *Herzieningsrisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van het herzieningspercentage dat op de rentes is toegepast als gevolg van veranderingen in het juridische klimaat of in de gezondheidstoestand van de verzekerde.
- *Afkooprisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het niveau, de ontwikkeling of de volatiliteit van het percentage kortingen, polisverval en afkopen van polissen.

- *Catastroferisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door grote onzekerheid in verband met extreme of onregelmatige gebeurtenissen, die doorwegen op de hypothesen over prijzen en voorzieningen. Het is in wezen een cumulatief risico. Dit risico is klein, mede omdat het beperkt wordt door een herverzekeringsverdrag, althans wat de toevallige component ervan betreft.
- *In de activiteitssector Leven is het verzekeringsrisico* gevoelig voor diverse parameters, waarvan hier de belangrijkste:
 - De percentages afkoop en korting op de contracten;
 - Het stijgende of dalende sterftepercentage, naargelang het gaat om contracten met een sterfterisico of contracten met een langlevensrisico;
 - De beheerkosten van de polissen;
 - De risicovrije rente;
 - De marktwaarde van aandelen en deelnemingen;
 - De marktwaarde van vastgoed;
 - De daling van de kredietspreads.

Verzekeringstechnisch risico Niet-Leven en gezondheidszorg, ander dan rente:

- *Premie- en reserverisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van schommelingen in het tijdstip, de frequentie en de ernst van de verzekerde gebeurtenissen (premierisico), alsook in het tijdstip en het bedrag van de afhandeling van schadegevallen (reserverisico). Het premie- en reserverisico is in termen van hoeveelheid het tweede grootste risico na het financiële risico.

Het premierisico bij Niet-Leven is vooral het risico dat de prijsstelling die wordt toegepast op de verschillende portefeuilles onaangepast is. Afgezien van het catastroferisico, dat tot een specifieke categorie behoort (zie verder), worden deze risico's beheerst door duidelijke en strikte instructies te volgen bij het acceptatie- en risicoselectiebeleid en de prijsstelling ervan.

Gespecialiseerde actuarissen voeren geregeld controles uit op grond van statistische analyse-instrumenten om de aangeboden voorwaarden te verfijnen.

Het risico op onvoldoende dekking bij Niet-Leven gaat vooral over de voorzieningen die zijn aangelegd bij aangifte van de schade. Het departement Schadegevallen evalueert de voorzieningen op forfaitaire of analytische basis, dat wil zeggen dossier per dossier en volgens gedetailleerde procedures.

In elk stadium van het dossier worden de verplichtingen opnieuw geëvalueerd, in het bijzonder wanneer er nieuwe informatie is. Er worden ook voorzieningen aangelegd voor opgelopen maar nog niet gerapporteerde schade (IBNR).

Het risico dat hier besproken wordt, is dat de voorzieningen te laag zijn ten opzichte van de effectief te betalen schadevergoeding. Dit risico is vooral van

belang voor bepaalde bedrijfstakken waarvoor het een zeer lange tijd kan duren voordat het totale bedrag van de schadevergoeding vast te stellen is (bijvoorbeeld bij BA lichamelijke letsels).

Diverse statistische en actuariële methoden worden toegepast om na te gaan of de voorzieningen volstaan.

De grootste specifieke risico's zijn als volgt samen te vatten:

- Het anti-selectierisico als gevolg van een slechte positionering van de maatschappij in termen van prijsstelling en acceptatieregels. Dat wordt opgevolgd door middel van het rapporteringssysteem.
 - De toename van de schadelast na invoering van prijsparameters die niet waarneembaar zijn in de historiek van de portefeuille, of als gevolg van niet-kwantificeerbare waarborgen, wordt opgevolgd in de verschillende rapporteringen.
 - Het cumulatieve risico (vooral in Brand), dat wil zeggen het risico dat eenzelfde gebeurtenis tegelijkertijd verschillende risico's in één portefeuille of waarborgen in verschillende portefeuilles treft (combinatie brand en arbeidsongevallen).
 - Het inflatierisico. Dat wordt opgevolgd door middel van het rapporteringssysteem. Maatregelen voor de indexering van premies kunnen vrij snel uitgevoerd worden als dat nodig is. Merk op dat de prijzen in de belangrijkste takken regelmatig aangepast worden (voornamelijk in de takken Auto en Brand van P&V en Vivium).
 - Het gebrek aan voldoende nauwkeurige kennis van de verzekerde risico's als gevolg van een fout gebruik van de codificatie of een gebrekkige nauwkeurigheid van het bestaande codificatiesysteem.
- *Catastroferisico*: dit is het risico op verlies of nadelige veranderingen in de waarde van de verzekeringsverplichtingen door grote onzekerheid in verband met extreme of uitzonderlijke gebeurtenissen, die doorwegen op de hypothesen voor prijzen en voorzieningen. Het risico bestaat erin dat na een drempelgebeurtenis een groot aantal risico's tegelijkertijd wordt getroffen.

Dit risico heeft vooral te maken met natuurlijke gebeurtenissen in brandschade en MS (materiele schade)Auto, en niet-natuurlijke branden; in dat geval spreken we van 'man-made peril'.

De impact van een dergelijk risico wordt sterk beperkt door het gebruik van een conservatief herverzekeringsprogramma, dat specifiek aangepast is voor de gedekte risico's en jaarlijks wordt herzien.

➤ **Niet-financiële risico's**

Het zogenaamde 'niet-financiële' risico verwijst naar het operationele risico, het strategische risico en het reputatierisico. De risicobeheerstructuur voor niet-financiële risico's is gestroomlijnd rond een standaardproces, dat zowel een permanente als een toekomstgerichte risico-evaluatie omvat, en ondersteund wordt door het beheersbeleid voor niet-financiële risico's. Dat beleid stoeit dan weer op de risicobeheerprincipes die beschreven staan in het Risk Management Charter van de P&V Groep.

In het kader van het risicobeleid voor niet-financiële risico's onderneemt de P&V Groep de volgende acties:

- ✚ Zij verricht zowel een permanente als een toekomstgerichte risico-evaluatie aan de hand van respectievelijk het dashboard van de niet-financiële risico's en van het jaarlijkse ORSA/FLAOR-proces. Het gaat om een kwalitatieve evaluatie met betrekking tot het restrisiconiveau, rekening houdend met de kwaliteit van de processen en controles en de risicobeperkende maatregelen. De keuze voor een kwalitatieve in tegenstelling tot een kwantitatieve benadering wordt gerechtvaardigd door de aard van de risico's die moeilijk of zelfs niet kwantificeerbaar zijn.
- ✚ Zij implementeert een risicobeheerstructuur waarin een evaluatie van de risico's en de bijbehorende controles is verwerkt op grond van een 'top-down' en 'bottom-up' benadering, zodat zij zich bij voorrang kan concentreren op de identificatie, de evaluatie en het beheer van de grootste risico's.
- ✚ Zij promoot een 'open' risicocultuur en een klimaat van vertrouwen tegenover alle medewerkers. Dit bevordert de communicatie van terreininformatie (bv. incidenten) en draagt bij tot de continue verbetering van de risicobeheerstructuur voor niet-financiële risico's.
- ✚ Zij past het proportionaliteitsprincipe toe: het beheersbeleid voor niet-financiële risico's wordt toegepast in verhouding tot de omvang, de complexiteit en het belang van de risico's waaraan de entiteiten van de groep zijn blootgesteld.

Specifiek voor het risico van niet-naleving van de regels en het wettelijke risico onderscheiden we twee soorten risico's:

- ✚ Het **compliance**risico (in enge zin) is, voor de aspecten waarvoor de compliancefunctie bevoegd is zoals beschreven in het Compliance Charter, het risico dat de onderneming of haar medewerkers bestraft worden voor het niet-naleven van de wettelijke of reglementaire integriteits- of gedragsregels, met als gevolg reputatieschade of mogelijk financieel nadeel.

Het departement/de afdeling Compliance ontwikkelt en past zijn/haar eigen kader toe voor het beheer van het compliancerisico. Dat is aangepast aan de aard en de complexiteit van de activiteiten van de organisatie en aan de risico's waarmee zij in aanraking komt. De departementen/afdelingen Compliance en GRM zorgen ervoor dat de gebruikte methodologie voor het beheer van het compliancerisico afgestemd is op en geïntegreerd is in de risicobeheerstructuur voor niet-financiële risico's. Zij nemen daarbij de nodige maatregelen om tot een optimale coördinatie en overleg te komen.

In het kader van dat coördinatie- en overlegproces wisselen GRM en Compliance de noodzakelijke informatie uit om de risicobeheerstructuur voor niet-financiële risico's uit te rollen.

- ✚ Het **risico van niet-naleving van de regels** en het **wettelijke risico** omvatten alle aspecten waarvoor Compliance niet bevoegd is. Het risico van niet-naleving verwijst naar zowel de voorschriften als naar de contractuele verbintenissen tussen de verschillende entiteiten van de P&V Groep als tegenover alle stakeholders (klanten, leveranciers, personeel, distributeurs, agenten ...).

Binnen de P&V Groep is de juridische functie gedecentraliseerd: iedere operationele directie heeft haar eigen team van juristen, die de voor hun directie relevante wetswijzigingen van dichtbij volgen en die de impact ervan op de operationele activiteiten ten volle begrijpen. General Secretary en Legal Corporate staan het directiecomité en de directies en afdelingen bij die geen eigen juristenteam hebben.

Het **modelrisico** verwijst naar gebreken in de risicowaarderingsmodellen. Dit risico doet zich voor als de verschillen tussen de door het model berekende waardering en de realiteit een bepaalde tolerantiedrempel overschrijden. Die verschillen kunnen meerdere oorzaken hebben:

- ✚ De hypothesen in het model kloppen niet met de realiteit;
- ✚ De methodologie is ongeschikt voor de beoogde doelstelling;
- ✚ Het model wordt verkeerd gebruikt als gevolg van een gebrek aan informatie of competentie.

Binnen de entiteit wordt het beheersproces van het modelrisico ondersteund door een specifiek beleid en door specifieke richtlijnen. Dit proces heeft als doel de risico's die niet door de modellen worden gedekt te identificeren, te evalueren en te beperken, hetzij bij het opzetten van het model, hetzij bij het verbeteren van het model (na een herziening of validatie), hetzij door het kader waarin de modellen zich bevinden (inclusief de levenscyclus van het model) te verbeteren.

Het **strategische risico** wordt omschreven als het risico op verlies of waardevermindering die voortvloeit uit een onvermogen om de gepaste businessplannen en strategie te implementeren, de nodige beslissingen te nemen, de nodige middelen te kunnen toewijzen, of om zich te kunnen aanpassen aan de veranderende businessomstandigheden.

Het strategische risico wordt door de P&V Groep beheerst aan de hand van het plannings- en budgetteringsproces, dat uit vier fundamentele elementen bestaat:

- ✚ Het meerjarenplan, dat de verwachte evolutie beschrijft van ieder departement/iedere directie over een horizon van drie jaar (jaarlijks herzienbaar);
- ✚ Het jaarplan (eerste jaar van het driejarenplan), dat de acties beschrijft die ieder departement/iedere directie in het komende kalenderjaar wenst uit te voeren om het meerjarenplan te implementeren;

- ✚ Het financiële plan, dat de boekhoudkundige vertaling is van het meerjarenplan en dat het mogelijk maakt om de geconsolideerde budgettaire impact op groepsniveau te evalueren;
- ✚ De doelstellingen van de departementen, waarin de acties worden beschreven die de teams en de medewerkers moeten ondernemen.

Het plannings- en budgetteringsproces wordt jaarlijks herzien.

Het **reputatierisico** wordt gedefinieerd als het risico dat het vertrouwen in de integriteit van de onderneming geschaad wordt door negatieve publiciteit – al dan niet gegrond – over de zakelijke aangelegenheden van de onderneming of over samenwerking met derden.

Om haar reputatie te beschermen, gebruikt de P&V Groep een mechanisme om het reputatierisico te bewaken en te beheren. De departementen/afdelingen zijn in eerste lijn verantwoordelijk voor het identificeren, het communiceren en oplossen van incidenten op het vlak van reputatierisico. Het mechanisme voor de beheersing van dit risico berust onder meer op een reactieve en proactieve opvolging van de reputatie van de entiteit bij haar stakeholders, onder meer door de media te bewaken, door de impact van incidenten op de reputatie van de entiteit te evalueren en door maatregelen te nemen op het vlak van beheer en interne en externe communicatie.

VI Toelichtingen bij de geconsolideerde balans

VI.A Consolidatiebasis en consolidatiekring

De ultieme moedervereniging

De P&V Groep is voor 91,6% eigendom van de holding CVBA PSH ('PSH'). PSH heeft haar zetel in België, ondernemingsnummer 0452 994 750.

De dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekeningen omvatten de rekeningen van P&V Verzekeringen en de dochterondernemingen waarover P&V Verzekeringen zeggenschap heeft op 31 december 2014.

In overeenstemming met IFRS 10 oefent P&V Verzekeringen alleen zeggenschap uit als aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan:

- ✚ De moedermaatschappij heeft macht over de dochteronderneming, meer bepaald als ze:
 - Stemrechten, potentiële stemrechten of een combinatie van beide heeft;
 - De macht heeft om belangrijke personen aan te stellen die de rendementen van de dochteronderneming aanzienlijk kunnen beïnvloeden;
 - De macht heeft om de belangrijkste bestuurders of leden van het directieorgaan aan te stellen die de besluitvorming van de dochteronderneming kunnen beïnvloeden;
 - Rechten kan uitoefenen op het besluitvormingsproces door middel van managementovereenkomsten;
- ✚ De moedermaatschappij behoudt zich het recht voor om variabele rendementen te innen die voortvloeien uit haar betrokkenheid bij de relevante activiteiten van de dochteronderneming;
- ✚ De moedermaatschappij kan haar macht uitoefenen met de bedoeling de rendementen te sturen door de combinatie van de twee voorgaande punten. Hierdoor kan slechts één partij zeggenschap hebben over een dochteronderneming.

Op grond van die definitie omvatten de geconsolideerde jaarrekeningen de jaarrekening van P&V Verzekeringen en die van de dochterondernemingen vermeld in onderstaande tabel:

Naam	Werkterrein	Zetel	BTW Nr. Of Nationaal Nr.	2014		2013	
				Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)	Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)
S.A. Arces	Verzekeringen	Route des Canons, 2B 5000 NAMUR	455.696.397	100,0	0,0	100,0	0,0
C.V.B.A. Barsis	Holding	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	454.197.055	99,9	0,1	99,9	0,1
S.C.R.L. Coverdis Insure (4)	Verkoop verzekerings-producten	Rue Royale, 192 1000 BRUXELLES	476.294.150	99,9	0,1	99,9	0,1
S.A. Euresa Life	Verzekeringen	Rue Thomas Edison, 5A 1445 STRASSEN LUXEMBOURG (L)	-	100,0	0,0	100,0	0,0
S.A. Financière Botanique (1)	Portefeuille / Holding	Rue Royale, 151 1210 BRUXELLES	415.679.048	100,0	0,0	99,9	0,1
S.A. Hotel Spa Resort	Immobiëlen	Rue Royale, 151 1210 BRUXELLES	451.873.510	100,0	0,0	100,0	0,0
N.V. Piette & Partners	Verkoop verzekerings-producten	Casinoplein, 6 8500 KORTRIJK	448.811.575	100,0	0,0	100,0	0,0
P&V Caisse Commune	Verzekeringen	Rue Royale, 151 1210 BRUXELLES	402.236.729	71,7	28,3	71,7	28,3
P&V Luxembourg (2)	Portefeuille	Rue Thomas Edison, 5A 1445 STRASSEN LUXEMBOURG (L)	-	100,0	0,0	100,0	0,0
S.C.R.L. P&V Réassurance	Holding	Rue Royale, 151 1210 BRUXELLES	402.236.630	97,9	2,1	97,9	2,1
B.V. Schmittinvest (3)	Immobiëlen	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	430.510.150	-	-	100,0	0,0
N.V. Vilvo Invest	Immobiëlen	Koningsstraat, 151 1210 BRUSSEL	463.288.628	100,0	0,0	100,0	0,0
S.A. Vivium	Verzekeringen	Rue Royale, 153 1210 BRUXELLES	404.500.094	91,8	8,2	91,8	8,2
S.A. White Park (3)	Portefeuille / Holding	Rue Royale, 151 1210 BRUXELLES	442.319.505	-	-	100,0	0,0

(1) De buitengewone algemene vergadering van 26 Maart 2014 van HDP & Arista Services heeft beslist de naam van de vennootschap te wijzigen in : « Financière Botanique ».

(2) Bijkantoor van P&V Assurances.

(3) Onderneming die niet meer geconsolideerd wordt.

(4) De buitengewone algemene vergadering van 18 Décembre 2014 van Spécific & Insurance Risk heeft beslist de naam van de vennootschap te wijzigen in : « Coverdis Insure ».

In overeenstemming met IFRS 12.12 moet P&V Verzekeringen, voor elk van haar dochterondernemingen waarbij de minderheidsbelangen belangrijk zijn, de relevante financiële informatie aanduiden. De te verstrekken informatie heeft betrekking op Vivium en P&V Caisse Commune.

	S.A. Vivium		P&V Caisse Commune	
	2014	2013	2014	2013
Financiële informatie in IFRS (In duizenden €)				
% Belangen van derden	8,23%	8,23%	28,34%	28,34%
Aandeel van derden in het eigen vermogen	(94.262)	(75.056)	(22.826)	(16.892)
Aandeel van derden in het netto resultaat van het boekjaar	13.186	8.371	2.352	1.195
Dividenden betaald aan derden	-	5.860	-	-
Beknopte balans				
	2014	2013	2014	2013
Financiële instrumenten	12.830.550	10.667.336	274.725	261.918
Overige activa	828.803	589.189	23.913	27.533
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	9.729.085	8.139.583	197.751	205.185
Financiële schulden – beleggingscontracten	1.720.556	1.411.515	-	-
Overige schulden	1.064.518	793.560	20.341	24.658
Eigen vermogen	1.145.194	911.867	80.546	59.608
Beknopt globaal resultaat				
	2014	2013	2014	2013
Verdiende premies netto van herverzekeringen	1.036.559	1.005.672	11.828	12.905
Overige opbrengsten	630.030	512.537	8.713	9.128
Verzekeringskosten	(1.155.787)	(1.107.208)	(9.169)	(14.337)
Waardecorrecties op beleggingen	(39.288)	(16.832)	-	-
Overige kosten	(237.176)	(250.555)	(3.070)	(3.477)
Resultaat voor belastingen	234.338	143.614	8.301	4.219
Belastingen	(74.135)	(41.914)	-	-
Netto resultaat van het boekjaar	160.203	101.700	8.301	4.219
Niet gerealiseerde resultaten	613.340	532.868	33.892	19.212
Globaal resultaat van het boekjaar	773.543	634.568	42.192	23.431

(*) De informatie is gebaseerd op de bedragen voor eliminatie van de intragroepsverrichtingen.

De ondernemingen die niet meer geconsolideerd zijn

In 2014 onderging de structuur van de consolidatiekring van de P&V Groep de volgende wijzigingen:

- ✚ Vereffening van de entiteit BV Schmittinvest;
- ✚ Splitsing door overname van de entiteit NV White Park door de vennootschappen Financiële Botanique en Vilvo Invest.

Schmittinvest en White Park zijn per 31 december 2014 niet langer opgenomen in de consolidatiekring. Die variaties in de consolidatiekring van de P&V Groep hadden geen significante impact op de geconsolideerde rekeningen 2014.

De balans van de entiteit BV Schmittinvest eind 2013, hierna weergegeven, toont de niet-significante impact van de transactie op de geconsolideerde rekeningen:

Beknopte balans (In duizenden €)	2013
Financiële instrumenten	1.949
Overige activa	6
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	-
Financiële schulden – beleggingscontracten	-
Overige schulden	2.730
Eigen vermogen	(775)
Beknopt globaal resultaat	2013
Verdiende premies netto van herverzekeringen	-
Overige opbrengsten	-
Verzekeringskosten	-
Waardecorrecties op beleggingen	-
Overige kosten	(95)
Resultaat voor belastingen	(95)
Belastingen	-
Netto resultaat van het boekjaar	(95)
Niet gerealiseerde resultaten	-
Globaal resultaat van het boekjaar	(95)

Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Een geassocieerde deelneming is een vennootschap waarin de P&V Groep invloed van betekenis heeft. Invloed van betekenis is de macht om deel te nemen aan de financiële en operationele beslissingen van de vennootschap, zonder zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap te hebben over de entiteit. Een joint venture is een partnerschap waarin de partijen, die gezamenlijke zeggenschap hebben over de werking, rechten hebben op het netto actief.

De participaties van de P&V Groep in de geassocieerde deelnemingen of joint ventures zijn vermeld in de consolidatie aan de hand van de methode van vermogensmutatie.

Naam	Werkterrein	Zetel	BTW Nr. Of Nationaal Nr.	2014		2013	
				Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)	Gehouden kapitaal (%)	Belangen van derden (%)
S.A. Euresa Holding	Portefeuille / Holding	Rue Thomas Edison, 5A 1445 STRASSEN LUXEMBOURG (L)	-	25,0	0,0	25,0	0,0
S.A. Ima Benelux	Diensten	Square des Conduites d'Eau, Bat.11/12 4020 LIEGE	474.851.226	50,0	0,0	50,0	0,0
SCRL Multipharma	Farmaceutische distributie	Route de Lennik, 900 1070 BRUXELLES	401.985.519	46,0	0,1	46,1	0,1
SCRL Multipharma Group	Farmaceutische distributie	Route de Lennik, 900 1070 BRUXELLES	401.995.516	48,9	0,3	48,9	0,3
S.C. Société Générale Coopérative	Holding	Route de Lennik, 900 1070 BRUXELLES	403.384.990	67,7	0,1	67,7	0,1

In overeenstemming met IFRS 11 is de vennootschap IMA Benelux, waarin de P&V Groep 50% bezit, een joint venture die geconsolideerd moet worden volgens de methode van vermogensmutatie. IMA Benelux is immers een partnerschap waarin de partijen gezamenlijke zeggenschap hebben over de werking en rechten hebben op het netto actief.

In overeenstemming met IFRS 12.21 (b) vat onderstaande tabel voor elke joint venture en/of geassocieerde deelneming van belang voor de P&V Groep verkort de relevante financiële informatie samen.

Financiële informatie in IFRS (In duizenden €)	Ima Benelux S.A.		SCRL Multipharma		Overige	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
% Groepsbelangen	50,00%	50,00%	46,05%	46,07%	-	-
Vermogensmutatiewaarde	1.062	1.046	74.391	68.328	6	205
Ontvangen dividenden	-	-	132	-	-	-
Beknopte balans	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Financiële instrumenten	-	-	13.424	12.419	5.433	5.776
Overige activa	3.142	2.986	291.213	263.332	1.143	1.907
Schulden met betrekking tot verzekeringscontracten	-	-	-	-	-	-
Financiële schulden – beleggingscontracten	-	-	-	-	-	-
Overige schulden	1.017	894	136.553	120.874	890	1.025
Eigen vermogen	2.124	2.092	168.083	154.877	5.686	6.658
Beknopt globaal resultaat	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Verdiende premies netto van herverzekeringen	-	-	-	-	-	-
Overige opbrengsten	6.197	6.493	411.746	403.355	357	164
Verzekeringskosten	-	-	-	-	-	-
Waardecorrecties op beleggingen	-	-	-	-	(342)	-
Overige kosten	(6.126)	(5.990)	(391.255)	(380.384)	(60)	(59)
Resultaat voor belastingen	71	503	20.490	22.972	(45)	106
Belastingen	(38)	(185)	(7.043)	(7.733)	(19)	(27)
Netto resultaat van het boekjaar	32	318	13.447	15.239	(63)	78
Niet gerealiseerde resultaten	-	-	(2.528)	24.098	-	-
Globaal resultaat van het boekjaar	32	318	10.919	39.337	(63)	78

VI.B Verbonden partijen

Onderstaande tabel bevat een lijst van de partijen die aan de P&V Groep verbonden zijn, met uitzondering van de geconsolideerde dochterondernemingen. Die entiteiten zijn aan de P&V Groep verbonden aangezien het om de ultieme moedermaatschappij (UMM), de geassocieerde deelnemingen (ASS) of joint ventures (JV) van dezelfde groep gaat, alsook de managers op sleutelposities van P&V (MC).

				2014	2013	2012
Naam	Verbonden partijen	Land van oprichting	Belangrijkste commerciële activiteit	% van deelneming		
C.V.B.A. PSH	UMM	België	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij	Uiteindelijke moedermaatschappij
Multipharma	ASS	België	Bevordering, organiseren en uitvoeren van de productie, de aankoop en verkoop van farmaceutische producten, en het oprichten en exploiteren van alle faciliteiten in verband met haar doel.	46,05%	46,07%	46,10%
Multipharma Group	ASS	België	Alle financiële transacties, effecten en onroerende zaken met betrekking tot de apotheek.	48,95%	48,95%	48,95%
Euresa Holding	ASS	België	Verwerving van investeringen en het beheer, de controle en de ontwikkeling van deze investeringen.	25,00%	25,00%	25,00%
Ima Benelux	JV	België	Alle bijstandsuitkeringen en bijstand in het voordeel van personen, of zij op reis zijn of thuis, elke studie of raadgeving die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de hogervermelde domeinen.	50,00%	50,00%	50,00%
Société Générale Coopérative	ASS	België	Alle financiële transacties, effecten en andere goederen buiten degene die vallen onder de wettelijke bepalingen die de toegang tot of de uitoefening van regelen.	67,68%	67,69%	67,71%
Leden van de Raad van Bestuur	LDC		Zie lijst hieronder.	-	-	-

Hierna de lijst van de uitvoerende bestuurders:

			2014	2013
Naam	Land van verblijf	Statuut	Wijzigingen van de mandaten	
Hilde Vermaillen	België	Voorzitster van het Directiecomité en administrateur		
Francis Colaris	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		
Martine Magnée	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		
Marc Beaujean	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		
Isabelle Coune	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		Benoemd met ingang van 16/09/2013
Philippe De Longueville	België	Lid van het Directiecomité en administrateur	Benoemd met ingang van 01/09/2014	
Patrick De Baets	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		Ontslag met ingang van 30/05/2013
Martin Willems	België	Lid van het Directiecomité en administrateur		Ontslag met ingang van 01/07/2013

De raad van bestuur heeft gedurende het jaar 2014 geen kennis gekregen van enige verrichting of beslissing die de toepassing van maatregelen met betrekking tot tegenstrijdige belangen tot gevolg heeft.

Transacties aangegaan met verbonden partijen

De transacties met verbonden partijen worden uitgevoerd tegen de marktprijs. Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2014 heeft de P&V Groep geen enkele voorziening aangelegd voor dubieuze vorderingen met betrekking tot de door verbonden partijen verschuldigde bedragen. Die waardering gebeurt bij elke afsluiting door de financiële situatie van de verbonden partijen te bekijken, alsook de markt waarin ze actief zijn.

De tabel toont het bedrag van de transacties die tijdens het boekjaar gesloten werden met de verbonden partijen.

In duizenden €	2014	2013
Uiteindelijke moedermaatschappij (UMM)	32	39
Totaal vorderingen op verbonden partijen	32	39
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures (ASS & JV)	491	449
Totaal schulden tegenover verbonden partijen	491	449

In duizenden €	Toelichting	2014		2013	
		Vervallen intresten	Resterend saldo	Vervallen intresten	Resterend saldo
Uiteindelijke moedermaatschappij (UMM)	(1)	54	-	338	2.994
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures (ASS & JV)		(776)	(8.500)	(776)	(8.500)
Totaal leningen aan (van) verbonden partijen		(722)	(8.500)	(437)	(5.506)

(1) Naar aanleiding van de betaling van 3 miljoen euro tijdens 2014 werd de lening van P&V Verzekeringen aan CVBA PSH volledig terugbetaald op 31 december 2014.

Er vonden geen andere transacties plaats dan de dividenden en de terugbetaling van de lening tussen P&V Verzekeringen en de ultieme moedermaatschappij (2013: 3 miljoen euro).

Vergoedingen aan de verbonden partijen: directiecomité

Onderstaande tabel bevat een samenvatting van de sommen die door de P&V Groep in hoofde van de vergoedingen van allerlei aard en andere voordelen toegekend werden aan de leden van het directiecomité voor elk van de vermelde boekjaren.

In duizenden €	2014	2013
Korte termijn voordelen	1.891	1.917
Vergoedingen na de uitdiensttreding	614	764
Totaal beloning van de leden van het management	2.504	2.681

De voordelen op korte termijn omvatten het bedrag van de vergoedingen gestort aan de leden van het directiecomité.

De voordelen na uitdiensttreding stemmen overeen met het gecumuleerde bedrag van de gereserveerde of vastgestelde bedragen voor het storten van de pensioenen van het directiecomité.

Vergoedingen aan de verbonden partijen: accountants

In duizenden €	2014	2013
Bezoldiging van de commissaris(sen)	560	540
Andere controleopdrachten	5	163
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	20	-
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)	25	163
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	53	48
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)	53	48
Totaal bezoldiging	639	751

De controle van de geconsolideerde jaarrekeningen van de P&V Groep gebeurt door de accountant Ernst & Young Bedrijfsrevisoren CVBA. De vennootschap Ernst & Young is vertegenwoordigd door Jean-François Hubin, permanent vertegenwoordiger van Jean-François Hubin & Co BVBA wegens langdurige afwezigheid van Nicole Verheyen.

VI.C Waardering tegen de marktwaarde

De P&V Groep verstrekt de nodige informatie om de activa en passiva, gerapporteerd in de geconsolideerde balans en gewaardeerd tegen de marktwaarde, in te schatten:

In duizenden €	Waarderingsdatum	2014	2013	Hiërarchie van de reële waarden
Activa aan de marktwaarden				
Vastgoedbeleggingen	31/12/2014	219.574	181.672	Niveau 3
Financiële instrumenten	31/12/2014	16.095.695	13.546.853	Toelichting VI.H
Activa aangehouden voor verkoop	31/12/2013	-	233.279	Niveau 3
Passiva aan de marktwaarde				
Financiële schulden	31/12/2014	(69.347)	(310.424)	Toelichting VI.H
Passiva aangehouden voor verkoop	31/12/2013	-	248.528	Niveau 3

VI.D Goodwill

In duizenden €	2014	2013
Verworven waarde		
Beginsaldo	434.390	491.363
Wijziging van het boekjaar	(2.109)	(56.973)
Eindsaldo	432.281	434.390
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen		
Beginsaldo	(305.345)	(362.317)
Wijziging van het boekjaar	(126.936)	56.973
Eindsaldo	(432.281)	(305.345)
Goodwill per einde boekjaar	-	129.046

De goodwill wordt op de datum van overname van de onderneming opgenomen als het verschil tussen de overnameprijs en de overgedragen vergoeding. Die laatste omvat de activa en passiva tegen reële waarde, alsook het deel in het eigen vermogen van de overgenomen onderneming of groep van ondernemingen. In 2014 werd geen enkele onderneming of groep overgenomen.

Toets op bijzondere waardevermindering van de goodwill

De goodwill heeft een onbepaalde gebruiksduur en wordt dus niet afgeschreven. Op grond van IAS 38 moet de goodwill jaarlijks worden getoetst op bijzondere waardevermindering.

De goodwill werd aan de hierna vermelde kasstroomgenererende eenheden (KGE's of CGU's) toegewezen.

Goodwill per kasstroomgenererende eenheid (In duizenden €)	2014	2013
Verzekeringen (Vivium)	-	126.346
Holding (White Park)	-	2.699
Totaal	-	129.046

- De toepassing van de IFRS-regels voor het toetsen van de consolidatiegoodwill heeft de opname van een bijzondere waardevermindering van 126,4 miljoen euro op dochteronderneming Vivium tot gevolg.

In het kader van de IFRS-waardetoets werd de waarde van het IFRS-eigen vermogen van de dochteronderneming vergeleken met verschillende waarderingen (discounted cashflows, beursmultiples, aangepast netto actief).

Het effect van de op de markt waargenomen obligatierentes en de neerwaartse evolutie ervan tussen 2013 en 2014 is de factor die de meeste invloed had op het IFRS-eigen vermogen. Rekening houdend met het huidige waarderingsmodel voor de verzekeringspassiva, ontstaat er, niettegenstaande de shadow accounting, een toename van de waarde van het eigen vermogen zonder dat die toename ondersteund kan worden door de waargenomen economische waarden.

Het resultaat van die asymmetrie is dat mechanisch rekening gehouden wordt met een bijzondere waardevermindering op de residuele goodwill van de dochteronderneming.

- Naar aanleiding van de splitsing door overname van White Park kan het rendement van de historische KGE niet meer worden afgescheiden en kan de bijzondere waardevermindering niet meer worden getoetst. Bijgevolg werd de goodwill toegewezen aan die eenheid geannuleerd.

VI.E Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa van de P&V Groep bestaan voornamelijk uit 'extern aangekochte software' en 'interne IT-ontwikkelingen' die volgens de IFRS-regels geactiveerd kunnen worden.

In duizenden €	2014	2013
Software extern aangekocht	5.474	1.225
Interne IT-ontwikkelingen	2.388	2.003
Netto boekwaarde per einde boekjaar	7.862	3.229

De wijzigingen tijdens het boekjaar 2014 zijn hierna vermeld:

In duizenden €	2014	2013
Bruto boekwaarde		
Beginsaldo	6.259	28.255
Investeringen	2.393	900
Overdrachten naar derden	-	(461)
Overdracht naar "activa aangehouden voor verkoop"	-	(15.884)
Overdracht naar een ander actief	20.210	(646)
Overige bewegingen	-	1.459
Invloed van de consolidatiekring	-	(7.363)
Eindsaldo	28.862	6.259
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen		
Beginsaldo	(3.030)	(21.271)
Geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen	(2.206)	(2.660)
Hernomen afschrijvingen en waardeverminderingen	-	361
Overdracht naar "activa aangehouden voor verkoop"	-	13.598
Overdracht naar een ander actief	(15.765)	646
Overige bewegingen	-	(1.016)
Invloed van de consolidatiekring	-	7.312
Eindsaldo	(21.001)	(3.030)
Netto boekwaarde per einde boekjaar	7.862	3.229

De immateriële vaste activa hebben een beperkte gebruiksduur en worden daarom als volgt afgeschreven:

- ✚ Extern gekochte software: 5 jaar;
- ✚ Interne IT-ontwikkelingen: tussen 1 en 5 jaar.

De belangrijkste variaties in de immateriële vaste activa zijn:

- ✚ Toevoegingen van afschrijvingen voor een bedrag van 0,2 miljoen euro op de extern aangekochte software;
- ✚ Herclassificaties tussen materiële en immateriële vaste activa van de historische licenties opgenomen in het informaticamateriaal (netto boekwaarde van 4,5 miljoen euro). Die herclassificatie is de conclusie van een analyseproces met betrekking tot de materiële vaste activa van de P&V Groep die leidde tot de validering van de vaste activa en de bestemmingen naar aard van het actief. Volgens de P&V Groep geeft die herclassificatie duidelijker informatie bij het lezen van de geconsolideerde rekeningen van de P&V Groep.

Aanschaf van het boekjaar

De intern gegenereerde immateriële vaste activa stijgen met 2,4 miljoen euro. Die vaste activa hebben een bepaalde gebruiksduur. Ze zijn nog niet in gebruik genomen op 31 december 2014.

VI.F Materiële vaste activa

In duizenden €	2014		
	Gebouwen	Overige	Totaal
Netto boekwaarde per opening boekjaar 1 januari 2014	125.637	10.058	135.695
Bruto boekwaarde			
Beginsaldo	196.319	39.955	236.274
Investeringen	1.483	4.286	5.769
Overdrachten naar derden	(2.899)	(2.295)	(5.194)
Overdracht naar een ander actief	(47.022)	(13.654)	(60.676)
Eindsaldo	147.881	28.292	176.173
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen			
Beginsaldo	(70.682)	(29.897)	(100.580)
Geboekte afschrijvingen en waardeverminderingen	(5.709)	(3.377)	(9.086)
Hernomen afschrijvingen en waardeverminderingen	2.003	2.123	4.127
Overdracht naar een ander actief	18.809	9.204	28.013
Eindsaldo	(55.579)	(21.947)	(77.525)
Netto boekwaarde per einde boekjaar 31 décembre 2014	92.302	6.346	98.648

In duizenden €	2013		
	Gebouwen	Overige	Totaal
Netto boekwaarde per opening boekjaar 1 januari 2013	146.142	10.526	156.668
Bruto boekwaarde			
Beginsaldo	207.366	44.877	252.243
Investerings	933	5.509	6.442
Aanschaffingen door middel van bedrijfscombinaties	-	386	386
Overdrachten naar derden	(301)	(2.336)	(2.637)
Overdracht naar "activa aangehouden voor verkoop"	-	(4.906)	(4.906)
Herwaardering	(3.038)	-	(3.038)
Inloed van de consolidatiekring	-	(418)	(418)
Overdracht naar een ander actief	(356)	(2.881)	(3.237)
Overige bewegingen	(8.285)	(277)	(8.562)
Eindsaldo	196.319	39.955	236.274
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen			
Beginsaldo	(61.224)	(34.351)	(95.575)
Geboekte afschrijvingen	(9.472)	(3.667)	(13.139)
Afschrijvingen verkregen door middel van bedrijfscombinaties	(153)	(335)	(488)
Geboekte waardeverminderingen	(1.373)	-	(1.373)
Hernomen afschrijvingen en waardeverminderingen	270	1.735	2.005
Overdracht naar "activa aangehouden voor verkoop"	-	4.152	4.152
Inloed van de consolidatiekring	145	348	492
Overdracht naar een ander actief	(297)	(557)	(855)
Overige bewegingen	1.422	2.779	4.201
Eindsaldo	(70.682)	(29.897)	(100.579)
Netto boekwaarde per einde boekjaar 31 décembre 2013	125.637	10.058	135.695

VI.F.1 Gebouwen

De netto boekwaarde van de gebouwen bedraagt op 31 december 2014 92,3 miljoen euro tegenover 125,6 miljoen euro op 31 december 2013, hetzij een daling van 33,3 miljoen euro.

De bruto boekwaarde van de gebouwen is verminderd van 196,3 miljoen euro in 2013 tot 147,9 miljoen euro in 2014, hetzij een daling met 48,4 miljoen euro. De daling van de bruto boekwaarde kan door de andere mutaties worden verklaard. Die laatste omvatten voornamelijk de overdrachten van de categorie van de gebouwen. Inderdaad, naar aanleiding van wijzigingen aan de huurcontracten voor de gebouwen die verhuurd worden aan entiteiten van de P&V Groep worden de eigen bedrijfspanden van de P&V Groep volgens de waarderingsregels van de P&V Groep immers beschouwd als vastgoedbeleggingen. De netto boekwaarde die geherclassificeerd werd onder vastgoedbeleggingen komt in 2014 uit op 28,2 miljoen euro (2013: 0,6 miljoen euro).

De reële waarde wordt bepaald door IFRS 13 en IAS 16 als zijnde het bedrag waartegen een actief tussen twee goed geïnformeerde partijen verhandeld kan worden. De reële waarde moet bovendien de lopende huurcontracten, de bruto-zelffinancieringsmarge en de redelijke hypothesen aangaande de potentiële huurinkomsten en de beoogde kosten weerspiegelen.

Alle onroerende goederen van de P&V Groep worden minstens om de drie jaar gewaardeerd.

Vastgoed voor eigen gebruik zijn het voorwerp van een aanpassing als de schattingswaarde lager is dan de in de IFRS-balans waargenomen waarde (fair value schatting lager dan de afgeschreven initiële waarde van 2010).

Waardevermindering van de gebouwen

De bedrijfspanden worden afgeschreven volgens de componentgerichte benadering. Die benadering houdt in dat hoewel een actief een individueel onderdeel van een vast actief kan zijn, sommige belangrijke onderdelen van dat actief geïdentificeerd kunnen worden als onderdelen met verschillende gebruiksduren of die volgens een ander tempo economische voordelen verschaffen dan het tempo van het vast actief in zijn geheel. Een component van een onderdeel van een materieel vast actief is een deel waarvan de kostprijs hoog is in verhouding tot de totale kostprijs van het actief.

Zodra er verschillende componenten zijn geïdentificeerd, bestaat de volgende stap erin de respectieve gebruiksduur van die componenten te bepalen, alsook de toe te passen afschrijvingsmethode en elke restwaarde. De activa zijn het voorwerp van een afzonderlijke boeking en afschrijving over hun verschillende gebruiksduur.

De P&V Groep deelt alle gebouwen voor eigen gebruik op in vier componenten met de volgende afschrijvingsperiode:

- ✚ Terreinen;
- ✚ Ruwbouw – 30 tot 40 jaar;
- ✚ Speciale technieken – 15 tot 20 jaar;
- ✚ Afwerking – 10 jaar.

De gecumuleerde afschrijvingen daalden van 70,7 miljoen euro eind 2013 tot 55,6 miljoen euro eind 2014, wat neerkomt op een terugneming van + 15,1 miljoen euro. Die variatie kan enerzijds worden verklaard door de afschrijvingen over het boekjaar en anderzijds door de hierboven beschreven overdracht van de categorie van de gebouwen.

Overdracht van sommige eigen bedrijfspanden naar vastgoedbeleggingen

Tijdens het boekjaar zijn negen gebouwen vastgoedbeleggingen geworden. Die gebouwen zijn vermeld onder de rubriek 'Overdracht naar een ander actief'.

VI.F.2 Overige

De overige materiële vaste activa bestaan uit computermateriaal, auto's, kantoomateriaal zoals meubilair, alsook uitrustingen en apparatuur zoals keukenmateriaal, veiligheidsmateriaal. Die materiële vaste activa worden verwerkt met inachtneming van de IFRS-afschrijvingsregels die gebaseerd zijn op een prudentieel geraamde gebruiksduur.

Overige materiële vaste activa	Geschatte levensduur
IT hardware	3 tot 10 jaar
Wagens	5 jaar
Bureelbenodigdheden	10 jaar
Uitrustingen	5 tot 10 jaar

De netto boekwaarde van de overige materiële vaste activa bedraagt op 31 december 2014 6,4 miljoen euro tegenover 10,0 miljoen euro op 31 december 2013, hetzij een daling van 3,6 miljoen euro als gevolg van:

- ✚ Herclassificaties tussen materiële en immateriële vaste activa van de historische licenties opgenomen in het computermateriaal met een netto boekwaarde van -4,5 miljoen euro (zie toelichting VI.E);
- ✚ Investerings tijdens het jaar ten belope van 4,3 miljoen euro;
- ✚ Geboekte afschrijvingen ten belope van -3,4 miljoen euro.

VI.G Vastgoedbeleggingen

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	181.672	175.882
Investerings	13.316	5.088
Herwaardering aan de reële waarde (winst)	6.884	3.837
Herwaardering aan de reële waarde (verlies)	(1.626)	(11.909)
Overdracht naar een ander actief	28.213	2.825
Overdrachten naar derden	(10.438)	-
Invloed van de consolidatiekring	1.554	-
Overige bewegingen	-	5.948
Eindsaldo	219.574	181.672

De vastgoedbeleggingen zijn op 31 december 2014 goed voor 219,6 miljoen euro, tegenover 181,7 miljoen euro op 31 december 2013 ofwel een stijging met 37,0 miljoen euro.

Die stijging is voornamelijk toe te schrijven aan:

- ✚ Overdrachten van de categorie van de gebouwen ten belope van 28,2 miljoen euro in 2014 (zie toelichting VI.F.1);
- ✚ Investerings ten belope van 13,3 miljoen euro voor de renovatie van het vastgoedpark van de groep;
- ✚ Verkopen van gebouwen met een nettowaarde van -10,4 miljoen euro.

Herwaarderingen tegen reële waarde

De meest opvallende mutaties van het boekjaar hebben betrekking op de herwaarderingen tegen reële waarde. Alle goederen zijn minstens om de drie jaar het voorwerp van een waardeschatting. Aangezien de vastgoedbeleggingen gewaardeerd worden tegen reële

waarde (fair value), worden ze systematisch (opwaarts en neerwaarts) geherwaardeerd afhankelijk van de resultaten van de waardeschatting. De netto-impact van de herwaarderingen bedraagt in 2014 +5,3 miljoen euro tegenover -8,1 miljoen euro in 2013.

In het kader van IFRS 13 en IAS 40 wordt de waarderingsmethode door kapitalisatie van de huurwaarde gebruikt. Volgens die redenering wordt de marktwaarde berekend op grond van de jaarlijkse huurwaarde van de commercialiseerbare oppervlakten. Die huurwaarde wordt gekapitaliseerd met een discontovoet. Het rendement is gebaseerd op de marktbeoordeling en op de toestand van het onroerende goed en houdt onder meer rekening met de volgende elementen:

- ✚ De marktverhoudingen: het aanbod van en de vraag naar soortgelijke goederen, de evolutie van de rendementsvoeten, de inflatievooruitzichten, het huidige niveau van de rentes en de evolutievooruitzichten enz.;
- ✚ De locatie: de onmiddellijke omgeving en de directe toegankelijkheid of toegankelijkheid met het openbare vervoer, de infrastructuur en de parkeermogelijkheden enz.;
- ✚ Het onroerende goed: de huur- of bewoningslasten, het type gebouw en het afwerkingsniveau, de huidige staat van onderhoud enz.

Impact en nettoresultaat van het reële-waardemodel op vastgoedbeleggingen

In duizenden €	2014	2013
Inkomsten uit vastgoedbeleggingen	15.460	18.092
Directe bedrijfskosten die inkomsten genereren	(2.076)	(4.171)
Directe bedrijfskosten die geen inkomsten genereren	(603)	(35)
Totaal per einde van het boekjaar	12.782	13.886

De inkomsten uit vastgoedbeleggingen zijn met 2,6 miljoen euro gedaald. Naar aanleiding van het einde van huurcontracten besliste P&V Groep om werken uit te voeren in de betrokken gebouwen alvorens ze ter beschikking te stellen van nieuwe verhuurders. Die beslissing is de belangrijkste reden voor deze inkomstendaling.

VI.H Financiële instrumenten

De P&V Groep classificeert haar financiële activa volgens het toepassingsgebied van IAS 39 hetzij als financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, hetzij als leningen en vorderingen, hetzij als activa beschikbaar voor verkoop, en dat naargelang wat het meest geschikt is.

De P&V Groep bepaalt de classificatie van haar financiële activa bij de initiële opname. De classificatie hangt af van het doel waarvoor het actief verworven werd.

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde vervaldagen die niet genoteerd zijn op een actieve markt en die verschillen van (i) de activa die de entiteit onmiddellijk of op korte termijn wil verkopen, (ii) de activa die de entiteit bij de initiële opname aanmerkt tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening of beschikbaar voor verkoop of (iii) de activa waarvan de houder zijn totale investering in aanzienlijke mate niet zal

kunnen recupereren om andere redenen dan de achteruitgang van het krediet en die geclassificeerd zijn als beschikbaar voor verkoop.

De financiële activa beschikbaar voor verkoop zijn de niet-afgeleide financiële activa die aangeduid zijn als beschikbaar voor verkoop of die niet geclassificeerd zijn als (a) leningen en vorderingen, (b) investeringen aangehouden tot de vervaldag of (c) financiële activa tegen reële waarde via het nettoresultaat.

De financiële schulden¹ bestaan hoofdzakelijk uit afgeleide producten waarvan de reële waarde negatief is en uit reposchulden.

De latere waardering van financiële instrumenten hangt af van hun classificatie.

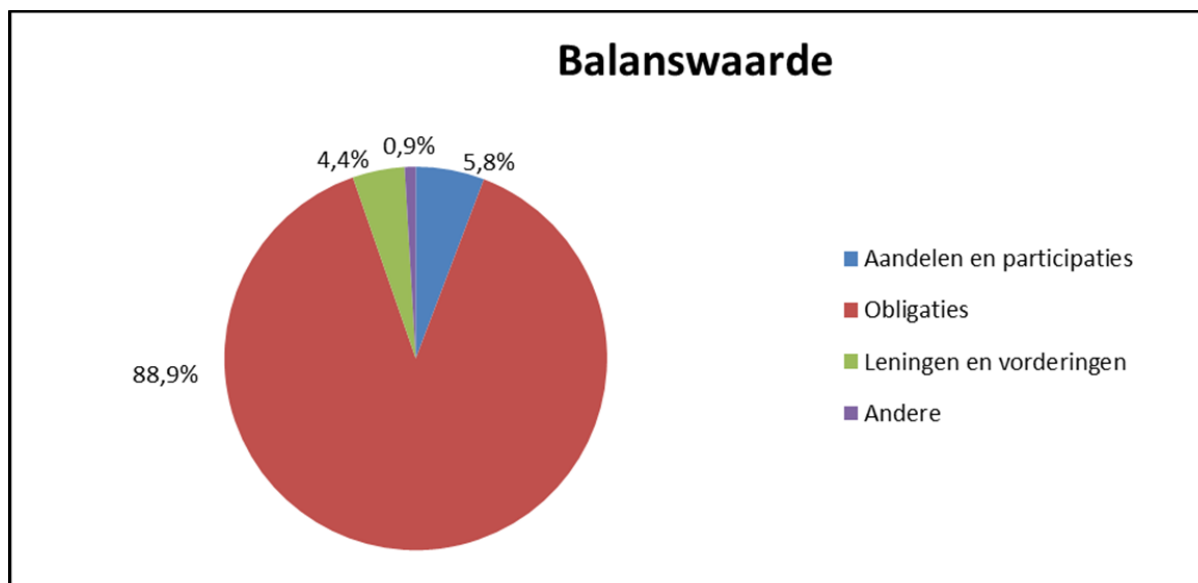
De financiële instrumenten (actief en passief) worden in de volgende categorieën onderverdeeld:

In duizenden €	2014	2013
Beschikbaar voor verkoop	15.172.119	12.780.859
Reële waarde via de resultatenrekening	-	15.074
Leningen en vorderingen	705.455	721.657
Derivaten	218.120	29.264
Totaal financiële instrumenten op het actief van de balans	16.095.695	13.546.853
Schulden op korte termijn (repo's)	11.184	309.556
Andere financiële schulden	212	868
Derivaten	57.952	-
Totaal financiële schulden	69.347	310.424
Totaal financiële instrumenten (activa en passiva)	16.026.348	13.236.429

De derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, met uitzondering van de afgeleide afdekkingsinstrumenten die gewaardeerd worden tegen reële waarde in het eigen vermogen via een kasstroomafdekkingsreserve, een afzonderlijk component van de niet-gerealiseerde resultaten.

¹ De financiële passiva worden besproken in het hoofdstuk dat betrekking heeft op de passiva VI.R.

De voorstelling per activaklasse ziet er als volgt uit:

In 2014 bedraagt het nettobedrag met betrekking tot de financiële instrumenten (actief - passief) 16,0 miljard euro, wat neerkomt op een stijging met 2,8 miljard euro van 2013 tot 2014, hetgeen 88,7% van de totale activa vertegenwoordigt tegenover 82,6% in 2013.

De voornaamste schommelingen bevinden zich op het vlak van de financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop waarvan het bedrag met 2,4 miljard euro gestegen is van 12,8 miljard euro in 2013 tot 15,2 miljard euro in 2014. Het bedrag met betrekking tot de leningen en vorderingen ging echter over van 721,7 miljoen euro naar 705,5 miljoen euro, ofwel een daling met 16,2 miljoen euro. Het nettobedrag (actief - passief) van de afgeleide producten stijgt dan weer met 130,9 miljoen euro van 29,3 miljoen euro naar 160,2 miljoen euro.

De stijging op het vlak van de financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop kan voornamelijk worden verklaard door de toegenomen marktwaarde van de obligaties naar aanleiding van de rentedaling voor 1,9 miljard euro en door netto aankopen van obligaties voor een bedrag van 0,4 miljard euro.

De daling van de leningen en vorderingen kan vooral worden verklaard door de afname van de hypothecaire leningen.

De toename op het vlak van de afgeleide producten kan in wezen worden verklaard door de gestegen waarderingen, vooral de waardering van termijncontracten op obligaties die sterk toenam door de rentedaling. De groep verwierf in 2014 ook nieuwe opties op renteswaps (zie toelichting VI.H.7, tweede tabel).

De valutablootstelling van de P&V Groep blijft laag voor de financiële instrumenten en ziet er als volgt uit:

In duizenden €	2014	2013
EUR	16.016.994	13.198.616
CHF	2.312	27.633
USD	4.204	7.738
CAD	1.421	1.367
Anderen	1.417	1.074
Totaal overzicht van de financiële instrumenten in valuta	16.026.348	13.236.429

De financiële instrumenten (actief - passief) van de P&V Groep zijn dus voor 99,9% belegd in euro.

VI.H.1 Waardering

De activa beschikbaar voor verkoop, de activa tegen reële waarde via de resultatenrekening en de afgeleide producten worden gewaardeerd tegen reële waarde. De leningen en vorderingen worden op hun beurt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde stemt overeen met de prijs die voor de verkoop van een actief zou worden ontvangen of voor de overdracht van een passief zou worden betaald bij een normale transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum.

Het meten van de reële waarde veronderstelt ook dat de transactie plaatsvindt op de belangrijkste markt waar het element wordt verhandeld, dus de markt waar de grootste activiteit en het grootste volume wordt vastgesteld² (IFRS 13).

De norm IFRS 13 legt het gebruik van de methode niet op, maar geeft voorrang aan de waarderingstechniek die gebruikmaakt van relevante waarneembare gegevens en waarbij zo weinig mogelijk niet-waarneembare gegevens worden gebruikt. Zo bepaalt de norm het principe van een hiërarchie van de inputgegevens op drie niveaus:

- ✚ **Niveau 1:** de inputgegevens van niveau 1 omvatten de (onaangepaste) genoteerde prijzen in actieve markten voor identieke activa of verplichtingen waartoe de entiteit toegang kan hebben op de waarderingsdatum;
- ✚ **Niveau 2:** de inputgegevens van niveau 2 zijn andere gegevens dan de genoteerde prijzen die in de inputgegevens van niveau 1 zijn opgenomen, die voor de activa of de verplichtingen rechtstreeks of onrechtstreeks waarneembaar zijn;

² Bij gebrek aan belangrijke markten wordt verondersteld dat de transactie op de meest voordelige markt plaatsvond, d.w.z. de markt die het bedrag dat ontvangen zou worden voor de verkoop van het actief maximaliseert of het bedrag dat betaald zou worden voor de overdracht van het passief minimaliseert.

- ✚ **Niveau 3:** de inputgegevens van niveau 3 betreffen de inputgegevens betreffende de activa of verplichtingen die berusten op niet-waarneembare gegevens.

Wanneer er een actieve markt bestaat, dienen de genoteerde marktprijzen als basis voor het bepalen van de reële waarde. Een koers op een actieve markt (zoals een beurs bijvoorbeeld) levert immers het betrouwbaarste bewijs van de reële waarde van een financieel instrument. In dat geval zal de biedkoers worden gebruikt.

Het ontbreken van een actieve markt zal echter het gebruik van andere waarderingstechnieken met zich meebrengen. Bijgevolg dient de waarderingmethode te worden gekozen die het meest geschikt is in de omstandigheden en waarvoor er voldoende gegevens beschikbaar zijn.

VI.H.2 Hiërarchie van de juiste waarden

De spreiding tussen de verschillende hiërarchische niveaus van de waarden zoals bepaald door IFRS 13 is de volgende voor de netto financiële instrumenten (actief - passief)³ van de P&V Groep:

In duizenden €		2014			
	Tegen kostprijs	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Beschikbaar voor verkoop	-	14.590.717	294.169	287.233	15.172.119
Reële waarde via de resultatenrekening	-	-	-	-	-
Leningen en vorderingen	705.455	-	-	-	705.455
Schulden op korte termijn (repo's)	(11.184)	-	-	-	(11.184)
Andere financiële schulden	(212)	-	-	-	(212)
Derivaten	-	-	160.168	-	160.168
Totaal	694.060	14.590.717	454.338	287.233	16.026.348

In duizenden €		2013			
	Tegen kostprijs	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Beschikbaar voor verkoop	-	12.326.904	223.037	230.918	12.780.859
Reële waarde via de resultatenrekening	-	15.074	-	-	15.074
Leningen en vorderingen	721.657	-	-	-	721.657
Schulden op korte termijn (repo's)	(309.556)	-	-	-	(309.556)
Andere financiële schulden	(868)	-	-	-	(868)
Derivaten	-	-	-	29.264	29.264
Totaal	411.232	12.341.978	223.037	260.182	13.236.429

Onderstaande tabel geeft een gedetailleerd overzicht van de waarderingstechnieken die voor elk type financieel instrument gekozen werden, alsook de gebruikte inputgegevens.

³ Voor de leningen en vorderingen 2013, zie toelichting VI.H.6.

Classificatie	Financiële instrumenten	Waarderingsgrondslag	Niveau van de reële waarde	Waarderingsmodel	Gebruikte gegevens	Reële waarde 2014	Reële waarde 2013
Beschikbaar voor verkoop	Actions					609.530	646.251
	<i>Beursgenoteerde aandelen</i>	Reële waarde	1	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	593.071	631.340
	<i>Niet-beursgenoteerde aandelen</i>	Reële waarde	3	Technieken op basis van de balansgegevens: geherwaardeerd netto-actief, eigen vermogen, bedrag van het volgestort kapitaal	Jaarrekeningen	16.365	14.907
	<i>Optiecertificaat - strips</i>	Reële waarde	3	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	93	4
	Fonds de placements					242.759	232.441
	<i>Fondsen (regelmatige NIW)</i>	Reële waarde	1	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	143.288	167.713
	<i>Fondsen (niet-regelmatige NIW)</i>	Reële waarde	3	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	90.403	53.984
	<i>Fondsen (zonder NIW)</i>	Reële waarde	3	Contante waarde van de toekomstige kasstromen	Geschatte kasstromen, disconteringsfactor voor activa met vergelijkbaar risico	3.074	2.703
	<i>Private equity</i>	Reële waarde	3	Inventariswaarde berekend door het fonds	Inventariswaarde	5.994	8.041
	Participaties	Reële waarde	3	Verschillende gebruikte technieken : eigen vermogen (eventueel verminderd met een illiquideitsdiscount), berekening van de contante waarde van de verwachte dividenden, aanschaffingswaarde, recente transactie	Jaarrekeningen, illiquideitsdiscount	80.050	76.359
	Obligaties					14.239.780	11.825.808
	<i>Beursgenoteerde obligaties (actieve markten)</i>	Reële waarde	1	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	13.854.358	11.527.851
	<i>Beursgenoteerde obligatie (Niet-actieve markten)</i>	Reële waarde	2	Marktwaardering	Beurskoers ("bid" koers)	294.169	223.037
	<i>Niet-beursgenoteerde obligaties</i>	Reële waarde	3	Contante waarde van de toekomstige kasstromen of Prijs toegekend door een expert	Geschatte kasstromen, disconteringsfactor voor activa met vergelijkbaar risico	91.253	74.920
Reële waarde via de resultatenrekening	Obligaties <i>Beursgenoteerde obligaties (actieve markten)</i>	Reële waarde	1	Beurskoers ("bid" koers)	Beurskoers ("bid" koers)	-	15.074
Leningen en vorderingen		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		705.455	721.657
Schulden op korte termijn (repo's)		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		(11.184)	(309.556)
Andere financiële schulden		Tegen kostprijs	NA	Geamortiseerde kostprijs		(212)	(868)
Derivaten	Swaps (IRS)	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Niet beschikbaar	26.702	19.755
	Forward Swaps	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Niet beschikbaar	12.711	-
	Opties op een renteswap	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Niet beschikbaar	3.929	10.000
	Bond forwards	Reële waarde	2	Extern waarderingsmodel	Niet beschikbaar	116.827	(492)
TOTAAL						16.026.348	13.236.429

Niveau 1

De financiële instrumenten vermeld in deze categorie worden verhandeld op actieve markten, d.w.z. markten waarop transacties op de actiefzijde plaatsvinden met een voldoende frequentie en volume om continu informatie te verschaffen over de prijs.

Behoren tot deze categorie:

- ✚ De **beursgenoteerde aandelen** in het bezit van de P&V Groep en die verhandeld worden op de grote Europese beurzen. Die aandelen zijn gewaardeerd op grond van de beurskoersen (biedkoersen);
- ✚ De **beleggingsfondsen** die een periodieke netto-inventariswaarde (NIW) publiceren en op grond waarvan regelmatig transacties plaatsvinden. De waardering is gebaseerd op de door de fondsen gepubliceerde NIW's;
- ✚ De **obligaties** waarvoor een voldoende aantal bijdragers regelmatig noteringen publiceren met een relatief klein verschil tussen de koop- en verkoopkoers. Die obligaties zijn gewaardeerd op grond van de biedkoersen die gepubliceerd zijn door de door de P&V Groep geselecteerde bijdragers.

Niveau 2

Deze categorie omvat de financiële instrumenten die niet verhandeld worden op actieve markten, maar waarvan de reële waarde gebaseerd is op in de markt waarneembare gegevens.

Het betreft **obligaties genoteerd** op niet-actieve markten waarvoor er een onvoldoende aantal bijdragers zijn en/of die noteren tegen relatief hoge koop-/verkoopkoersen.

De waardering van die obligaties is gebaseerd op de biedkoers van de door de P&V Groep geselecteerde bijdrager.

Niveau 3

De effecten vermeld onder niveau 3 zijn niet genoteerd op actieve markten en de waarderingen ervan zijn gebaseerd op waarderingstechnieken die in grote mate niet-waarneembare gegevens gebruiken.

Behoren tot deze categorie:

- ✚ De **niet-beursgenoteerde aandelen** in het bezit van de P&V Groep die niet verhandelbaar zijn op een actieve markt. De waarderingmethoden voor die effecten zijn voornamelijk gebaseerd op het gebruik van balansgegevens; het betreft methoden zoals het aangepaste netto actief, het niveau van het eigen vermogen en het bedrag van het gestorte kapitaal;
- ✚ De **beleggingsfondsen** waarvan de inventariswaarde niet regelmatig gepubliceerd wordt. Voor die fondsen kan de periode tussen de datum van publicatie van de NIW en de verslaggevingsdatum lang zijn. Dat wijst erop dat de NIW niet beschouwd kan worden als waarneembaar op de verslaggevingsdatum.

De waardering van die fondsen is gebaseerd op de door de beleggingsfondsen gepubliceerde inventariswaarden;

- ✚ De **beleggingsfondsen** waarvan de inventariswaarde niet gepubliceerd wordt. In dat geval is de waardering van de fondsen gebaseerd op interne waarderingsmodellen (actuele waarde van de toekomstige kasstromen);
- ✚ De **privébeleggingsfondsen** die niet regelmatig inventariswaarden publiceren. Die effecten kunnen dus worden beschouwd als effecten die verhandeld worden op actieve markten. De waardering ervan zijn gebaseerd op de door de fondsen gepubliceerde inventariswaarden;
- ✚ De **niet-beursgenoteerde obligaties** die door geen enkele bijdrager gewaardeerd worden. Een deel van die obligaties wordt gewaardeerd op grond van interne modellen die gebaseerd zijn op de verdiscontering van de toekomstige kasstromen. De toegepaste discontovoeten zijn die van activa met vergelijkbaar risico. De andere obligaties vermeld in deze categorie worden gewaardeerd op grond van prijzen ontvangen van externe waardeerders;
- ✚ De **niet-geconsolideerde participaties** waarvan de prijs niet waarneembaar is op de markt. Die effecten worden gewaardeerd aan de hand van interne waarderingsmodellen die voornamelijk gebaseerd zijn op balansgegevens. Het betreft de volgende technieken: gebruik van het eigen vermogen van de vennootschap (min eventueel een disagio wegens afwezigheid van liquiditeit), verdiscontering van de verwachte dividenden, gebruik van de aanschaffingswaarde of verwijzing naar recente transacties;
- ✚ De **afgeleide producten** die gewaardeerd worden door een externe waarderingdienst.

Overdracht van niveaus

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties die in 2014 plaatsvonden in de niveaus 2 en 3.

In duizenden €	Niveau 2	Niveau 3
Beginsaldo	223.037	260.182
Overdracht van niveau 1 naar niveau 2	49.769	-
Overdracht van niveau 2 naar niveau 1	(1.814)	-
Overdracht van niveau 3 naar niveau 2	32.550	(32.550)
Aankopen	10.678	66.337
Verkopen	(27.420)	(15.556)
Tergubetalingen	-	(4.164)
Wijzigingen in de reële waarde	167.538	12.985
Eindsaldo	454.338	287.233

De stijging van het bedrag in niveau 2 kan voornamelijk door drie factoren worden verklaard:

- ✚ Enerzijds is er een overdracht van bijna 50 miljoen euro afkomstig van niveau 1. Die overdracht is toe te schrijven aan de herclassificatie in niveau 2 van obligaties waarvan

de kwaliteit en het aantal bijdragers die de effecten waarderen over de periode gedaald zijn;

- ✚ Anderzijds noteren we een toename van de waardering van de obligaties geclassificeerd in niveau 2, voornamelijk door de rentedaling in 2014;
- ✚ Tot slot hebben we de afgeleide producten (waarvan de waardering fors gestegen is in 2014) geherclassificeerd van niveau 3 naar niveau 2 om conform de marktpraktijken te zijn.

Die toename van de bedragen in niveau 2 werd echter enigszins gecompenseerd door verkopen ten belope van ongeveer 27 miljoen euro.

De stijging, in mindere mate, van het bedrag in niveau 3 kan eveneens worden verklaard door twee factoren:

- ✚ De P&V Groep kocht in 2014 obligaties en niet-beursgenoteerde fondsen voor een bedrag van 66,3 miljoen euro;
- ✚ De waardering van de effecten geclassificeerd in niveau 3 nam toe met 13 miljoen euro.

VI.H.3 Beschikbaar voor verkoop

De financiële activa beschikbaar voor verkoop bestaan voor 6,12% uit effecten met variabele rente en voor 93,88% uit obligaties⁴. In 2013 bedroegen die percentages respectievelijk 7,5% en 92,5%.

In duizenden €		Markt- waarde	Aankoop- waarde	Geamortis- eerde kostprijs	Bijzondere waarde- vermindering	OCI
Aandelen	Niet beursgenoteerd	192.810	249.520	121.930	(127.589)	70.877
Aandelen	Beursgenoteerd	736.453	857.714	493.630	(364.084)	242.823
Totaal aandelen		929.262	1.107.233	615.560	(491.673)	313.700
Obligaties	Bedrijven	3.488.374	3.140.706	3.125.079	(3.006)	309.394
Obligaties	Overeiden	10.754.484	8.103.494	8.150.533	-	2.406.474
Totaal obligaties		14.242.857	11.244.200	11.275.611	(3.006)	2.715.868
Totaal		15.172.119	12.351.433	11.891.171	(494.680)	3.029.568

De financiële activa beschikbaar voor verkoop omvatten eigenvermogensinstrumenten en schuldbewijzen. De eigenvermogensinstrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop zijn die effecten die niet geclassificeerd zijn als aangehouden voor transactiedoeleinden noch tegen reële waarde in de nettoresultatenrekening opgenomen zijn. De schuldbewijzen in deze categorie zijn die schuldbewijzen die de entiteit wil aanhouden voor

⁴ In de tabel houdt de marktwaarde van de obligaties rekening met de niet-vervallen opgelopen rentes ten belope van 250,5 miljoen euro.

een niet-bepaalde tijdsduur en die verkocht kunnen worden om te voldoen aan liquiditeitsbehoeften of als reactie op een verandering in de marktomstandigheden.

Na de initiële waardering zullen de financiële activa beschikbaar voor verkoop later worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de niet-gerealiseerde winsten of verliezen geboekt worden onder niet-gerealiseerde resultaten in de reserve beschikbaar voor verkoop ('Other Comprehensive Income').

In de nettoresultatenrekening voor het jaar 2014 bedraagt de impact van de 'IFRS impairments' voor de P&V Groep 13,7 miljoen euro.

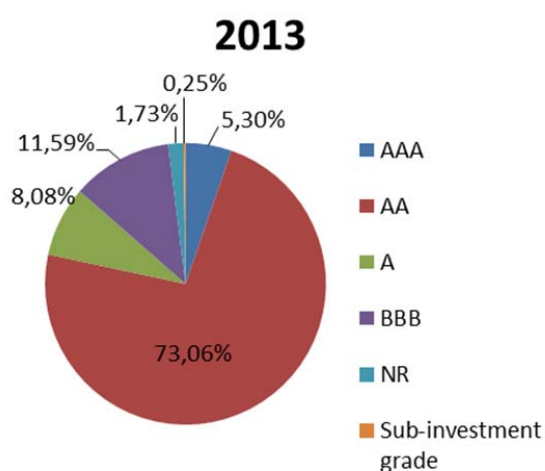
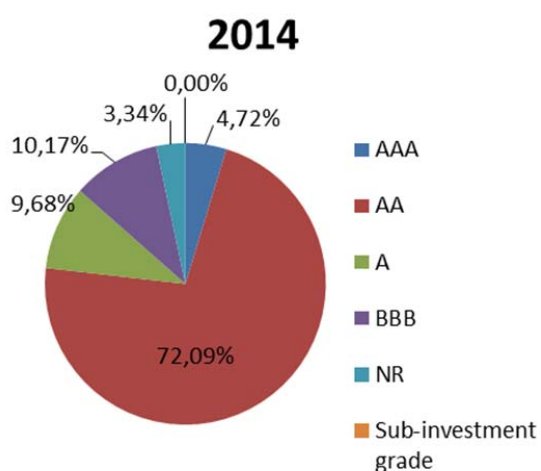
Obligatieportefeuille

Verschillende ratingbureaus kennen een rating toe aan obligaties als informatie over het risico dat gekoppeld is aan de solvabiliteit van de emittent. De rating wordt toegekend voor de uitgifteduur van de obligatie, maar wordt opgevolgd waardoor de rating zowel opwaarts als neerwaarts kan worden herzien.

De P&V Groep laat maximaal 5% investeringen in obligaties zonder rating toe op zowel individueel als geconsolideerd entiteitsniveau.

Onderstaande tabel toont de spreiding van de obligaties in het bezit van de P&V Groep per rating:

In duizenden €	2014		2013	
AAA	672.500	4,72%	626.773	5,30%
AA	10.267.050	72,09%	8.639.349	73,06%
A	1.379.147	9,68%	955.260	8,08%
BBB	1.448.583	10,17%	1.370.828	11,59%
Credit rating	13.767.280	96,66%	11.592.211	98,02%
Sub-investment grade	420	0,00%	29.103	0,25%
NR	475.157	3,34%	204.494	1,73%
Totaal	14.242.857	100,00%	11.825.808	100,00%

De tabellen hierna geven een beeld van de obligatieportefeuille volgens looptijd en type instrument:

In duizenden €	2014					Totaal
	1 maand	01-03	03-12	01-05	>5	
Financiële instrumenten met vaste rentevoet	19.230	51.860	224.225	1.759.668	11.721.536	13.776.519
Financiële instrumenten met variabele rentevoet	-	-	501	17.045	13.298	30.844
Niet-rentedragende financiële instrumenten	-	-	-	65.183	370.311	435.493
TOTAAL	19.230	51.860	224.726	1.841.896	12.105.145	14.242.857

In duizenden €	2013					Totaal
	1 maand	01-03	03-12	01-05	>5	
Financiële instrumenten met vaste rentevoet	57.985	43.925	192.277	1.503.358	9.679.736	11.477.281
Financiële instrumenten met variabele rentevoet	-	-	-	516	-	516
Niet-rentedragende financiële instrumenten	-	-	-	63.996	284.015	348.011
TOTAAL	57.985	43.925	192.277	1.567.870	9.963.750	11.825.808

Voor 2014 bestaat de vork met looptijden van meer dan vijf jaar voor 3,3 miljard euro uit financiële instrumenten met een looptijd van 5 tot 10 jaar, voor 3,5 miljard euro uit financiële instrumenten met een looptijd van 10 tot 15 jaar, voor 1,6 miljard euro uit financiële instrumenten met een looptijd van 15 tot 20 jaar en voor 3,7 miljard euro uit financiële instrumenten met een looptijd van meer dan 20 jaar.

➤ **Sensitiviteitsanalyse**

Onderstaande tabel geeft de sensitiviteit van de resultatenrekening en het eigen vermogen van de P&V Groep weer na simulaties toegepast op de obligatieportefeuille. De ramingen zijn gebaseerd op de 'modified duration' van de obligaties, zonder rekening te houden met de gevolgen van de schaduwboekhouding ('shadow accounting') die de impact op het eigen vermogen verzacht zou hebben.

Obligaties (In duizenden €)	Invloed op de resultatenrekening	Invloed op het eigen vermogen
Rentes + 100bp	-	(1.388.834)
Rentes + 50bp	-	(694.417)
Spreads + 100bp	-	(201.721)
Spreads + 50bp	-	(100.861)

De eerste twee scenario's simuleren een parallelle stijging van de rentecurve met 50 bp en 100 bp, terwijl de twee volgende scenario's op de bedrijfsobligatiespreads enkel een impact hebben van 50 bp en 100 bp.

➤ **Staatsobligaties**

De staatsobligatieportefeuille bestaat grotendeels uit obligaties van de Belgische staat (74,7%). De blootstelling aan de PIIGS-landen⁵ vertegenwoordigt 8,1% van de staatsobligaties.

Staatsobligaties (In duizenden €)	Marktwaarde
België	8.028.512
Frankrijk	999.608
Italië	617.784
Duitsland	337.548
Luxemburg	281.262
Spanje	232.500
Oostenrijk	82.880
Nederland	73.111
Poland	36.810
Ierland	22.526
Canada	41.522
Griekenland	420
Totaal	10.754.484

➤ **Bedrijfsobligaties**

De bedrijfsobligatieportefeuille richt zich voornamelijk op Europese ondernemingen met de voorbije jaren een diversifiëring op het vlak van land en sector.

Bedrijfsobligaties (In duizenden €)	Marktwaarde
Frankrijk	1.054.558
Nederland	447.112
België	430.432
Duitsland	269.071
Groot-Brittannië	218.887
USA	486.490
Italië	174.838
Anderen : Europa	405.564
Anderen : Buiten Europa	1.421
Totaal	3.488.374

De grootste sector die in de bedrijfsobligatieportefeuille van de P&V Groep vertegenwoordigd is, is de sector 'Olie & gas' met 13,06%. Op het totale uitstaande obligatiesaldo

⁵ PIIGS: Portugal, Ierland, Italië, Griekenland, Spanje.

vertegenwoordigt die sector een percentage van 3,2%. In 2013 was de banksector de grootste sector met 3,9% van het uitstaande obligatiesaldo. In 2014 vertegenwoordigt die sector nog 2,6% van het uitstaande obligatiesaldo.

Bedrijfsobligaties (In duizenden €)	Marktwaaarde
Olie en gas	455.448
Openbare nutsbedrijven	436.656
Banken	374.356
Industriële goederen en diensten	305.706
Auto's en onderdelen	275.515
Telecommunicatie	237.856
Technologie	174.346
Gezondheidszorg	170.614
Chemie	169.274
Kleinhandel	147.604
Persoonlijke en huishoudelijke goederen	130.330
Overige	125.120
Voedsel en drank	112.039
Financiële diensten	106.781
Constructie & materialen	71.729
Reizen en ontspanning	60.175
Onroerend goed	59.039
Media	53.796
Dienstgebruik	15.100
Metaal & Grondstof	5.465
Verzekeringen	1.421
Totaal	3.488.374

VI.H.4 Aandelen en beveks

Een financieel actief met latente verliezen van meer dan 25% van de initiële kostprijs op de afsluitingsdatum of met latente verliezen tijdens vier of meer boekhoudperioden (kwartalen) wordt beschouwd als een actief dat een bijzondere waardevermindering onderging. De bijzondere waardevermindering, d.w.z. het gecumuleerde verlies, gemeten als het verschil tussen de aanschafprijs en de reële prijs, na aftrek van elk waardeverminderingverlies op de eerder in de resultatenrekening opgenomen investering, wordt in de resultatenrekening geboekt.

De portefeuille 'aandelen, beveks en participaties' is voornamelijk in België en andere landen van Europa belegd.

Aandelen (In duizenden €)	Marktwaaarde
België	288.664
Frankrijk	252.230
Luxemburg	168.840
Duitsland	64.613
Nederland	61.205
Italië	28.933
Anderen : Europa	61.160
Anderen : Buiten Europa	3.618
Totaal	929.262

De grootste sector vertegenwoordigd in de portefeuille is de financiële sector (29%). Dat kan grotendeels verklaard worden door de classificatie van de beveks in dat deel (221 miljoen euro op 274 miljoen euro).

Aandelen (In duizenden €)	Marktwaaarde
Financiële diensten	274.051
Chemicaliën	85.433
Gezondheidszorg	44.107
Participaties holding	55.631
Verzekeringen	54.044
Kleinhandel	55.571
Industriële goederen en diensten	41.927
Banken	26.711
Persoonlijke en huishoudelijke goederen	39.642
Constructie & materialen	34.963
Olie en gas	25.956
Openbare nutsbedrijven	40.639
Voedsel en drank	11.166
Télécommunicatie	27.307
Technologie	30.218
Onroerend goed	28.260
Auto's en onderdelen	13.603
Media	8.578
Anderen	5.804
Reizen en ontspanning	1.232
Participaties verzekeringen	8.517
Participaties diensten	5.991
Participaties kredietinstellingen	4.075
Participaties gebouwen	3.673
Participaties overige	2.000
Participaties sociale economie	164
Totaal	929.262

➤ *Sensitiviteitsanalyse*

Onderstaande tabel toont de impact op de resultatenrekening en het eigen vermogen van de P&V Groep naar aanleiding van crisissimulaties toegepast op de aandelenportefeuille. De in

aanmerking genomen scenario's vertonen een daling van 10%, 20% en 30% van het marktaandeel.

Aandelen (In duizenden €)	Invloed op de resultatenrekening	Invloed op het eigen vermogen
Aandelen -30%	(72.890)	(203.292)
Aandelen -20%	(19.689)	(164.751)
Aandelen -10%	(7.480)	(85.219)

VI.H.5 Reële waarde via de resultatenrekening

De financiële instrumenten geclassificeerd in de rubriek 'Reële waarde via de resultatenrekening' zijn eeuwigdurende obligaties.

De financiële activa zijn opgenomen tegen reële waarde en de waardewijzigingen worden opgenomen via de resultatenrekening.

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	15.073	13.232
Verkoop	-	(675)
Terugbetaling	(15.073)	(415)
Herwaardering	-	2.931
Eindsaldo	-	15.073

De volledige positie eeuwigdurende obligaties werd in 2014 terugbetaald.

VI.H.6 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met een vaste of bepaalde vervaldag die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Die investeringen zijn initieel opgenomen tegen de aanschaffingswaarde in overeenstemming met de reële waarde van de vergoeding betaald voor het aanschaffen van de investering. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de investeringskosten. Na de initiële waardering worden de leningen en vorderingen gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op grond van de methode van de effectieve rente, min de bijzondere waardeverminderingen.

In duizenden €	2014		2013	
	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)	Boekhoudwaarde	Reële waarde (Niveau 3)
Leningen en vorderingen	432.219	517.756	479.059	541.238
Financiële leasing in vaste activa	45.092	77.363	55.361	55.361
Overige leningen	228.144	236.274	191.356	187.237
Totaal leningen en vorderingen	705.455	831.392	725.775	783.836

Voor een beter begrip en een betere vergelijking worden de overige leningen 2013 (191,4 miljoen euro) hierna weergegeven na herclassificatie van de bons, obligaties en vorderingen voor +4,12 miljoen euro van de categorie van de activa beschikbaar voor verkoop naar de categorie van de leningen en vorderingen.

De schommeling in de leningen en vorderingen verklaart zich hoofdzakelijk door de afname van de hypothecaire leningen.

VI.H.7 Afgeleide financiële instrumenten

Er werden ISDA⁶/CSA⁷-contracten gesloten tussen de P&V Groep en een aantal banktegenpartijen. Die contracten bieden een kader voor transacties in otc-derivaten en beveiligen ze.

In duizenden €	2014			2013		
	Reële waarde			Reële waarde		
	Positief	Negatief	Netto	Positief	Negatief	Netto
Renteswap	68.176	(41.475)	26.702	63.645	(43.889)	19.755
Optie op een renteswap	3.929	-	3.929	10.000	-	10.000
Termijncontracten op renteswaps	12.711	-	12.711	-	-	-
Termijncontracten op obligaties	133.304	-	133.304	3.315	(3.807)	(492)
Termijncontracten op obligaties - afdekkingsinstrumenten	-	(16.477)	(16.477)	-	-	-
Totaal van de derivaten	218.120	(57.952)	160.168	76.960	(47.697)	29.264

Voor een beter begrip en een betere vergelijking van de cijfers van 2014 met die van 2013 werd de reële waarde van de afgeleide producten van 2013 (29,264 miljoen euro) opgesplitst om de positieve en negatieve waarderingen te benadrukken.

De afgeleide producten zijn gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening, behalve in geval van 'hedge accounting' (afgeleide producten ter afdekking), en worden niet aangehouden voor transactiedoeleinden. De herwaardering van de afgeleide producten gebruikt ter afdekking van de kasstromen heeft wat het effectieve deel betreft een weerslag op het eigen vermogen.

De tabel hierna benadrukt de belangrijke mutaties die in 2014 plaatsvonden in de portefeuille afgeleide producten (tegen reële waarde):

⁶ ISDA: International Swaps and Derivatives Association

⁷ CSA: Credit Support Annex

	Beginsaldo		Bewegingen			Eindsaldo	
	Nominale waarde	Reële waarde	Aankopen	Verkopen	Herwaardering	Reële waarde	Nominal waarde
Renteswaps	860.000	19.755	-	-	6.946	26.702	901.000
Optie op een renteswap	539.010	10.000	12.652	-	(18.722)	3.929	1.004.010
Termijncontracten op renteswaps	-	-	-	-	12.711	12.711	249.000
Termijncontracten op obligaties	410.000	(492)	-	-	133.796	133.304	410.000
Termijncontracten op obligaties - afdekkingsinstrumenten	-	-	-	-	(16.477)	(16.477)	215.000
	1.809.010	29.264	12.652	-	118.253	160.168	2.779.010

VI.H.7.a Swap (IRS) – Forward Swap (IRS)

In 1999 heeft de P&V Groep (toen nog ING Insurance), om zich gedeeltelijk in te dekken tegen het risico op een daling van de langetermijnrente, een aantal swaptioncontracten gesloten met vervaldagen tussen 2001 en 2009.

Die contracten gaven de P&V Groep de mogelijkheid om op de vervaldagen een swapcontract van tien jaar te sluiten: de P&V Groep ontvangt van de tegenpartij gedurende tien jaar een rente en betaalt haar een kortetermijnrente Euribor 6 maanden.

Behalve in 2005 heeft de P&V Groep dat recht van 2001 tot 2009 op elke vervaldag uitgeoefend en zichzelf zo blootgesteld aan het risico op een stijging van de kortetermijnrente.

Om dat risico te dekken, heeft de P&V Groep op elke vervaldag een reverse swapcontract gesloten, dat haar het recht geeft om van de tegenpartij de kortetermijnrente 'Euribor 6 maanden' te krijgen, tegen de verplichting gedurende tien jaar een vaste rente te betalen. Het totale bedrag dat de P&V Groep in het boekjaar 2014 heeft ontvangen in het kader van de lopende swap- en reverse swapcontracten bedraagt 5 miljoen euro.

In het boekjaar 2014 werden drie IRS'en terugbetaald (voor een nominale waarde van 105 miljoen euro aan payer swaps (twee contracten) en 105 miljoen euro aan receiver swaps (één contract)).

De nominale waarde van de swap- en forward swapcontracten die in 2014 werden aangegaan, bedraagt respectievelijk 251 miljoen euro en 249 miljoen euro.

VI.H.7.b Swaption

Sinds 2012 werd een 'payer swaption'-programma ingevoerd dat de P&V Groep dekt tegen het risico op een stijging van de langetermijnrente. De optionele periodes gaan van drie tot acht jaar. De onderliggende swap heeft een looptijd van tien jaar. Het nominale bedrag van alle swaptions was gelijk aan 539 miljoen euro eind 2013 en loopt op tot 1.004 miljoen euro eind 2014.

VI.H.7.c Forward

In 2013 werd een forward bonds-portefeuille samengesteld voor een nominaal bedrag van 410 miljoen euro. Het gaat om obligaties van de Belgische of Franse staat, aangekocht op een termijn van vier tot zes jaar om vanaf vandaag een minimumrendement te waarborgen.

De forward bonds-portefeuille vormt het deel van de derivatenportefeuille met de hoogste reële waarde eind 2014, namelijk 133 miljoen euro.

VI.H.7.d Forward – afdekkingsinstrumenten

Sinds 2014 maakt de P&V Groep gebruik van 'protection forward bonds' om zich in te dekken tegen een mogelijke stijging van de obligatierente. Een protection forward is een 'toekomstige' verkoop van een obligatie met een toekomstige vervaldag tegen een reeds vastgelegde prijs. Zo dekt de P&V Groep de huidige niet-gerealiseerde meerwaarden in, voor die onderliggende obligaties, voor een toekomstige resultatenperiode. Een protection forward bond is een afdekking van de kasstromen want deze transactie is bedoeld om de kasstroom op het ogenblik van de verkoop te waarborgen. Aan de protection forward is geen ineffectiviteit verbonden aangezien de toekomstige verkoopprijs is vastgelegd. De protection forward bond kan immers als een 'all-in-one' dekking worden beschouwd.

Schommelingen in de reële waarde van die afgeleide producten worden geboekt in de kasstroomafdekkingsreserve in het eigen vermogen.

In duizenden €	2014		2013	
	Nominale waarde	Reële waarde	Nominale waarde	Reële waarde
Termijncontracten op obligaties - afdekkingsinstrumenten	215.000	(16.477)	-	-
Afgedekte activa	215.000	262.499	-	-

Onderstaande tabel toont de perioden waarin de kasstromen verwacht zijn:

Jaar	Nominale waarde (In duizenden €)
2019	65.000
2021	75.000
2022	50.000
2023	25.000
	215.000

VI.H.8 Overdrachten van financiële activa

De financiële instrumenten die de P&V Groep overgedragen heeft, maar die niet volledig uit de balans geboekt zijn, bestaan voornamelijk uit tijdelijk overgedragen effecten in het kader van een repo. De eraan verwante passiva bestaan uit bedragen geboekt als korte termijnschulden die overeenstemmen met transacties met betrekking tot effectenleningen.

Een repo is een transactie waarbij obligaties (vooral staatsobligaties) in bewaring worden gegeven als waarborg in ruil voor liquide middelen. Een repotransactie houdt op zich weinig risico's in aangezien de vennootschap obligaties in pand geeft in ruil voor liquide middelen. De verschuldigde rente op dit soort verrichting is een vlottende rente (Euribor, Eonia). De schommelingen in de marktwaarde van het gegeven onderpand worden opgevangen door bijkomend onderpand te leveren (wanneer de langetermijnrentes stijgen) of door onderpand

terug te krijgen (als de langetermijnrentes dalen). Een repotransactie creëert een verbintenis op korte termijn.

In duizenden €	2014	2013
Vastrentende waarden	11.184	309.449
Overgedragen financiële activa	11.184	309.449
Schulden op korte termijn	11.184	309.543
Verbonden verplichtingen	11.184	309.543
Onderpand	-	8.327

VI.I Financiële beleggingen Unit Link (tak 23)

De financiële activa van tak 23 komen in 2014 uit op 708,0 miljoen euro tegenover 712,7 miljoen euro in 2013. In de passiefzijde is het bedrag gelijk aan 725,0 miljoen euro, opgenomen onder de technische voorzieningen voor investeringscontracten zonder winstdeelname. De twee posten zijn voornamelijk gekoppeld aan beleggingscontracten van tak 23.

De financiële instrumenten van tak 23 zijn als volgt verdeeld tussen de verschillende niveaus van de hiërarchie:

In duizenden €	2014	2013
Actief		
Tegen kostprijs	-	-
Niveau 1	555.219	540.897
Niveau 2	-	-
Niveau 3	152.785	171.781
Financiële investeringen "Unit link"	708.004	712.678
Passief		
Financiële verplichtingen - beleggingscontracten zonder WD	724.993	730.655

De financiële activa vermeld in niveau 1 bestaan uit staatsobligaties en beleggingsfondsen die een periodieke inventariswaarde publiceren.

Zowel voor het actief als voor het passief is er een vergelijkbare daling. Die daling kan voornamelijk worden verklaard door de portefeuille van de Luxemburgse dochter Euresa Life S.A., die tijdens 2013 in run-off geplaatst werd, maar op 1 januari 2014 gecompenseerd werd door de overdracht van een levensverzekeringscontract dat in 2013 opgenomen was onder tak 21.

Niveau 3 bestaat uit interne beleggingsfondsen en specifieke fondsen uit de portefeuille van Euresa Life die niet beschouwd kunnen worden als fondsen verhandeld op actieve markten.

VI.J Overige activa

VI.J.1 Herverzekeringsactiva en verzekeringsvorderingen

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Vorderingen uit hoofde van verzekeringnemers	60.514	56.264	4.250
Vorderingen uit hoofde van tussenpersonen	27.500	27.882	(382)
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	21.512	19.462	2.050
Vorderingen uit verzekeringen	109.526	103.608	5.918
Activa uit hoofde van herverzekeringen	334.655	313.026	21.629
Totaal	444.181	416.633	27.548

De herverzekeringsactiva stijgen met 21,6 miljoen euro, wat in hoofdzaak te verklaren is door de impact van de hagelschade in juni 2014. De toename is het gevolg van de herverzekering in burgerlijke aansprakelijkheid auto.

De verzekeringsvorderingen stijgen lichtjes. De meest opvallende stijgingen komen van P&V Verzekeringen:

- ✚ Voor 2,7 miljoen euro op het vlak van de vorderingen uit hoofde van verzekeringnemers. Reden hiervoor is de toename van de kwijtschriften betaald voor de vervalddag;
- ✚ Voor 2,1 miljoen euro op het vlak van de vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen. Die toename heeft te maken met de hagelstorm in juni 2014 waarbij een herverzekeringscontract deze risico's dekt en waarvan een deel recupereerbaar is naar aanleiding van de aan de verzekerden betaalde voorschotten in 2014.

Overzicht van de herverzekeringsactiva en verzekeringsvorderingen

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Overige activa - op lange termijn			
Activa uit hoofde van herverzekeringen	334.655	313.026	21.629
Vorderingen uit verzekeringen	353	23	330
Totaal overige activa - op lange termijn	335.008	313.049	21.959
Overige activa - op korte termijn			
Vorderingen uit verzekeringen	109.173	103.584	5.589
Totaal overige activa - op korte termijn	109.173	103.584	5.589
Totaal	444.181	416.633	27.548

In 2013 waren de activa op lange termijn op het vlak van de herverzekeringsactiva beïnvloed door de herclassificatie van de 'Niet-courante activa aangehouden voor verkoop'.

In duizenden €	2014			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Activa uit hoofde van herverzekeringen	-	334.655	-	334.655
Vorderingen uit verzekeringen	109.173	330	23	109.526
Totaal	109.173	334.985	23	444.181

In duizenden €	2013			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Activa uit hoofde van herverzekeringen	-	313.026	-	313.026
Vorderingen uit verzekeringen	103.584	-	23	103.608
Totaal	103.584	313.026	23	416.633

VI.J.2 Overige vorderingen

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Overige vorderingen	104.014	121.333	(17.320)
Lease vorderingen in vlottende activa	8.436	10.147	(1.710)
Verworven producten en over te dragen kosten	26.634	12.554	14.080
Totaal	139.084	144.034	(4.950)

De overige vorderingen dalen met 17,3 miljoen euro, voornamelijk door de afname van de vorderingen gekoppeld aan het beheer van de RDR regelgeving in BA Auto.

De verworven producten en over te dragen kosten stijgen echter met 14,1 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de volgende factoren:

- De niet-ervallen opgelopen rentes op de swaps en forward swaps werden in 2014 gespreid tussen de overlopende rekeningen op het actief en het passief;
- De over te dragen kosten met betrekking tot de vervroegde uitbetaling van de jaarlijkse groepsverzekering van 2015 voor het voltallige Vivium-personeel.

Overzicht van de overige vorderingen

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Overige activa - op lange termijn			
Overige vorderingen	52.365	58.425	(6.060)
Totaal overige activa - op lange termijn	52.365	58.425	(6.060)
Overige activa - op korte termijn			
Overige vorderingen	51.648	62.908	(11.260)
Lease vorderingen in vlottende activa	8.436	10.147	(1.710)
Verworven producten en over te dragen kosten	26.634	12.554	14.080
Totaal overige activa - op korte termijn	86.719	85.609	1.109
Totaal	139.084	144.034	(4.950)

De overige vorderingen dalen zowel op lange termijn als op korte termijn.

In duizenden €	2014			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Overige vorderingen	51.648	52.289	77	104.014
Lease vorderingen in vlottende activa	8.436	-	-	8.436
Verworven producten en over te dragen kosten	26.634	-	-	26.634
Totaal	86.719	52.289	77	139.084

De overige vorderingen tussen 1 en 5 jaar van 52,3 miljoen euro bestaan voornamelijk uit de voorziening voor de te verhalen schade.

In duizenden €	2013			
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Totaal
Overige vorderingen	62.908	53.163	5.262	121.333
Lease vorderingen in vlottende activa	10.147	-	-	10.147
Verworven producten en over te dragen kosten	12.554	-	-	12.554
Totaal	85.609	53.163	5.262	144.034

VI.K Verhuring en leases

De P&V Groep heeft vooral terreinen en gebouwen die zowel financieel als operationeel geleased zijn.

Het onderscheid tussen een financiële lease en een operationele lease wordt bij aanvang van de overeenkomst bepaald op grond van de overdracht van de risico's en premies. Als de risico's en voordelen bijna volledig gedragen zijn door de leasener, dan zal de P&V Groep

dit als een financiële lease beschouwen. Alle andere overeenkomsten zijn opgenomen als operationele leaseovereenkomsten.

VI.K.1 Financiële lease

In duizenden €	2014	2013
Vorderingen in vlottende activa	8.436	10.147
Vorderingen in vaste activa	45.092	50.976
Totaal	53.529	61.123
Netto variatie van financiële huurovereenkomsten	7.594	

De financiële leases en niet-courante vorderingen zijn onder de financiële instrumenten opgenomen in de rubriek 'Leningen en vorderingen'. Alle overige vorderingen zijn gegroepeerd onder de rubriek 'Overige vorderingen'.

In duizenden €	Bruto-investeringen	Reële waarde van de betalingen
Op maximum 1 jaar	8.436	12.606
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	18.149	31.043
Meer dan 5 jaar	26.943	35.272
Totaal	53.529	78.922

In 2014 werd in de groep geen enkele nieuwe financiële lease gesloten. De lopende leases vervallen tussen 2020 en 2027.

VI.K.2 Operationele lease

De groep als lessor

In duizenden €	2014	2013
Toekomstige minimale leaseontvangsten uit hoofde van een huurovereenkomst		
Op maximum 1 jaar	8.402	9.231
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	15.250	19.995
Meer dan 5 jaar	1.239	2.459
Totaal	24.890	31.685

De operationele leases vertegenwoordigen alle leasebetalingen die de P&V Groep moet krijgen op die vastgoedbeleggingen. De vervaldagen zijn gespreid volgens de vervaldatum van de leaseovereenkomsten, zonder rekening te houden met een eventuele stilzwijgende verlenging.

De groep als lessee

De groep heeft operationele leaseovereenkomsten gesloten waarvan de desbetreffende leaseschulden gegroepeerd zijn onder de handelsschulden.

In duizenden €	2014	2013
Toekomstige minimale leasebetalingen uit hoofde van een huurovereenkomst		
Op maximum 1 jaar	284	331
Meer dan 1 jaar maar op max. 5 jaar	808	705
Meer dan 5 jaar	-	141
Totaal	1.092	1.177

Het bedrag van de minimale betalingen ten laste beloopt 356.000 euro in 2014 tegenover 853.000 euro in 2013.

VI.L Niet-courante activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

De in 2013 niet-courante activa aangehouden voor verkoop werden in de loop van 2014 alle overgedragen.

Ter herinnering: om zich voortaan nog uitsluitend op de Belgische markt te richten, was bijkantoor P&V Luxembourg in 2013 het voorwerp van een volledige verkoop van de verzekeringsactiviteiten, met ingang op 1 januari 2014.

De herverzekeringsactiviteit (in run-off) van P&V Réassurance was eveneens het voorwerp van een overdracht, met ingang op 1 januari 2014.

VI.M Geldmiddelen en kasequivalenten

De posities van de P&V Groep betreffende geldmiddelen zien er als volgt uit:

In duizenden €	2014	2013	2012
Cash binnen de groep	101.078	170.175	122.056
Kortlopende rekeningen	172.471	276.586	249.008
Zichtrekeningen en kasstromen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-	-
Totaal geldmiddelen	273.549	446.761	371.064
Netto toename van geldmiddelen en kasequivalenten	(173.213)	75.697	

De kasequivalenten bestaan voornamelijk uit monetaire posten in euro of equivalente beleggingen die voldoen aan de criteria van IAS 7.

In de rubriek 'Geldmiddelen van de groep' vindt men voornamelijk de bancaire geldmiddelen en kasequivalenten en de deposito's die door verschillende entiteiten van de P&V Groep aangehouden worden.

De rekeningen op korte termijn omvatten de kortetermijnbeleggingen zoals de termijnrekeningen met een beleggingsduur van maximaal drie maanden.

De geldmiddelen en kasequivalenten zijn volledig ter beschikking van de P&V Groep.

De daling van de geldmiddelen kan als volgt worden verklaard:

- ✚ Daling van de geldmiddelen binnen de groep ten belope van 69,09 miljoen euro;
- ✚ Daling van de rekeningen op korte termijn ten belope van 104,1 miljoen euro.

VI.N Eigen vermogen

In duizenden €	2013		2014	
		Herklassering	Variatie	
Uitgegeven kapitaal en reserves verbonden aan het kapitaal	489.497	65.706	-	555.203
Overige reserves en minderheidsbelangen	914.398	(65.706)	267.171	1.115.863
Totaal eigen vermogen	1.403.895	-	267.171	1.671.066

Geplaatst kapitaal en andere reserves gekoppeld aan het kapitaal

Het toegestane maatschappelijke kapitaal onderging geen schommelingen tijdens het boekjaar. De overige reserves gekoppeld aan het kapitaal omvatten de onbeschikbare reserves, de wettelijke reserve en de geïmmuniseerde reserve van P&V Verzekeringen.

De toename van die reserves is toe te schrijven aan een overdracht naar aanleiding van de bestemming van het resultaat 2013.

Herclassificatie 2013

In de jaarrekeningen 2013 hadden de niet-gerealiseerde resultaten een waarde van -6,5 miljoen euro in de tabel van het IFRS-eigen vermogen (in 2014: -7,1 miljoen euro).

In het gepubliceerde bedrag was de impact van de schommelingen in de consolidatiekring, weergegeven in de andere lijnen van de tabel, niet inbegrepen. Om het begrip van de niet-gerealiseerde resultaten te vereenvoudigen, heeft de P&V Groep beslist om die elementen homogeen te herclassificeren in de jaarrekeningen 2014.

VI.O Technische schulden en verzekeringsschulden

VI.O.1 Technische voorzieningen

In duizenden €	2014		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Levensverzekeringscontracten	10.090.092	-	10.090.092
Niet-leven verzekeringcontracten	2.355.737	(332.757)	2.022.980
Totaal technische voorzieningen op het passiva	12.445.829	(332.757)	12.113.071

In duizenden €	2013		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Levensverzekeringscontracten	8.423.737	-	8.423.737
Niet-leven verzekeringscontracten	2.296.076	(311.504)	1.984.571
Totaal technische voorzieningen op het passiva	10.719.812	(311.504)	10.408.308

De voorzieningen voor verzekeringcontracten stijgen met 1,7 miljard euro vóór het aandeel van de herverzekeraars (op de actiefzijde van de balans vermeld onder de verzekeringsschulden – zie toelichting VI.J.1).

De levensverzekeringcontracten in de ruime zin worden beïnvloed door de toegenomen shadow accounting. Dat kan worden verklaard door de merkbare toename van de reserve van de activa beschikbaar voor verkoop die beïnvloed werd door de in 2014 waargenomen rentedaling. Dat verschijnsel werd versterkt door de natuurlijke groei van de technische voorzieningen in lokale normen.

De technische voorzieningen bestaan voor 81,1% uit reserves gekoppeld aan levensverzekeringcontracten en voor 18,9% uit reserves gekoppeld aan niet-levensverzekeringcontracten. Die technische voorzieningen zijn gedekt door financiële beleggingen op de actiefzijde. De P&V Groep heeft een dekkingoverschot ten opzichte van de technische voorzieningen waaruit blijkt dat ze haar verplichtingen kan nakomen.

Het herverzekeringaandeel in de niet-levensverzekeringcontracten vertegenwoordigt slechts 14,1%. In 2013 bedroeg dat percentage 13,5%.

VI.O.1.a Technische voorzieningen Niet-leven

In duizenden €	2014		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Voorziening voor te betalen schaden, aangegeven door de verzekerden	1.965.424	(325.919)	1.639.505
Voorziening voor te betalen schaden IBNR	87.297	-	87.297
Voorziening voor te betalen schaden IBNER	18.909	(3.949)	14.960
Uitgaven voor de interne behandeling van schadegevallen	74.154	-	74.154
Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling *	2.145.784	(329.868)	1.815.916
Voorziening voor niet-verdiende premies	154.502	(1)	154.501
Voorziening voor lopende risico's	6.840	(2.888)	3.952
Totaal technische voorzieningen niet-leven	2.307.126	(332.757)	1.974.368

* De technische voorzieningen Niet-leven bij afsluiting van het boekjaar bedragen 2.355,7 miljoen euro op de passiefzijde van de balans. Bovenstaande tabel omvat de voorzieningen voor de te verhalen schade ten belope van 48,6 miljoen euro die opgenomen zijn op het actief van de balans.

In duizenden €	2013		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Voorziening voor te betalen schaden, aangegeven door de verzekerden	1.947.607	(308.626)	1.638.981
Voorziening voor te betalen schaden IBNR	90.226	-	90.226
Voorziening voor te betalen schaden IBNER	19.913	-	19.913
Uitgaven voor de interne behandeling van schadegevallen	71.854	-	71.854
Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling	2.129.601	(308.626)	1.820.974
Voorziening voor niet-verdiende premies	155.074	(3)	155.071
Voorziening voor lopende risico's	11.400	(2.875)	8.525
Totaal technische voorzieningen niet-leven	2.296.076	(311.504)	1.984.571

De tabel hierboven, die gepubliceerd werd in 2013, omvat echter niet de voorzieningen voor de te verhalen schade, die 46,1 miljoen euro bedroegen.

Voor een beter begrip en een betere vergelijking met de tabel van 2014: de voorzieningen voor lopende schadeloosstelling zouden in 2013, na correctie van de voorzieningen voor de te verhalen schade, 2.083,5 miljoen euro hebben bedragen. De stijging na correctie bedraagt dus 62,3 miljoen euro **vóór het aandeel van de herverzekeraars**.

Wat de voorzieningen voor lopende schadeloosstelling **exclusief herverzekering** betreft, noteren we een stijging van 41,1 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de voorzieningen voor te betalen schaden, aangegeven door de verzekerden. In juni 2014 had de hagelstorm eveneens een weerslag op die voorzieningen aan het einde van het boekjaar, waarvan een deel gerecupereerd werd door een specifieke herverzekering die de risico's dekt die beschouwd worden als natuurrampen.

Voorzieningen voor de lopende schadeloosstelling

In duizenden €	2014		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	2.083.463	(308.626)	1.774.836
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan tijdens de periode	377.320	(60.742)	316.578
Voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(273.282)	8.988	(264.295)
Wijzigingen in de voorzieningen voor te betalen schaden die zich hebben voorgedaan in vorige periodes	(41.717)	30.513	(11.204)
Eindsaldo	2.145.784	(329.868)	1.815.916

Voorzieningen voor niet-verdiende premies

In duizenden €	2014		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	155.074	(3)	155.071
Premies onderschreven tijdens de periode	1.009.796	(1)	1.009.796
Verworven premies tijdens de periode	(1.010.369)	3	(1.010.366)
Eindsaldo	154.502	(1)	154.501

In duizenden €	2013		
	Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo	154.977	(166)	154.811
Premies onderschreven tijdens de periode	992.090	(3)	992.087
Verworven premies tijdens de periode	(991.993)	166	(991.827)
Eindsaldo	155.074	(3)	155.071

De voorziening voor niet-verdiende premies blijft stabiel ten opzichte van vorig boekjaar. Die voorziening wordt enkel berekend op de verzekeringstak Niet-leven. De brutoverzekeringspremies Niet-leven dalen met 14,2 miljoen euro.

De onderstaande driehoek omvat de driehoek van de gecumuleerde betalingen na aftrek van verhaal en bruto van herverzekeringen voor de takken 'Directe zaken'. Hij omvat niet de betalingen voor schadegevallen betaald in de vorm van rentes van de takken 'Arbeidsongevallen' en 'Ziekte/Gewaarborgd Inkomen'.

Het betalingsbeleid voor schadegevallen onderging geen wijzigingen in 2014.

In duizenden €	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2004	134.377	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	212.948	135.812	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	234.919	214.608	133.504	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	247.073	235.165	209.237	156.060	-	-	-	-	-	-	-
2008	258.614	249.000	228.578	234.941	155.276	-	-	-	-	-	-
2009	269.311	261.489	243.698	256.270	239.475	164.346	-	-	-	-	-
2010	278.874	273.294	260.472	271.650	262.255	243.671	168.110	-	-	-	-
2011	282.549	280.341	267.746	282.617	279.762	259.451	258.119	166.055	-	-	-
2012	286.601	286.985	275.513	289.694	293.438	272.860	277.272	250.735	174.198	-	-
2013	288.711	292.922	280.776	294.845	303.736	283.704	288.213	269.186	254.997	176.552	-
2014	265.932	271.123	267.646	280.530	286.409	279.991	288.008	271.525	267.390	256.030	186.278
Schatting toekomstige betalingen	24.099	25.170	35.012	43.440	59.091	54.983	43.747	58.089	78.840	96.167	188.047
Bruto voorziening te betalen schaden	28.006	34.567	46.442	55.334	74.456	66.861	60.852	81.546	110.277	123.866	232.086

Voorzieningen voor lopende risico's

	In duizenden €		2014		
			Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo			11.400	(2.875)	8.525
Opgelopen tijdens de periode			6.382	(2.888)	3.494
Gebruikt tijdens de periode			(10.942)	2.875	(8.067)
Eindsaldo			6.840	(2.888)	3.952
	In duizenden €		2013		
			Verzekerings- contracten	Deel van de herverzekeraars	Netto
Beginsaldo			10.358	(2.948)	7.410
Opgelopen tijdens de periode			11.288	(2.875)	8.413
Gebruikt tijdens de periode			(10.246)	2.948	(7.298)
Eindsaldo			11.400	(2.875)	8.525

VI.O.1.b Technische voorzieningen Leven

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	8.423.737	8.785.784
Geïnde premies	547.769	585.608
Schulden betaald in geval van overlijden, vervaldag, afkoop, voordelen en schadegevallen	(433.579)	(480.199)
Wijzigingen in de voorzieningen (risicopremie, ...)	(31.854)	(52.265)
Toeslagvermindering	(47.092)	(47.928)
Toewijzing van gewaarborgde intresten en winstdeelnamen in tak 21 en van financiële rendementen in tak 23	280.562	274.179
Aan- en verkopen van portefeuilles	(75.430)	(50.370)
Andere wijzigingen in de voorzieningen (shadow accounting inbegrepen)	1.425.979	(591.072)
Eindsaldo	10.090.092	8.423.737

De technische voorzieningen Leven stijgen in 2014 met 1.666,4 miljoen euro, voornamelijk door de schommeling van de impact van de zogenaamde shadow accounting ten belope van 1.367,3 miljoen euro (zie toelichting VI.O.2 – laatste tabel). Dit verschijnsel kan worden verklaard door de rentedaling waargenomen op de obligaties die een grote weerslag had op de voorziening voor activa beschikbaar voor verkoop.

Ten opzichte van 2013 dalen de premies in 2014 met 37,8 miljoen euro. Op 1 januari 2014 werden de verzekeringsactiviteiten van het bijkantoor P&V Luxembourg overgedragen, wat de daling op het vlak van de levensverzekeringspremies verklaart. De passiva betaald bij overlijden, op vervaldagen, bij terugkopen enz. dalen met 46,6 miljoen euro in 2014.

De overige schommelingen in de voorzieningen omvatten voornamelijk de impact van de shadow accounting, wat de toename van de technische voorzieningen Leven verklaart.

VI.O.2 Investeringscontracten

In duizenden €	2014	2013
Investeringscontracten met WD	1.763.052	1.436.705
Investeringscontracten zonder WD	724.993	730.655
Totaal investeringscontracten	2.488.045	2.167.361

De investeringscontracten met winstdeelname (WD) stijgen in 2014 met 326,3 miljoen euro. Die toename is in hoofdzaak te wijten aan de schommeling van de shadow accounting ten belope van 233,4 miljoen euro (zie laatste tabel van de toelichting), alsook aan de stijging van de individuele levensverzekeringscontracten pensioensparen.

De investeringscontracten zonder WD dalen in 2014 echter met 5,7 miljoen euro. Die daling kan voornamelijk worden verklaard door de run-off van Euresa Life S.A. voor in totaal -88,3 miljoen euro (126,4 miljoen euro in 2013) die gecompenseerd werd door een toename van de tak 23 naar aanleiding van de omzetting van een levensverzekeringscontract van tak 21.

Investeringscontracten met WD

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	1.436.705	1.266.668
Geïnde premies	234.359	180.156
Betaalde schulden	(134.544)	(67.989)
Toeslagvermindering	(9.232)	(9.096)
Toewijzing van gewaarborgde intresten en winstdeelnamen in tak 21 en van financiële rendementen in tak 23	46.494	44.985
Aan- en verkopen van portefeuilles	7.282	14.396
Andere wijzigingen in de voorzieningen (shadow accounting inbegrepen)	181.987	7.585
Eindsaldo	1.763.052	1.436.705

De stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de groei van de individuele levensverzekeringsportefeuille met een soortgelijk effect op het vlak van de premies. De betaalde passiva zijn tussen 2013 en 2014 sterk toegenomen voor een totaal van 66,6 miljoen euro. De overige schommelingen in de voorzieningen kunnen voornamelijk worden verklaard door de gevolgen van de shadow accounting.

Investeringscontracten zonder WD

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	730.655	849.163
Ontvangen deposito's	9.597	115.286
Opmnames	(116.208)	(272.913)
Toeslagvermindering	(7.377)	(9.330)
Toewijzing van de financiële rendementen in tak 23	20.522	14.931
Aan- en verkopen van portefeuilles	67.054	(2.350)
Andere wijzigingen in de voorzieningen (shadow accounting inbegrepen)	20.749	35.869
Eindsaldo	724.993	730.655

Deze reserves komen voornamelijk van Euresa Life, Vivium en P&V Verzekeringen. De opnames kunnen voornamelijk worden verklaard door de run-off van de activiteiten van Euresa Life.

De overnames/overdrachten van portefeuilles zijn gestegen door de omzetting van een levensverzekeringscontract dat eerder onder tak 21 opgenomen was.

Onderstaande tabel omvat de elementen van de zogenaamde shadow accounting, die voornamelijk beïnvloed wordt door de evolutie van de rentevoeten, en verklaart de schommelingen op het vlak van de technische voorzieningen.

In duizenden €	2014	2013
Levensverzekeringscontracten	1.911.280	543.937
Investeringscontracten met WD	335.423	102.026
Investeringscontracten zonder WD	-	-
Totaal	2.246.703	645.963

Op het vlak van de verzekeringspassiva worden binnen de P&V Groep voor elke businessline sensitiviteitsanalyses uitgevoerd.

Die oefening bestaat uit prognoseberekeningen met betrekking tot de passiva aan de hand van 1.000 scenario's waarin diverse economische hypothesen (kosten, mortaliteit, inflatie, ...) worden gebruikt, allemaal bekeken op 1.000 mogelijke boekhoudkundige rendementsniveaus.

Bij de huidige stand van de oefeningen volstaan de technische voorzieningen van de levensverzekeringsactiviteiten met een overschot van meer dan 794 miljoen euro.

VI.O.3 Verzekeringsschulden

In duizenden €	2014		
	Schulden voor directe verzekering	Schulden voor veronderstelde herverzekering	Totaal
Beginsaldo	109.374	235.338	344.712
Toevoegingen	265.999	29.852	295.852
Onttrekkingen	(225.148)	(14.661)	(239.809)
Omrekeningsverschillen	19	-	19
Eindsaldo	150.244	250.529	400.773

In duizenden €	2013		
	Schulden voor directe verzekering	Schulden voor veronderstelde herverzekering	Totaal
Beginsaldo	116.280	223.665	339.945
Toevoegingen	311.960	235.338	547.298
Onttrekkingen	(318.866)	(223.665)	(542.531)
Eindsaldo	109.374	235.338	344.712

Vivium en P&V Verzekeringen zijn goed voor meer dan 90% van de verzekeringsschulden, die gestegen zijn met 56,1 miljoen euro.

Die stijging is deels toe te schrijven aan een herclassificatie tussen 2013 en 2014 van de tussentijdse crediteurenrekeningen afkomstig van de overlopende rekeningen naar de verzekeringsschulden. Om redenen van vergelijkbaarheid zou het saldo van de

verzekeringsschulden in 2013 369,9 miljoen euro hebben bedragen in plaats van 344,7 miljoen euro. Het reële verschil tussen 2013 en 2014 zou dus 30,9 miljoen euro hebben bedragen.

Die reële stijging is te verklaren door de toename tussen 2013 en 2014 met 16,0 miljoen euro van de tussentijdse crediteurenrekeningen bij Vivium en met 15,8 miljoen euro van de herverzekeringsdeposito's bij Vivium en P&V Verzekeringen.

VI.P Pensioenen en andere verplichtingen

Beschrijving van de belangrijkste pensioenstelsels en gelijkgestelde voordelen

In België regelen collectieve arbeidsovereenkomsten de rechten van het personeel uit de verzekeringssector. Aan de hand van die overeenkomsten, die van toepassing zijn op het personeel dat aangeworven is voor 1 april 2013, kunnen de aangeslotenen een kapitaal genieten dat berekend wordt volgens een formule die rekening houdt met het jaarloon aan het einde van de loopbaan en de anciënniteit verworven bij pensionering. Het betreft het stelsel van het type vaste prestaties.

De P&V Groep heeft verschillende stelsels van het type vaste prestaties die betrekking hebben op een deel van de loontrekkenden en die gefinancierd worden aan de hand van bijdragen die gestort worden in afzonderlijk beheerde fondsen. De werkgeversbijdragen worden jaarlijks bepaald op basis van een actuariële expertise. Bedoeling ervan is na te gaan of de wettelijke verplichtingen betreffende minimale financiering voldaan zijn en of de langetermijnfinanciering van de prestaties verzekerd is.

Het personeel aangeworven vanaf 1 april 2013 geniet van het stelsel van het type vaste bijdragen. De verplichtingen die voortvloeien uit die pensioenplannen worden voornamelijk gefinancierd bij verzekeringsmaatschappijen van de P&V Groep.

De P&V Groep kent ook andere personeelsvoordelen toe zoals anciënniteitspremies (jubilea) en brugpensioenen.

Toezeggingen van de P&V Groep opgenomen in het passief van de balans

In duizenden €	2014	2013
Toegezegde pensioenrechten	273.003	229.571
Beschikbare premiereregeling	44.696	46.445
Voorzieningen voor brugpensioenen	13.988	26.443
Premies voor jubilarissen	4.214	2.692
Waarde van de verplichtingen relatief aan het personeel	335.900	305.151

VI.P.1 Vaste prestaties

De schommelingen in de geactualiseerde waarde van de verbintenis voor vaste prestaties zien er als volgt uit:

In duizenden €	2014	2013
Beginsaldo	229.571	210.220
Kosten van verstreken diensttijd	11.675	10.537
Rente-kosten	5.950	6.239
Taksen betaald op premies	(1.245)	(1.093)
Wettelijke vergoedingen	(9.801)	(9.811)
Actuariële winsten en verliezen	36.853	13.479
Beginsaldo	273.003	229.571

Per 31 december 2014 bedragen de cumulatieve actuariële verliezen, opgenomen in het eigen vermogen en de uitgestelde belastingen, 36,9 miljoen euro, tegenover cumulatieve actuariële verliezen van 13,5 miljoen euro eind 2013, wat neerkomt op een variatie in het boekjaar van 23,3 miljoen euro. Die stijging kan worden verklaard door de daling van de tarieven die in de actuariële berekening als hypothesen genomen werden.

De P&V Groep gaat ervan uit, in de loop van het boekjaar 2015, om en bij de 11,4 miljoen euro aan premies te zullen storten ten gunste van de stelsels vaste prestaties en vaste bijdragen.

Actuariële hypothesen

De actuariële hypothesen werden voor de P&V Groep vastgesteld samen met daartoe bevoegde actuarissen. De belangrijkste hypothesen zijn:

	2014	2013
Disconteringsvoet	1,15%	2,80%
Sterftetafel	MR /FR-5	MR /FR-5
Inflatie	1,50%	2,00%
salarisverhoging boven inflatie	2,61%	3,32%
Turnover	1,10%	1,48%

De gemiddelde looptijd van de contracten van de populatie ligt tussen 9 en 14 jaar;

De standaardisering van de intern gebruikte tarieven voor de verschillende werkzaamheden die beïnvloed worden door die parameters (discontovoet en inflatie) zorgt voor consistentie in de waardering binnen de groep;

Het eruit voortvloeiende cijferresultaat stemt, volgens de ramingen van het management, overeen met de principes van IAS 19.

Sensitiviteitsanalyses

Op 31 december 2014 werd voor de belangrijkste hypothesen de volgende kwantitatieve sensitiviteitsanalyse uitgevoerd:

Hypothese	Disconteringsvoet		Toekomstige salarisstijgingen		Turnover	
Graad van gevoeligheid	0,25%	-0,25%	0,25%	-0,25%	0,25%	-0,25%
Impact op de netto toegezegde pensioenrechten	(9.372)	9.834	15.136	(13.958)	(1.687)	1.709

VI.P.2 Vaste bijdragen

Het personeel aangeworven vanaf 1 april 2013 geniet van het stelsel van het type vaste bijdragen. Toch dienen we op te merken dat de wet voor de gestorte bijdragen een gemiddeld jaarlijks rendement over de loopbaan oplegt van minstens 3,25% op de werkgeversbijdragen en minstens 3,75% op de werknemersbijdragen, waarbij het eventuele tekort ten laste is van de werkgever. Op grond van de verrichte actuariële expertises diende geen enkele aanvullende voorziening te worden aangelegd in 2014.

VI.P.3 Andere personeelsbeloningen

De vermindering van de voorziening voor brugpensioenen in IFRS is toe te schrijven aan de interne analyse van de voorwaarden van de cao (collectieve arbeidsovereenkomsten) en van de nieuwe overheidsmaatregelen.

VI.Q Samenstelling van de uitgestelde belastingen

In duizenden €	2014		2013	
	Door de Balans	Door de resultaten	Door de Balans	Door de resultaten
Overgedragen verliezen	284.643	32.627	252.075	9.783
Voorzieningen en andere tijdelijke verschillen	(1.213)	26	(764)	697
Waardeverlies op activa	2.033	3.707	821	4.406
Elementen relatief aan de verzekeringen	489.143	(39.274)	(13.411)	(34.722)
Reële waarde aanpassingen op acquisities	(27.709)	(1.477)	(29.619)	3.948
Voorzieningen voor voordelen aan het personeel	44.728	(3.835)	36.677	3.717
Niet gerealiseerde winsten op beleggingen in effecten	(1.004.757)	(51.714)	(335.146)	(27.910)
Andere	(602)	(9.230)	3.939	(423)
Netto uitgestelde belastingvorderingen / verplichtingen	(213.734)	(69.172)	(85.429)	(40.504)

De belangrijkste bron van uitgestelde belastingen is het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van de financiële instrumenten. Dat verschil, ten belope van een nettobedrag van 1.002,7 miljoen euro, is tweeledig en omvat de waardeverliezen en de meerwaarden. Voor de financiële instrumenten die volgens IAS 39 tegen reële waarde geherwaardeerd moeten worden, moet een uitgestelde belasting worden geboekt op het verschil tussen de boekwaarde (belastinggrondslag) en de reële waarde, met uitzondering van de aanpassingen op aandelen. Op die laatste is er geen tijdelijk verschil aangezien ze niet belastbaar zijn. Niettemin werd als tijdelijk verschil op de latente meerwaarden een bijdrage van 0,412% op de aandelen

opgenomen. Die bijdrage moet worden betaald op de gerealiseerde meerwaarden en de uitgestelde belasting vormt voor de aandelen een tijdelijk verschil op de reserve van de activa beschikbaar voor verkoop.

Een andere belangrijke bron heeft betrekking op de belastingverliezen die 284,6 miljoen euro bedragen na toepassing van de invorderbaarheidstest.

De technische voorzieningen geboekt volgens lokale normen, maar niet erkend in het IFRS-referentiesysteem (egalisatie en catastrofes, knipperlicht) vormen een andere belangrijke bron van uitgestelde belastingen. De impact ervan wordt grotendeels gecompenseerd door de shadow accounting volgens IFRS 4. Bijgevolg bedraagt de netto-impact 489,1 miljoen euro.

VI.R Overige passiva

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Achtergestelde schulden	267.700	267.700	-
Financiële schulden	69.347	310.424	(241.077)
Overige schulden	169.662	166.446	3.216
Totaal	506.709	744.570	(237.862)

De achtergestelde leningen hebben een onbepaalde duur (205,2 miljoen euro) of een vervaldag tussen 5 en 10 jaar (62,5 miljoen euro).

De financiële schulden ten aanzien van banken zijn met 241,1 miljoen euro gedaald van 310,4 miljoen euro in 2013 naar 69,3 miljoen euro in 2014, voornamelijk door de terugbetaling van repo-leningen door P&V Verzekeringen voor een nettobedrag van 179,7 miljoen euro en de terugbetaling door Vivium van 118,5 miljoen euro (zie toelichting 'Financiële instrumenten'). In de portefeuille van de afgeleide producten bezit de P&V Groep swaps waarop de vennootschap een vaste rente (receiver swaps) en voor hetzelfde nominale bedrag een variabele rente (payer swaps) krijgt. Over 2014 werden de waarderingen van die afgeleide producten gespreid over het actief en het passief, wat niet het geval was in 2013 (58 miljoen euro).

De overige schulden zijn met 3,2 miljoen euro toegenomen, vooral door een daling van de overlopende rekeningen en een stijging van de belastingschulden. Die schommelingen worden hierna meer uitgediept.

VI.R.1 Spreiding en vervaldagboek van de overige passiva

De overige passiva zijn hierna verdeeld over de korte en de lange termijn.

In duizenden €	2014	2013	Variatie
Rentedragende schulden - op lange termijn			
Achtergestelde schulden	267.700	267.700	-
Financiële schulden	57.952	3	57.949
Overige schulden	11.784	4.239	7.545
Totaal rentedragende schulden - op lange termijn	337.436	271.942	65.493
Rentedragende schulden - op korte termijn			
Financiële schulden	11.395	310.421	(299.026)
Overige schulden	157.878	162.207	(4.329)
Totaal rentedragende schulden - op korte termijn	169.273	472.628	(303.355)
Totaal	506.709	744.570	(237.862)

De financiële schulden op lange termijn gingen van 3,0 miljoen euro in 2013 naar 58,0 miljoen euro in 2014. Die schommeling kan voornamelijk worden verklaard door de afgeleide producten met een negatieve waarde (zie toelichting 'Financiële instrumenten').

De financiële schulden op korte termijn gingen van 310,4 miljoen euro in 2013 naar 11,4 miljoen euro in 2014. Die schommeling kan worden verklaard door de terugbetaling van leningen die aangegaan werden in het kader van repo-transacties.

Vervaldagboek van de overige passiva

In duizenden €	2014					Totaal
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar tot 10 jaar	Meer dan 10 jaar tot 15 jaar	Onbepaald	
Achtergestelde schulden	-	-	62.500	-	205.200	267.700
Financiële schulden	11.395	43.814	14.138	-	-	69.347
Overige schulden	157.878	11.376	408	-	-	169.662
Totaal	169.273	55.189	77.046	-	205.200	506.709

In duizenden €	2013					Totaal
	Tot 1 jaar	Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar tot 10 jaar	Meer dan 10 jaar tot 15 jaar	Onbepaald	
Achtergestelde schulden	-	-	50.000	12.500	205.200	267.700
Financiële schulden	310.421	3	-	-	-	310.424
Overige schulden	162.207	4.059	180	-	-	166.446
Totaal	472.628	4.062	50.180	12.500	205.200	744.570

In de overige schulden werden voorzieningen voor risico's, kosten en geschillen geboekt voor een bedrag van 5,1 miljoen euro. Die laatste bevinden zich vooral in de categorie met een vervaldag tussen 1 en 5 jaar wegens hun onzekere karakter en het feit dat strafrechtelijke procedures vaak langer dan een jaar duren.

VI.R.2 Detail van de overige schulden

De overige schulden zijn grotendeels handels-, sociale en belastingschulden. De grootste schommelingen zijn toe te schrijven aan de overlopende rekeningen en aan de belastingschulden.

Hierna het detail van de overige schulden:

In duizenden €	2014	2013
Provisies	13.363	5.209
Belastingen	50.821	34.507
Bezoldigingen en sociale lasten	27.862	28.337
Overlopende rekeningen	9.377	29.611
Handelsschulden	68.239	68.782
Totaal overige schulden	169.662	166.446

De overlopende rekeningen zijn gedaald met 20,2 miljoen euro. Die daling kan vooral worden verklaard door de herclassificatie tussen 2013 en 2014 van de tussentijdse crediteurenrekeningen naar de verzekeringsschulden. Om redenen van vergelijkbaarheid zou het saldo van de overlopende rekeningen in 2013 4,4 miljoen euro hebben bedragen in plaats van 29,6 miljoen euro. Het reële verschil tussen 2013 en 2014 zou dus 5,0 miljoen euro hebben bedragen. Dat verschil kan worden verklaard door de niet-vervallen opgelopen rentes op de afgeleide producten met negatieve waarde die voorheen op de actiefzijde van de balans geneutraliseerd werden met afgeleide producten met positieve waarde.

De belastingschulden zijn met 16,3 miljoen toegenomen, hoofdzakelijk rekening houdend met de belastingen gekoppeld aan de meerwaarde gerealiseerd in het kader van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg. Bovendien werd voor een bedrag van 8,1 miljoen euro een voorziening voor uitgestelde belastingen aangelegd op een eerder geïmmuniseerde reserve.

Detail van de voorzieningen

De voorzieningen voor risico's en kosten en de voorzieningen voor geschillen zien er als volgt uit:

In duizenden €	2014				2013			
	Andere risico's en kosten	Geschillen	Overige	Totaal	Andere risico's en kosten	Geschillen	Overige	Totaal
Beginsaldo	3.170	1.859	180	5.209	3.470	1.530	200	5.200
Toevoegingen	577	124	25	727	12	1.417	-	1.429
Bestedingen	(78)	(592)	-	(671)	701	(964)	(20)	(283)
Terugnemigen	-	-	-	-	(1.013)	(125)	-	(1.138)
Herklassering	(709)	709	8.098	8.098	-	-	-	-
Eindsaldo	2.960	2.100	8.303	13.363	3.170	1.859	180	5.209

De voorzieningen voor overige risico's en kosten dalen met 0,21 miljoen euro. Die schommeling kan worden verklaard door de toevoegingen ten belope van 0,58 miljoen euro die gecompenseerd worden door een herclassificatie ten belope van 0,7 miljoen euro.

De voorzieningen voor geschillen stijgen met 0,24 miljoen euro. Die schommeling kan voornamelijk worden verklaard door de regeling van een geschil voor een bedrag van 0,55 miljoen euro in het eerste kwartaal van 2014 die gecompenseerd werd door de herclassificatie ten belope van 0,7 miljoen euro (zie hiervoor).

Zoals we zagen in het subhoofdstuk hiervoor, werd op een geïmmuniseerde reserve een voorziening voor uitgestelde belastingen van 8,1 miljoen euro aangelegd.

VII Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening

VII.A Premies

In duizenden €	2014	2013
Bruto premies van verzekerings- en investeringscontracten met WD		
Levensverzekeringen	802.511	786.953
Niet-levensverzekeringen	714.999	729.230
Wijziging van voorzieningen voor niet-verdiende premies	5.057	(7.983)
Totale bruto premies	1.522.568	1.508.200
Uitgaande herverzekeringspremies van verzekerings- en investeringscontracten met WD		
Levensverzekeringen	(3.352)	(3.127)
Niet-levensverzekeringen	(36.856)	(43.105)
Wijziging van voorzieningen voor niet-verdiende premies	11	(154)
Totaal uitgaande herverzekeringspremies	(40.197)	(46.386)
Kosten en ontvangen commissielonen		
Beheerskosten (tak 23)	5.933	6.964
Herverzekeringscommissies	4.024	7.341
Totaal kosten en ontvangen commissielonen	9.958	14.305
Netto premies	1.492.329	1.476.119

De levensverzekeringspremies vertegenwoordigen 52,9% van de brutopremies van de P&V Groep. De toename van de levensverzekeringspremies heeft een weerslag op de stijging van de technische voorzieningen, al is die niet opvallend door de impact van de schommeling van de shadow accounting. De levensverzekeringsinkomsten worden voornamelijk gekenmerkt door een stijging met 4% bij Vivium die overeenstemt met de toename van de recurrente individuele levensverzekeringspremies. Op het vlak van P&V Verzekeringen zijn de inkomsten van de individuele levensverzekeringsactiviteit vergelijkbaar met die van 2013 voor zowel de klassieke producten en Universal Life-producten als de periodieke premies en eenmalige premies. We noteren een stijging in het segment van de flexibele producten met eenmalige premie.

De brutoverzekeringspremies Niet-leven dalen met 14,2 miljoen euro. Die daling kan hoofdzakelijk worden verklaard door de verkoop van de niet-levensverzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg. Die daling wordt echter gecompenseerd door een positieve evolutie die voornamelijk afkomstig is van de takken Particulieren (Auto Toerisme & Zaken inbegrepen) waarvan de tariefindexeringen een impact hadden op de inkomsten.

De premies overgedragen aan de herverzekeraars dalen van -46,4 miljoen euro in 2013 alle activiteitstakken door elkaar genomen tot -40,2 miljoen euro in 2014. De aan de herverzekeraars overgedragen premies hebben vooral betrekking op niet-levensverzekeringscontracten. De beheerskosten tak 23 dalen met 1,0 miljoen euro, terwijl de herverzekeringscommissies met 3,3 miljoen euro lager gaan.

VII.B Technische kosten

In duizenden €	2014	2013
(a) Uitkeringen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekering		
Levensverzekeringscontracten	572.537	540.568
Niet-leven verzekeringscontracten	456.058	480.583
Totaal uitkeringen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekering	1.028.595	1.021.151
(b) Aandeel afgestaan aan herverzekeraars		
Levensverzekeringscontracten	(1.013)	(561)
Niet-leven verzekeringscontracten	(41.973)	(22.377)
Totaal uitgaande herverzekeringuitkeringen	(42.987)	(22.938)
(c) Wijzigingen van de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering		
Wijzigingen in levensverzekeringscontracten	512.088	508.424
Wijzigingen in niet-levensverzekeringscontracten	70.848	1.165
Wijzigingen in investeringscontracten zonder WD	(126)	(4.728)
Totaal wijzigingen van de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering	582.810	504.861
(d) Wijzigingen van de voorzieningen afgestaan aan de herverzekeraars		
Wijzigingen in de levensverzekeringscontracten	(397)	(1.314)
Wijzigingen in de niet-levensverzekeringscontracten	(20.326)	6.320
Totaal wijzigingen van de voorzieningen afgestaan aan de herverzekeraars	(20.722)	5.006
Totaal uitkeringen en schadegevallen onder aftrek van herverzekering	1.547.696	1.508.080

De betaalde schadevergoedingen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekeringen, (a) zijn gestegen met 7,4 miljoen euro, wat verklaard kan worden door een toename met 32,0 miljoen euro voor de levensverzekeringscontracten en een daling met -24,5 miljoen euro voor de niet-levensverzekeringscontracten.

Het aan de herverzekeraars overgedragen deel (b) bestaat voornamelijk uit niet-levensverzekeringscontracten, die stijgen met 19,6 miljoen euro. Die stijging is gekoppeld aan de hagelstorm van juni 2014.

De betaalde schadevergoedingen en schadegevallen, zonder aftrek van herverzekeringen, voor het gedeelte niet-leven werden eveneens sterk beïnvloed door die hagelstorm, maar die stijging van de uitgaven werd gecompenseerd door de verkoop van de niet-levensverzekeringsactiviteiten van het bijkantoor P&V Luxembourg.

De schommelingen in de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering, (c) in de levensverzekeringscontracten nemen licht toe, wat verklaard kan worden door de toegenomen inkomsten bij Leven en de stijging van de betaalde vergoedingen. De schommelingen in de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering, in de niet-levensverzekeringscontracten stijgen met 70,0 miljoen euro, wat voornamelijk is toe te schrijven aan de aanleg van een reserve.

De schommelingen van de aan de herverzekeraars overgedragen voorzieningen (d) dalen in 2014 lichtjes voor de levensverzekeringscontracten, terwijl ze op het vlak van de niet-levensverzekeringscontracten gaan van +6,3 miljoen euro in 2013 naar -20,3 miljoen euro in

2014. Die stijging van het aan de herverzekeraars overgedragen aandeel kan worden verklaard door de toename in de schommelingen van de voorzieningen, zonder aftrek van herverzekering, van de niet-levensverzekeringscontracten.

VII.C Financiële opbrengsten

In duizenden €	2014	2013
Rente-opbrengsten	-	849
Financiële activa tegen de reële waarde via de resultatenrekening (aangewezen bij de eerste boekhoudopname)	-	849
Rente-opbrengsten	436.564	450.534
Ontvangen dividenden	2.707	2.803
Voor verkoop beschikbare financiële activa	439.271	453.337
Rente-opbrengsten op leningen en vorderingen	18.498	12.505
Niet vervallen renteopbrengsten op leningen en vorderingen, na aftrek van de waardeverminderingen	(1.278)	3.622
Rente-opbrengsten op kas en kas equivalenten	480	875
Andere diverse financiële producten	46.719	38.208
Gerealiseerde winst op beleggingen (1)	188.477	258.582
Terugname waarde correcties	179.626	82.112
Opbrengsten op terreinen en gebouwen	15.460	18.092
Totaal beleggingsopbrengsten	887.255	868.183

De beleggingsopbrengsten omvatten de renteopbrengsten, de terugnemingen van waardecorrecties, de op beleggingen gerealiseerde meerwaarden en de opbrengsten op terreinen en gebouwen.

De renteopbrengsten op de activa beschikbaar voor verkoop zijn met 14,0 miljoen gedaald, voornamelijk door de daling van het rendement op obligaties.

De op beleggingen gerealiseerde meerwaarden (1) zijn ten opzichte van 2013 verminderd met 70,1 miljoen euro. Die daling kan als volgt worden verklaard:

- ✚ De boeking in 2013 van meerwaarden gerealiseerd op de participaties die in 2013 uit de consolidatiekring gehaald werden;
- ✚ Een daling van de meerwaarden gerealiseerd bij de verkoop van obligaties bij P&V voor een bedrag van -46,5 miljoen euro;
- ✚ Een meerwaarde gerealiseerd in het kader van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg (bijkantoor) voor een bedrag van 41,2 miljoen euro.

De terugnemingen van waardecorrecties stijgen met 97,5 miljoen euro, wat als volgt verklaard kan worden:

- ✚ De impact van de waardering van de afgeleide producten buiten 'hedge accounting' waarvan de reële waarde steeg van 29,2 miljoen euro eind 2013 tot 176,7 miljoen euro eind 2014. De impact op het resultaat bedraagt 147,5 miljoen euro;

- ✚ De boeking in 2013 van terugnemingen van waardeverminderingen op participaties die uit de consolidatiekring gehaald werden;
- ✚ De boeking van een terugneming van waardeverminderingen op de participatie in Schmittinvest, die in juni 2014 geliquideerd werd.

De opbrengsten op terreinen en gebouwen zijn gedaald met 2,6 miljoen euro. Die daling is voornamelijk toe te schrijven aan een inkomstenverlies wegens renovatiewerken aan het vastgoedpark van de groep en aan huurleegstand.

VII.D Financiële kosten

In duizenden €	2014	2013
Rentelasten op bankkrediet	(12)	(20)
Huidige leningen	(12)	(20)
Bankkosten	(9)	(23)
Andere financiële kosten	(15.314)	(17.356)
Gerealiseerde verliezen op beleggingen	(2) (9.641)	(113.501)
Vergoedingen en beheerkosten	(222.087)	(118.084)
Totaal financiële kosten	(247.063)	(248.983)

De financiële kosten omvatten lasten van bankintresten, bankkosten, waardecorrecties, op beleggingen gerealiseerde minderwaarden, enz.

De op beleggingen gerealiseerde minderwaarden zijn ten opzichte van 2013 met 103,9 miljoen euro gedaald. Die daling kan als volgt worden verklaard:

- ✚ De opname in 2013 van terugnemingen van waardeverminderingen op participaties die uit de consolidatiekring gehaald werden. In 2014 bedroegen de als gevolg daarvan geleden verliezen 0,2 miljoen euro;
- ✚ De daling van de minderwaarden bij realisatie van obligaties van 21,0 miljoen euro eind 2013 tot 4,2 miljoen euro eind 2014;
- ✚ De daling van de minderwaarden bij realisatie van aandelen van 5,9 miljoen euro eind 2013 tot 0,04 miljoen euro.

In duizenden €	2014	2013
Gerealiseerde winsten	144.968	248.537
Gerealiseerde verliezen	(5.824)	(102.775)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	139.144	145.763
Winsten en verliezen gerealiseerd op beleggingen	(119)	506
Andere gerealiseerde winsten en verliezen	39.810	(1.187)
Totaal gerealiseerde winsten en verliezen	(1)+(2) 178.836	145.081

Op het vlak van de beschikbare financiële activa noteren we in 2013 de impact op de verkoop van de participaties van de P&V Groep.

De waardeschommelingen van de producten van het type tak 23 van de entiteiten P&V Verzekeringen, Vivium en Euresa Life hebben ook een merkbare invloed op de gerealiseerde meerwaarden, ten belope van 7,57 miljoen euro, en op de gerealiseerde minderwaarden, ten belope van -1,67 miljoen euro.

De op beleggingen gerealiseerde meer- en minderwaarden vertegenwoordigen de winst of het verlies die geboekt werd bij de verkoop van een materieel of immaterieel vast actief.

VII.E Administratieve en operationele kosten

In duizenden €	2014	2013
Acquisitiekosten	144.766	147.386
Overige algemene kosten op acquisitiekosten	70.050	69.689
Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten	2.019	2.062
Administratiekosten	114.540	146.727
Herverzekeringscommissies en winstdeelnemingen	(4.024)	(7.369)
Andere	229	877
Totaal overige operationele en administratieve kosten	327.579	359.371

De administratieve en operationele kosten zijn gedaald met 31,8 miljoen euro, voornamelijk door de run-off van bepaalde activiteiten en de overdracht van andere activiteiten.

- ✚ We noteren een daling met 32,2 miljoen euro of 21,9% voor de administratieve kosten, van 146,7 miljoen euro tot 114,5 miljoen euro. Die daling kan voornamelijk worden verklaard door de run-off activiteiten (Euresa Life) en de overdracht van de verzekeringsactiviteiten van P&V Luxembourg.
- ✚ De herverzekeringscommissies en de winstdeelnames, alsook de andere bedrijfs- en beheerkosten zijn met 2,7 miljoen euro gedaald.

VII.F Belastinglasten/-inkomsten in de resultatenrekening

De verdeling van de belastinglasten ziet er als volgt uit:

In duizenden €	2014	2013
Verschuldigde belastingen	(39.310)	(29.824)
Latente belastingen	(69.172)	(40.504)
Totaal winstbelastingen op de resultaten	(108.482)	(70.329)

De belastinglast op het resultaat is 38,2 miljoen euro hoger dan die in 2013.

Invorderbare belastingen

In duizenden €	2014	2013
Inkomstenbelastingen	(36.465)	(28.116)
Aanpassingen mbt voorafgaande jaar	(779)	316
Overige belastingen	(2.066)	(2.024)
Totaal verschuldigde belastingen	(39.310)	(29.824)

De invorderbare belastinglasten zijn met 9,5 miljoen euro gestegen ten opzichte van vorig boekjaar. Die schommeling kan voornamelijk worden verklaard door een hogere belastinggrondslag naar aanleiding van het resultaat van de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van het bijkantoor P&V Luxembourg.

Uitgestelde belastingen

In duizenden €	2014	2013
Oorsprong van tijdelijke verschillen	(69.172)	(40.304)
Wijziging in de rentevoet / belastinggrondslag	-	(200)
Totaal uitgestelde belastingen	(69.172)	(40.504)

De correctie op de uitgestelde belastingen heeft vooral betrekking op de activering van uitgestelde belastingen (i) op overdraagbare tekorten, (ii) op de tijdelijke verschillen tussen het fiscale resultaat en het boekhoudkundige resultaat IFRS en (iii) op de correcties in de geconsolideerde rekeningen.

Het resultaat van de uitgestelde belastingen wordt voornamelijk beïnvloed door het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van de financiële instrumenten dat een impact van - 51,7 miljoen euro vertegenwoordigt in 2014, tegenover -27,9 miljoen euro in 2013. Een andere belangrijke invloed heeft betrekking op de verschillende technische voorzieningen aangelegd volgens lokale normen en niet erkend in IFRS.

Afstemming tussen de belastinglast en de toepasbare aanslagvoet

In duizenden €	2014	2013
Vennootschapsbelastingen van het boekjaar	(39.310)	(29.824)
Uitgestelde belastingen	(69.172)	(40.504)
Vennootschapsbelastingen en uitgestelde belastingen	(108.482)	(70.329)
Resultaat na belastingen	151.834	154.940
Théoretisch belastbaar resultaat	260.315	225.268
Normaal tarief België	33,99%	33,99%
Théoretische belastinglast	(88.481)	(76.569)
Normale tarieven in het buitenland (in %)	29,22%	29,22%
Verschil normaal tarief België/ buitenland (in %)	4,77%	4,77%
Doorberekening verschil normaal tarief België/ buitenland	1.910	371
Terugname belastingen (vrijgesteld resultaat)	11.853	(3.510)
Verworpen uitgaven en definitief belaste inkomsten	3.010	12.940
Notionele investeringsaftrek	101	224
Anderen	(36.874)	(3.785)
Opbrengst (kost) van de reële belasting	(108.482)	(70.329)
Gemiddelde effectieve belastingdruk	41,67%	31,22%

Het gemiddelde effectieve belastingtarief voor 2014 bedraagt 41,7%, tegenover 31,2% vorig jaar. Die aanslagvoet wordt vooral beïnvloed door de bijzondere waardevermindering op de goodwill (zie toelichting VI.D) opgenomen in de lijn 'Overige posten', die het belastbare theoretische resultaat doet dalen maar geen weerslag heeft op de reële belastingen.

VII.G Dividenden

Voor het boekjaar 2014 wordt aan de algemene vergadering geen dividenuitkering voorgesteld. Het resultaat zal het voorwerp zijn van een bestemming aan de onbeschikbare reserves.

In duizenden €	2014	2013
Dividenden betaald tijdens het boekjaar	-	-
Dividend van het boekjaar	220	265
Totaal dividenden betaald tijdens het boekjaar	220	265
Voorgesteld ter goedkeuring aan de Algemene Vergadering (niet opgenomen in de verplichtingen als dividenden op gewone deelbewijs op 31 december)	-	220

VIII Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

IX Human resources

	2014		2013	
	Aantal	VTE*	Aantal	VTE*
P&V Verzekeringen	696	661,5	728	670,6
P&V Luxembourg	-	-	109	98,3
Vivium	942	859,1	959	838,4
Arces	47	42,1	45	39,2
Overige maatschappijen	72	67,0	104	68,8
Totaal groep	1.757	1.629,7	1.945	1.715,3

*VTE : Voltijds Equivalenten

Op 31 december 2014 telde het personeelsbestand van de verzekeringsmaatschappijen van de P&V Groep 1.685 mensen, tegenover 1.841 op 31 december 2013.

X Bestaan van bijkantoren

P&V Verzekeringen is sinds 15 maart 1971 ook actief op de Luxemburgse markt via het bijkantoor P&V Luxembourg.

Op 1 januari 2014 werden de verzekeringsactiviteiten van het bijkantoor echter verkocht.

XI Tegenstrijdig belang

De raad van bestuur heeft gedurende het jaar 2014 geen kennis gekregen van enige verrichting of beslissing die de toepassing van maatregelen met betrekking tot tegenstrijdige belangen tot gevolg heeft.

XII Onderzoek en ontwikkeling

In verband met een reeks nieuwe technologische uitdagingen ontwikkelt de onderneming onderzoeksprojecten om de huidige infrastructuur en de aangeboden diensten te verbeteren.

Sommige waren fiscaal aftrekbaar in het kader van belastingincentives op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.

Die projecten hebben onder meer betrekking op het platform voor het beheren van schadegevallen en op de digitalisering.

De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling die niet vermeld zijn in de voorwaarden van IAS 38 moeten als lasten worden geboekt op het moment dat ze gemaakt worden.

In 2014 bedroegen die lasten 4,6 miljoen euro.

XIII Toepassing van de IFRS-normen binnen de P&V Groep

XIII.A Grondslagen voor financiële verslaggeving

De IFRS-normen, die een weerslag hebben op de P&V Groep, worden hierna geïdentificeerd:

- ✚ IAS 1: Presentatie van de jaarrekeningen
- ✚ IAS 7: Kasstroomoverzichten
- ✚ IAS 8: Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten;
- ✚ IAS 10: Gebeurtenissen na balansdatum
- ✚ IAS 12: Winstbelastingen
- ✚ IAS 16: Materiële vaste activa
- ✚ IAS 17: Leaseovereenkomsten
- ✚ IAS 18: Opbrengsten
- ✚ IAS 19R: Personeelsbeloningen
- ✚ IAS 21: Gevolgen van wisselkoerswijzigingen
- ✚ IAS 23: Financieringskosten
- ✚ IAS 24: Informatieverschaffing over verbonden partijen
- ✚ IAS 28: administratieve verwerking van investeringen in geassocieerde deelnemingen
- ✚ IAS 32: Financiële instrumenten: informatieverschaffing en presentatie
- ✚ IAS 33: Winst per aandeel
- ✚ IAS 36: Bijzondere waardevermindering van activa
- ✚ IAS 37: Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa
- ✚ IAS 38: Immateriële vaste activa
- ✚ IAS 39: Financiële instrumenten: opname en waardering
- ✚ IAS 40: Vastgoedbeleggingen
- ✚ IFRS 3: Bedrijfscombinaties
- ✚ IFRS 4: Verzekeringscontracten
- ✚ IFRS 5: Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

- ✚ IFRS 7: Financiële instrumenten: onthullingen
- ✚ IFRS 13: Fair value accounting
- ✚ IFRS 10: Geconsolideerde jaarrekening
- ✚ IFRS 11: Gezamenlijke overeenkomsten

Invoering van nieuwe boekhoudprincipes of herziening van IFRS-normen

De principes zijn ongewijzigd gebleven in verhouding tot de afsluiting van het boekjaar op 31 december 2013, behalve voor de wijzigingen in IFRS die van kracht werden na 1 januari 2014. De voornaamste wijzigingen in de IFRS-regels die een impact hadden op de P&V Groep worden hierna opgesomd:

- ✚ IFRS 12: Informatieverschaffing over investeringen in andere entiteiten

In de toekomst zullen twee nieuwe IFRS-normen worden toegepast door de P&V Groep:

- ✚ IFRS 9: Financiële instrumenten
 - Deze IFRS-norm zal van kracht worden voor de jaarrekeningen die aanvangen op 1 januari 2018.
 - De P&V Groep heeft ervoor gekozen om de norm niet vervoegd toe te passen (geen 'early adoption').
- ✚ IFRS 4 fase 2: Verzekeringsovereenkomsten
 - Deze norm zal wellicht vanaf 1 januari 2019 van kracht worden.
 - De norm zal een impact hebben op de verslagen van de P&V Groep, maar enkel in de toestand 'revised exposure draft'.

XIII.B Samenvatting van de belangrijkste boekhoudkundige afspraken

De alinea's hierna omschrijven de belangrijkste financiële grondslagen die door de P&V Groep toegepast werden bij het opstellen van haar jaarrekeningen.

XIII.B.1 Verzekeringsovereenkomsten en financiële instrumenten met een discretionaire-winstdelingselement

Opname

Er zijn technische voorzieningen aangelegd voor alle lopende contracten die een significant verzekeringsrisico omvatten (verzekeringsovereenkomsten) en voor de investeringscontracten met elementen van discretionaire winstdeelnames (WD). Op beide types contracten is IFRS 4 van toepassing. De investeringscontracten zonder WD vallen onder de norm IAS 39, ook al is hun rechtsvorm die van een verzekeringspolis.

Waardering

Volgens IFRS 4 fase 1 is de waardering van verzekeringsovereenkomsten en investeringscontracten met WD gebaseerd op de waarderingen van de technische voorzieningen volgens lokale GAAP-normen, met enkele aanpassingen.

Eerst en vooral moet een toereikendheidstest van het passief worden verricht bij elke jaarlijkse afsluiting. Als die test ontoereikende voorzieningen aan het licht brengt, zal een aanvullend bedrag moeten worden opgenomen.

Ten tweede zijn voorzieningen voor egalisatie en catastrofes niet toegelaten in IFRS.

Er werd beslist dat de bestaande aanvullende voorzieningen volgens lokale GAAP en met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten en investeringscontracten met WD in IFRS behouden zouden worden, met uitzondering van de 'knipperlichtvoorziening' die na validering van de toereikendheidstest van het passief als element van het eigen vermogen wordt verwerkt.

De premies, uitbetalingen van schadegevallen en schommelingen in de technische voorzieningen worden erkend in het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten wanneer ze gekoppeld zijn aan verzekeringsovereenkomsten of investeringscontracten met een discretionaire-winstdelingselement die niet opgesplitst werden.

De investeringscontracten zonder WD vallen onder de depositoboekhouding.

De niet-gerealiseerde meer- of minderwaarden op obligatieactiva hebben een rechtstreekse impact op de waardering van verzekeringspassiva, ongeacht of dat op het bedrag van de aan te leggen voorzieningen of op de winstdeelname is.

De P&V Groep heeft beslist om de schaduwboekhouding toe te passen zodat een meerwaarde op een obligatieactief voor de passiva Leven met winstdeelname de verzekeringspassiva door de niet-gerealiseerde resultaten verhoogt.

De minderwaarden op een obligatieactief worden enkel als een actief of vermindering van het passief erkend als de P&V Groep actuarieel kan aantonen dat het actief een zeker karakter heeft.

XIII.B.2 Financiële instrumenten

XIII.B.2.a Financiële activa

Initiële opname en waardering

De P&V Groep classificeert haar financiële activa volgens het toepassingsgebied van IAS 39 hetzij als financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, hetzij als leningen en vorderingen, hetzij als activa beschikbaar voor verkoop, en dat naargelang wat het meest geschikt is.

De P&V Groep bepaalt de classificatie van haar financiële activa bij de initiële opname. De classificatie hangt af van het doel waarvoor het actief verworven of uitgegeven werd. De financiële activa worden geclassificeerd tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening als de door de P&V Groep gedocumenteerde investeringsstrategie bestaat in het beheren van financiële investeringen op basis van de reële waarde, aangezien de eraan gekoppelde

passiva eveneens op basis daarvan beheerd worden, of als ze afgeleide producten bevatten die niet nauw verbonden zijn. Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde vervaldagen die niet genoteerd zijn op een actieve markt en die verschillen van (i) de activa die de entiteit onmiddellijk of op korte termijn wil verkopen, (ii) de activa die de entiteit bij de initiële opname verantwoordt tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening of als beschikbaar voor verkoop of (iii) de activa waarvan de houder in aanzienlijke mate niet zijn hele belegging zal kunnen recupereren om andere redenen dan de achteruitgang van het krediet en die geclassificeerd zijn als beschikbaar voor verkoop. De financiële activa beschikbaar voor verkoop zijn de niet-afgeleide financiële activa die aangeduid zijn als beschikbaar voor verkoop of die niet geclassificeerd zijn als (a) leningen en vorderingen, (b) investeringen aangehouden tot de vervaldag of (c) financiële activa tegen reële waarde via het nettoresultaat.

De aan- of verkopen van financiële activa waarvoor de levering van de activa binnen een door de reglementering of een marktafspraak opgelegd tijdsvenster (genormaliseerde termijn) dient te gebeuren, worden verantwoord op de transactiedatum, d.w.z. de datum waarop de P&V Groep zich verbindt tot de aan- of verkoop van het actief.

De financiële activa van de P&V Groep omvatten de kasstromen, de kortetermijndeposito's, de vorderingen op klanten en andere debiteuren, de leningen en vorderingen, de beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde financiële instrumenten en de afgeleide financiële instrumenten.

Waardering na de eerste opname

De waardering na de eerste opname van financiële instrumenten hangt af van hun classificatie:

➤ **Financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening**

Voor de instrumenten tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening moet aan het volgende criterium worden voldaan:

- ✚ De opname beperkt of elimineert aanzienlijk een inconsequente verwerking die anders zou kunnen leiden tot een waardering van de activa of passiva of de opname van de winsten of verliezen op basis van verschillende grondslagen;

Of

- ✚ De activa of passiva behoren tot een groep van financiële activa, financiële passiva of beide die worden beheerd en gewaardeerd op basis van de reële waarde in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie.

Indien een contract een of meer besloten derivaten omvat, kan een entiteit dus het volledige hybridische (samengestelde) contract opnemen als een financieel actief tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, behalve als: (a) het (de) in het contract besloten afgeleide product(en) niet leidt (leiden) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders volgens het contract vereist zouden zijn; of (b) het zonder uitgebreide analyse duidelijk is dat wanneer het soortgelijke hybridische instrument voor de eerste keer opgenomen wordt, het afscheiden van de in het contract besloten derivaten verboden is zoals bij een optie op vervroegde betaling opgenomen in een lening waardoor de houder de lening vervroegd kan terugbetalen tegen zo goed als de geamortiseerde kostprijs.

Indien een entiteit, bij verwerving dan wel op een latere verslagdatum, een in een contract besloten derivaat niet individueel kan bepalen, moet zij het gehele hybridische (samengestelde) contract aanwijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zo ook is die herclassificatie verboden als een entiteit het in het contract besloten derivaat, dat gescheiden zou moeten worden bij de herclassificatie van een hybridisch contract uit de portefeuille tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening, niet individueel kan bepalen. In die omstandigheden wordt het hybridisch contract in zijn geheel behouden tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening.

Die investeringen worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Na de eerste opname worden ze geherwaardeerd tegen reële waarde. De correcties tegen reële waarde en de gerealiseerde winsten en verliezen worden in de resultatenrekening geboekt.

De waarde van een call- of putoptie op een obligatie houdt verband met het rendement van het onderliggende financiële actief. Het in het contract besloten derivaat dient niet te worden gescheiden.

'Eeuwigdurende' obligaties worden opgenomen in de financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening.

➤ **Financiële activa beschikbaar voor verkoop**

De financiële activa beschikbaar voor verkoop omvatten de eigenvermogensinstrumenten en de schuldbewijzen en afgeleide financiële instrumenten ter afdekking van de kasstromen (zie hoofdstuk 'Afgeleid financieel instrument ter afdekking'). De eigenvermogensinstrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop zijn die effecten die niet geclassificeerd zijn als aangehouden voor transactiedoeleinden noch tegen reële waarde in de nettoresultatenrekening opgenomen zijn. De schuldbewijzen in deze categorie zijn die schuldbewijzen die de entiteit wil aanhouden voor een niet-bepaalde tijdsduur en die verkocht kunnen worden om te voldoen aan liquiditeitsbehoeften of als reactie op een verandering in de marktomstandigheden.

Na de initiële waardering zullen de financiële activa beschikbaar voor verkoop later worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de niet-gerealiseerde winsten of verliezen worden geboekt onder niet-gerealiseerde resultaten in de reserve beschikbaar voor verkoop tot (i) het actief uit de balans geboekt wordt en de gecumuleerde latente winsten of verliezen verantwoord worden in overige bedrijfsopbrengsten of (ii) het actief een bijzondere waardevermindering ondergaat en het gecumuleerde latente verlies als financieringskost verantwoord wordt in de resultatenrekening en afgetrokken wordt van de reserve beschikbaar voor verkoop. De herwaardering van afgeleide producten ter afdekking van de kasstromen heeft wat het effectieve deel betreft een weerslag op het variabele eigen vermogen. Het ineffectieve deel van de afdekking wordt in het resultaat geboekt.

➤ **Leningen en vorderingen**

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met een vaste of bepaalde vervaldag die niet genoteerd zijn op een actieve markt. Die investeringen zijn initieel opgenomen tegen de aanschaffingswaarde in overeenstemming met de reële waarde van de vergoeding betaald voor het aanschaffen van de investering. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de investeringskosten.

Na de initiële waardering worden de leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op grond van de methode van de effectieve rente, min de bijzondere waardeverminderingen. Bij de berekening van de geamortiseerde kostprijs wordt rekening gehouden met de onder- of overwaarderingen bij aankoop en de provisies of kosten die integraal deel uitmaken van de effectieve rente. De afschrijving van de effectieve rente wordt onder de financiële opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening geboekt wanneer de investeringen niet langer in de balans opgenomen worden of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsook via het afschrijvingsproces.

Herclassificatie van de financiële activa

De P&V Groep waardeert haar financiële activa tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening (aangehouden voor transactiedoeleinden) en de activa beschikbaar voor verkoop om te bepalen of het verlangen of de plannen om ze te verkopen op middellange termijn nog altijd toepasselijk is. Wanneer de P&V Groep de financiële activa niet kan verkopen door inactiviteit van de markten of in geval van een radicale wijziging van de plannen van de directie op zeer korte termijn, kan ze in zeldzame omstandigheden beslissen om die financiële activa te herclassificeren. De herclassificatie in leningen en vorderingen of activa beschikbaar voor verkoop hangt af van de aard van de activa. Die mogelijkheid tot herclassificatie heeft geen invloed op de financiële activa toegewezen tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening die voortvloeien uit de toepassing van de reële-waardeoptie.

Voor een financieel actief dat uit de categorie beschikbaar voor verkoop gehaald werd, wordt elke vroegere winst of elk vroeger verlies op dat actief geboekt in het eigen vermogen via de resultatenrekening afgeschreven over de resterende gebruiksduur van de investeringen, en dat tegen de effectieve rente. Elk verschil tussen de nieuwe geamortiseerde kostprijs en de verwachte kasstromen wordt eveneens tegen de effectieve rente afgeschreven over de resterende gebruiksduur van het actief. Als het actief later beschouwd wordt als een actief dat een bijzondere waardevermindering onderging, wordt het bedrag geboekt in het eigen vermogen geherclassificeerd in de resultatenrekening.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa

Een financieel actief (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief of een deel van een groep van soortgelijke financiële activa) wordt niet langer in de balans opgenomen als:

- ✚ Het recht op het ontvangen van kasstromen vervallen is;
- ✚ De P&V Groep het recht behoudt om de kasstromen van het actief te ontvangen, maar ofwel (a) zich ertoe verbonden heeft om alle ontvangen kasstromen zonder wezenlijke termijn volledig te betalen aan een derde in overeenstemming met een retrocessieovereenkomst, ofwel (b) nagenoeg alle risico's en voordelen van het financiële actief overgedragen heeft, ofwel (c) nagenoeg alle risico's en voordelen van het financiële activa niet overgedragen noch behouden heeft, maar de zeggenschap over het actief overgedragen heeft.

Wanneer de P&V Groep haar rechten op het ontvangen van kasstromen met betrekking tot een actief heeft overgedragen of een retrocessieovereenkomst gesloten heeft, of nagenoeg alle

risico's en voordelen van het financiële activa niet overgedragen noch behouden heeft, noch de zeggenschap over het actief overgedragen heeft, wordt het financiële actief verantwoord ten belope van de continue betrokkenheid in het actief. De continue betrokkenheid die de vorm heeft van een garantie op het overgedragen actief wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde tussen de oorspronkelijke boekwaarde van het actief en het maximale bedrag dat de P&V Groep verplicht zou kunnen zijn terug te betalen.

In dat geval verantwoordt de P&V Groep ook een eraan verwant passief. Het overgedragen actief en het eraan verwante passief worden gewaardeerd op een basis die de rechten en plichten weerspiegelt die de P&V Groep behouden heeft.

Bijzondere waardevermindering van financiële activa

De P&V Groep bepaalt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa aan een bijzondere waardevermindering wordt onderworpen. Een financieel actief of een groep van financiële activa wordt beschouwd als een bijzondere waardevermindering te hebben ondergaan als en alleen als er een objectief bewijs is van bijzondere waardevermindering als gevolg van een of meer gebeurtenissen die zich voorgedaan hebben na de initiële opname van het actief (een geleden verlies) en het geleden verlies een weerslag had op de verwachte toekomstige kasstromen van het financiële actief of een groep van financiële activa die betrouwbaar geraamd kunnen worden. De bewijzen van bijzondere waardevermindering kunnen bestaan uit aanwijzingen dat de kredietnemer of groep van kredietnemers kampen met grote financiële moeilijkheden, een gebrek of tekort in de betaling van rentes of de hoofdsom, de kans dat de emittent of kredietnemer failliet gaat of een andere financiële reorganisatie ondergaat of wanneer waarneembare informatie erop wijst dat er een meetbare afname is in de verwachte toekomstige kasstromen zoals wijzigingen in de achterstallige betalingen of de economische parameters die doorgaans gekoppeld zijn aan ingebrekeblijvingen.

➤ ***Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs***

Voor de financiële activa die gewaardeerd zijn tegen afgeschreven kostprijs bepaalt de P&V Groep in eerste instantie of er een objectief bewijs van bijzondere waardevermindering is voor de afzonderlijke financiële activa als ze afzonderlijk van betekenis zijn of per groep als ze niet afzonderlijk van betekenis zijn. Als de P&V Groep bepaalt dat er geen objectief bewijs van bijzondere waardevermindering is voor een individueel gewaardeerd financieel actief, ongeacht of dat actief nu wel of niet van betekenis is, dan wordt het actief opgenomen in een groep van activa met soortgelijke kenmerken op het gebied van kredietrisico en worden ze collectief aan een waardeverminderingstest onderworpen. De individueel gewaardeerde activa en de activa waarvoor een bijzonder waardeverminderingverlies is vastgesteld of blijvend wordt vastgesteld, worden niet opgenomen in een collectieve waardering voor de berekening van de bijzondere waardevermindering.

Als er een objectief bewijs is dat op de activa gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs een bijzonder waardeverminderingverlies werd geleden, dan wordt het bedrag van het bijzondere waardeverminderingverlies gemeten als het verschil tussen het boekhoudkundige bedrag van het actief en de huidige waarde van de verwachte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen die niet geleden werden) verdisconteerd tegen de oorspronkelijke

effectieve rente van het financiële actief. Heeft een lening een variabele rente, dan is de discontovoet voor het meten van elk waardeverlies de huidige effectieve rente.

De boekwaarde van het actief wordt verminderd via een waardeverminderingssrekening en het bedrag van het verlies wordt verantwoord in de resultatenrekening. De rente-inkomsten worden nog altijd geboekt op de verminderde boekwaarde en worden berekend aan de hand van de rente die gebruikt werd voor het verdisconteren van de toekomstige kasstromen met het oog op het meten van de waardevermindering. De rente-inkomsten worden geboekt als onderdeel van de financiële opbrengsten in de resultatenrekening. De leningen en de eraan gekoppelde waardevermindering worden geannuleerd wanneer er geen realistisch vooruitzicht is op inbaarheid en alle garanties gerealiseerd of overgedragen werden aan de P&V Groep. Indien het bedrag van het geraamde waardeverlies in een later boekjaar stijgt of daalt door een gebeurtenis die zich voordoet na de boeking van de bijzondere waardevermindering, wordt de eerder geboekte waardevermindering vermeerderd of verminderd door aanpassing van de overeenkomstige waardeverminderingssrekening. Indien een bijzondere waardevermindering vervolgens geïnd wordt, wordt de inning gecrediteerd in de financiële lasten van de resultatenrekening.

Om over te gaan tot een collectieve waardering van de bijzondere waardevermindering worden de toekomstige kasstromen van een groep van financiële activa gewaardeerd op basis van historische verliezen van activa die soortgelijke kenmerken op het gebied van kredietrisico hebben als de activa van de groep.

➤ **Financiële investeringen beschikbaar voor verkoop**

Voor de financiële investeringen beschikbaar voor verkoop bepaalt de P&V Groep op elke afsluitingsdatum of er een objectief bewijs is dat een investering of groep van investeringen een bijzondere waardevermindering onderging.

In geval van bewijzen van participaties die geclassificeerd zijn als effecten beschikbaar voor verkoop kan een objectief bewijs een 'aanzienlijke of langdurige' daling van de reële waarde van een investering onder de kostprijs zijn. Het criterium 'aanzienlijk' dient te worden gewaardeerd in verhouding tot de initiële kostprijs en het criterium 'langdurig' in verhouding tot de periode tijdens dewelke de reële waarde onder de initiële kostprijs lag zoals eigenvermogensinstrumenten die latente verliezen van meer dan 25% van de initiële kostprijs vertonen op de afsluitingsdatum of latent verlies gedurende vier (of meer) boekhoudkundige periodes (kwartalen) (voor de afsluitingsdatum).

Wanneer er een duidelijk bewijs is van een bijzondere waardevermindering, dan wordt het gecumuleerde verlies – gemeten als het verschil tussen de aanschafprijs en de reële waarde, na aftrek van elk waardeverminderingssverlies op de eerder in de resultatenrekening opgenomen investering – afgetrokken van de niet-gerealiseerde resultaten en geboekt in de resultatenrekening.

De bijzondere waardeverminderingssverliezen op bewijzen van deelneming worden niet uitgesloten via het resultaat: een eventuele toename van de reële waarde na waardevermindering wordt rechtstreeks in de niet-gerealiseerde resultaten geboekt, terwijl de extra verminderingen worden beschouwd als bijkomende bijzondere waardeverminderingen die in de resultatenrekening geboekt moeten worden.

In geval van kredietinstrumenten geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van dezelfde criteria als die van financiële activa geboekt tegen de afgeschreven kostprijs. Het geboekte bedrag voor de bijzondere waardevermindering is echter het gecumuleerde verlies gewaardeerd als het verschil tussen de afgeschreven kostprijs en de huidige reële waarde, na aftrek van elk eerder op de investering in de resultatenrekening verantwoord waardeverminderingverlies.

De toekomstige rente-inkomsten worden nog altijd geboekt op basis van de verminderde boekwaarde van het actief en worden berekend aan de hand van de rente die gebruikt werd voor het verdisconteren van de toekomstige kasstromen met het oog op het ramen van het waardeverminderingverlies. De rente-inkomsten worden geboekt als onderdeel van de financiële opbrengsten. Wanneer de reële waarde van een kredietinstrument in een volgend jaar stijgt en de stijging objectief gekoppeld kan worden aan een gebeurtenis die zich voorgedaan heeft na de verantwoording van het waardeverminderingverlies in de resultatenrekening en er geen bijzondere waardevermindering meer is, dan wordt het waardeverminderingverlies volledig via de nettoresultatenrekening uitgesloten, wat de boekwaarde van het schuldbewijs beschikbaar voor verkoop doet toenemen tot de nieuwe reële waarde. Elk verschil tussen de reële waarde bij de initiële opname en de nieuwe reële waarde zal in de andere componenten van het totale resultaat worden weergegeven als een niet-gerealiseerd verlies. Als de kredietgebeurtenis de bijzondere waardevermindering niet volledig omgekeerd heeft, maar de solvabiliteit van de kredietnemer verbeterd is, dan wordt het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde via de resultatenrekening opgenomen. Heeft de kredietgebeurtenis de bijzondere waardevermindering niet volledig omgekeerd en kan de gebeurtenis niet worden gekoppeld aan een verbetering van de solvabiliteit, dan wordt het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde aangepast via de niet-gerealiseerde resultaten.

XIII.B.2.b Financiële passiva – Initiële opname en uitgestelde waarderingen

Initiële opname en waardering

Financiële passiva worden in het toepassingsgebied van IAS 39 geclassificeerd als financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening zoals leningen en kredieten of zoals afgeleide producten naargelang wat past. De P&V Groep bepaalt de classificatie van haar financiële passiva bij de initiële opname.

Elk financieel passief wordt initieel opgenomen tegen de reële waarde en in geval van leningen en kredieten door rekening te houden met de rechtstreeks toewijsbare transactiekosten.

De financiële passiva van de P&V Groep omvatten de investeringscontracten zonder elementen van discretionaire winstdeelname, de nettowaarde van de activa toewijsbaar aan de houders van verzekeringscontracten van het type tak 23, de schulden aan leveranciers en andere crediteuren, de leningen, de crediteurenrekeningen met betrekking tot verzekeringen en de afgeleide financiële instrumenten.

Uitgestelde waardering

De uitgestelde waardering van financiële passiva hangt af van hun classificatie:

➤ **Financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening**

De financiële passiva tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening omvatten de financiële passiva aangehouden voor transactiedoeleinden en de financiële passiva die bij de initiële opname tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening opgenomen werden.

De financiële passiva worden geclassificeerd als aangehouden voor transactiedoeleinden als ze verworven zijn om ze in een nabije toekomst te verkopen. Deze categorie omvat de afgeleide financiële instrumenten waarin de P&V Groep een verbintenis aangegaan heeft en die geen afdekkingsinstrumenten zijn zoals bepaald door IAS 39. De afzonderlijk in het contract besloten afgeleide producten worden eveneens geclassificeerd als aangehouden voor transactiedoeleinden tenzij ze niet als afdekkingsinstrumenten geclassificeerd kunnen worden.

De P&V Groep heeft ook de investeringscontracten met elementen van discretionaire winstdeelname en de nettowaarde van het actief toewijsbaar aan de houders van deelbewijzen opgenomen als passiva die bij hun initiële opname gewaardeerd werden tegen reële waarde via de nettoresultatenrekening. De winsten en verliezen op de passiva die aangemerkt zijn als aangehouden voor transactiedoeleinden worden in de resultatenrekening geboekt.

➤ **Rentedragende leningen en kredieten**

Na hun initiële opname worden de rentedragende leningen en kredieten later gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs door de methode van de effectieve rente toe te passen. De winsten en verliezen worden in de resultatenrekening verantwoord als de passiva niet langer in de balans opgenomen zijn, alsook tijdens het afschrijvingsproces volgens de methode van de effectieve rente. Bij de berekening van de afgeschreven kostprijs wordt rekening gehouden met elke onder- of overwaardering bij de aankoop en de andere kosten die een integraal deel uitmaken van de methode van de effectieve rente. De afschrijving tegen effectieve rente wordt in de resultatenrekening onder de financieringskosten opgenomen.

Niet langer opnemen van financiële passiva in de balans

Een financieel passief wordt niet langer in de balans opgenomen als de verplichting gekoppeld aan het passief uitgedoofd of geannuleerd is of als de verplichting verstreken is. Wanneer een bestaand financieel passief wordt vervangen door een ander instrument van dezelfde kredietgever tegen duidelijk andere voorwaarden, dan wordt die vervanging geboekt als een uitdoving van het initiële financiële passief en wordt een nieuw financieel passief opgenomen. Dat geldt ook bij wezenlijke verandering van de voorwaarden van een bestaand financieel passief. Het verschil tussen de respectieve boekwaarden van het initiële financiële passief en het nieuwe financiële passief wordt in de resultatenrekening geboekt.

XIII.B.2.c Afgeleide financiële instrumenten

Initiële opname en latere waardering

De P&V Groep classificeert de afgeleide financiële instrumenten als aangehouden voor transactiedoeleinden behalve als ze aangemerkt zijn als effectieve afdekkingsinstrumenten. De P&V Groep heeft geen afgeleide financiële instrumenten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten.

De in het contract besloten afgeleide producten worden verwerkt als afzonderlijke afgeleide producten en worden geboekt tegen reële waarde als hun economische kenmerken en risico's niet nauw samenhangen met die van hoofdcontract en als het hoofdcontract niet zelf via de nettoresultatenrekening opgenomen is tegen reële waarde. De in het contract besloten afgeleide producten die voldoen aan de definitie van verzekeringscontracten worden verwerkt en gemeten als verzekeringscontracten.

De afgeleide financiële instrumenten aangehouden voor transactiedoeleinden worden initieel opgenomen tegen reële waarde. Na de initiële opname worden ze geherwaardeerd tegen reële waarde.

Elke winst of elk verlies voortvloeiend uit de wijziging van de reële waarde op afgeleide producten wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen, behalve in geval van 'hedge accounting' (afgeleide instrumenten ter afdekking).

➤ **Afgeleide financiële instrumenten ter afdekking**

De basisregel van IAS 39 is duidelijk: een onderneming verwerkt haar afgeleide producten tegen reële waarde (fair value) in de IFRS-rekeningen. Als wijzigingen tot variaties in die reële waarde leiden, dan boekt de onderneming die impact in de resultatenrekening. Toch is er een uitzondering: het gebruik van de afdekkingsboekhouding (hedge accounting).

Volgens IAS 39 kan een onderneming onder bepaalde zeer specifieke voorwaarden de wijziging van de reële waarde van het afgeleide product boeken op hetzelfde moment als de verandering van de waarde van het onderliggende actief. Het gebruik van de afdekkingsboekhouding door P&V impliceert dat P&V periodiek documentatie moet opstellen waaruit de effectiviteit van de afdekking (nu en in de toekomst) blijkt. Hiervoor kan de onderneming drie modellen toepassen:

- ✚ Afdekking van kasstromen;
- ✚ Afdekking van de reële waarde;
- ✚ Afdekking van een netto-investering in een activiteit in het buitenland (dit model wordt niet verder besproken).

➤ **Kasstroomafdekking**

Dit is een afdekking van de blootstelling aan schommelingen in de kasstromen met betrekking tot een specifiek risico gekoppeld aan een opgenomen actief of passief of gekoppeld aan een zeer waarschijnlijke transactie, die voortvloeien uit variabele rentes en prijzen. In geval van een kasstroomafdekking worden de variabele kasstromen vastgelegd.

Als de afdekkingsrelatie conform de vereisten is (van de afdekkingsdocumentatie tot het begin van de afdekkingsrelatie en op het vlak van de periodieke effectiviteitstest), dan kan de onderneming de variatie van de reële waarde van het afgeleide product overdragen naar een afzonderlijk element van het eigen vermogen ('cash flow hedge reserve'), d.w.z. de kasstroomafdekkingsreserve. Elke ineffectiviteit van de afdekking wordt dan weer in de resultatenrekening geboekt. De bedragen die vermeld zijn in de 'cashflow hedge reserve' (OCI) zullen moeten worden geherclassificeerd van het eigen vermogen naar de resultatenrekening

als een herclassificatie in dezelfde periode of in de periodes tijdens dewelke de geplande afdekkingstransactie een invloed heeft op de resultatenrekening.

➤ **Reële-waardeafdekking**

Dit is een afdekking om de blootstelling aan schommelingen in de reële waarde van een actief, passief of blootstelling aan een vaste toezegging te beperken. De variatie van de reële waarde hangt samen met een specifiek risico en impliceert een weerslag op de nettowinst.

Als de afdekkingsrelatie conform de vereisten is, dan moet de onderneming de variaties in de reële waarde van het afgeleide product in de resultatenrekening opnemen. De verandering van de waarde van het onderliggende actief moet eveneens via de resultatenrekening gaan en zo de impact in de resultatenrekening van de afdekking beperken voor zover er een totale relatie van effectiviteit van de afdekking bestaat.

➤ **Voorwaarden van de afdekkingsboekhouding**

Een onderneming moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- ✚ De relatie tussen het afgedekte element en het afgeleide product moet goed gedocumenteerd zijn. Zowel het doel als de strategie om het afdekkingsdoel te bereiken, moeten formeel worden gedocumenteerd en later worden uitgewerkt wanneer de afdekking van kracht wordt. De strategie stemt overeen met de methode die gebruikt wordt om de effectiviteit van de afdekking aan te tonen.
- ✚ De afdekkingsrelatie moet prospectief en retrospectief effectief zijn en de toekomstige kasstromen moeten zeer waarschijnlijk zijn.
- ✚ De afdekkingsrelatie moet regelmatig worden getest op haar effectiviteit. Ineffectiviteit is toegelaten op voorwaarde dat de afdekkingsrelatie een rendement tussen 81% en 125% haalt.
- ✚ De afgedekte positie leidt tot een blootstelling aan de variaties in de stromen tegen reële waarde of de kasstromen die een weerslag zou kunnen hebben op de resultatenrekening.

➤ **Discontinuïteit**

De afdekkingsboekhouding moet worden onderbroken als:

- ✚ Het afdekkingsinstrument is vervallen of werd verkocht, opgezegd of uitgeoefend;
- ✚ De afdekking niet meer voldoet aan de criteria van de afdekkingsboekhouding, bv. niet meer effectief is;
- ✚ In geval van kasstroomafdekking, de geplande transactie niet meer zal plaatsvinden;

Of

- ✚ De entiteit de afdekking annuleert.

Als de afdekkingsboekhouding voor de kasstromen onderbroken is omdat de geplande transactie niet kon plaatsvinden, dan moeten de winsten en verliezen die in het eigen

vermogen geboekt werden onmiddellijk worden overgedragen naar de resultatenrekening. Vond de transactie toch plaats, maar werd de afdekkingsrelatie onderbroken, dan blijft het bedrag in het eigen vermogen geboekt tot het moment dat de afgedekte transactie in de resultatenrekening geboekt is, of er wordt gewacht tot de verwachte transactie niet meer plaatsvindt.

➤ **Protection forward bonds**

Een protection forward is een 'toekomstige' verkoop van een obligatie met een toekomstige vervaldag tegen een reeds vastgelegde prijs om zich te beschermen tegen de eventuele stijging van de obligatierentes.

Een toekomstige verkoop voldoet aan de definitie van een verwachte transactie en een afdekkingsrelatie.

Een voorzorgsmaatregel met betrekking tot de schommeling van de kasstromen van die toekomstige verkopen kan leiden tot het vastleggen van de prijs van die verkopen. De toekomstige verkoop tegen een vaste prijs komt in aanmerking voor de 'cashflow hedge accounting' omdat het bedrag dat geïnd zal worden variabel is. Het totale bedrag dat geïnd zal worden, is de som van het vastgelegde bedrag en de reële waarde van het afdekkingselement dat als actief verantwoord is en dat varieert doorheen de tijd.

De protection forward bond kan worden beschouwd als een 'all-in-one' dekking, wat betekent dat er geen ineffectiviteit is. De wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in een 'kasstroomafdekkingsreserve', een afzonderlijk element van het eigen vermogen, nl. de OCI (Other Comprehensive Income).

Bij de vereffening van de protection forward bonds zullen de gecumuleerde winsten en verliezen in de kasstroomafdekkingsreserve in de resultatenrekening worden verwerkt als een 'herclassificatieaanpassing'.

Salderen van de financiële activa

De financiële activa en passiva worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt in de geconsolideerde jaarrekeningen gepresenteerd als en alleen als er een in rechte afdwingbaar recht is om de geboekte bedragen te salderen en als het voornemen bestaat om hetzij de passiva op netto basis af te wikkelen, hetzij de activa te realiseren op hetzelfde moment dat de passiva worden afgewikkeld. Opbrengsten en kosten worden niet gesaldeerd in de geconsolideerde resultatenrekening, tenzij dat toegelaten of vereist is volgens een boekhoudnorm of interpretatie zoals specifiek vermeld in de boekhoudregels van de P&V Groep.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde van financiële instrumenten die actief op de financiële markt verhandeld worden, wordt bepaald op grond van de genoteerde biedkoers voor de activa en de genoteerde vraagprijs voor de passiva bij het sluiten van de markten op de sluitingsdag, zonder enige aftrek wegens transactiekosten.

Voor de financiële markten waarvoor er geen actieve markt is, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de toepasselijke waarderingstechnieken. Die technieken omvatten de

verdiscontering van de kasstromen, de vergelijking met soortgelijke instrumenten waarvoor er waarneembare marktprijzen bestaan, de modellen voor het vaststellen van de prijzen van opties, de kredietmodellen en andere relevante waarderingsmethoden. Sommige financiële instrumenten worden aan de hand van waarderings technieken tegen reële waarde geboekt omdat er geen marktverrichtingen of marktgegevens beschikbaar zijn. De reële waarde wordt bepaald aan de hand van een waarderingsmodel dat getoetst werd aan de hand van de prijzen of gegevens van reële marktverrichtingen en aan de hand van de meest toepasselijke hypothesen die de beste raming van de P&V Groep vertegenwoordigen. De modellen worden aangepast om het verschil te weerspiegelen tussen de bied- en vraagprijs, alsook de kostprijs voor het afwickelen van de transactie, het kredietrisico van de tegenpartij, de liquiditeitsmarge en de limieten van het model. De winsten en verliezen die berekend worden wanneer dergelijke instrumenten voor de eerste maal geboekt worden (Day 1 profit) worden uitgesteld en enkel opgenomen als de gegevens waarneembaar zijn of bij het niet langer opnemen van het instrument in de balans.

Voor de techniek van de verdisconteerde kasstromen, steunen de toekomstige kasstromen op de beste ramingen van de koers en is de gebruikte discontovoet een marktrente die gekoppeld is aan soortgelijke instrumenten. De reële waarde van deposito's tegen variabele rente en de daggeldrente met kredietinstellingen is gelijk aan de boekwaarde. De boekwaarde is de historische kostprijs van het deposito vermeerderd met de opgelopen rente. De reële waarde van vastrentende deposito's wordt geraamd aan de hand van de techniek van de verdisconteerde kasstromen. De verwachte kasstromen worden verdisconteerd tegen de huidige marktrente voor soortgelijke instrumenten op de sluitingsdatum.

Als de reële waarde niet betrouwbaar gemeten kan worden, worden die financiële instrumenten gemeten tegen de kostprijs, zijnde de reële waarde van de vergoeding betaald voor de aankoop van die beleggingen en het bedrag ontvangen om het financiële passief uit te geven. Alle transactiekosten die rechtstreeks toe te wijzen zijn aan de aankoop zijn eveneens vermeld in de investeringskosten.

XIII.B.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffings- of fabricagekosten, na aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en/of eventueel de gecumuleerde waardeverminderingverliezen.

Als belangrijke componenten van het materiële vaste actief regelmatig vervangen moeten worden, verantwoordt de P&V Groep die componenten als individuele activa met een specifieke gebruiksduur en afschrijvingstermijn. Alle onderhouds- en herstellingskosten worden als lasten geboekt wanneer ze gemaakt worden.

De afschrijvingen worden berekend op een lineaire basis en over een periode die afhangt van de geraamde gebruiksduur van de activa en dit als volgt:

- ✚ Gebouwen: tussen 10 en 40 jaar aan de hand van de componentgerichte benadering;
 - Terreinen
 - Structurele werken
 - Speciale technieken

- Afwerking

- ✚ Materiële vaste activa: tussen 3 en 10 jaar.

Een component van een materieel vast actief en elk wezenlijk deel initieel in de balans opgenomen, wordt van de balans verwijderd op het ogenblik van hun vervreemding of indien er geen toekomstige economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding ervan. Een eventuele winst of verlies voortvloeiend uit het niet meer opnemen van het actief (berekend als het verschil tussen de netto-opbrengst van de vervreemding en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de resultatenrekening van het jaar waarin het actief niet meer opgenomen wordt.

De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de gebruikte afschrijvingsmethode worden op elke jaarlijkse afsluitingsdatum bestudeerd en eventueel toekomstgericht aangepast.

XIII.B.4 Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende goederen die aangehouden worden om er huur uit te halen en/of de waarde van het geïnvesteerde kapitaal te valoriseren. De gebouwen aangehouden in het kader van een financiële lease worden beschouwd als vastgoedbeleggingen wanneer voldaan is aan de definitie van een vastgoedbelegging en als ze zijn opgenomen alsof het een financiële lease contract zou zijn.

Vastgoedbeleggingen worden initieel gewaardeerd tegen hun kostprijs, transactiekosten inbegrepen. De transactiekosten omvatten de mutatierechten, juridische erelonen en initiële huurcommissies om het gebouw in de toestand te brengen die nodig is om de gewenste bedrijfsvoering mogelijk te maken. De boekwaarde omvat de vervangingskosten van een bestaand deel van een vastgoedbelegging op het moment dat die kosten gemaakt worden, op voorwaarde dat aan de boekingscriteria is voldaan, en sluit de courante onderhoudskosten van een vastgoedbelegging uit.

Na de initiële opname worden vastgoedbeleggingen gepresenteerd tegen reële waarde als weerspiegeling van de marktomstandigheden op de datum van de jaarrekening. Een winst of verlies als gevolg van een variatie in de reële waarde van een vastgoedbelegging wordt in de resultatenrekening geboekt in de periode tijdens dewelke de variatie zich voordeed.

De vastgoedbelegging wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer ze buiten gebruik gesteld wordt of bij permanente vervreemding en wanneer de verkoop ervan geen enkel toekomstig economisch voordeel meer genereert. De winsten of verliezen die voortvloeien uit de buitengebruikstelling of vervreemding van een vastgoedbelegging moeten in de resultatenrekening worden geboekt in de periode dat de buitengebruikstelling of vervreemding plaatsvindt.

De winsten of verliezen die voortvloeien uit de vervreemding van een vastgoedbelegging moeten worden bepaald als het verschil tussen de netto-opbrengsten van de vervreemding en de boekwaarde van het actief in de volledige jaarrekening van de vorige perioden.

Overdrachten naar de categorie vastgoedbeleggingen kunnen alleen gebeuren als er een wijziging van gebruik is die benadrukt wordt door het einde van het eigen gebruik of de aanvang van een operationele lease. Voor een overdracht van de categorie 'vastgoedbeleggingen' naar de categorie 'vastgoed voor eigen gebruik' is de veronderstelde

kostprijs voor de latere verwerking gelijk aan de reële waarde op het moment van de wijziging van het gebruik. Als een vastgoed voor eigen gebruik een vastgoedbelegging wordt, zal de P&V Groep dit bezit, tot de datum van wijziging van het gebruik, verwerken in overeenstemming met de regels met betrekking tot materiële vaste activa omschreven in de boekhoudregel 'Materiële vaste activa'.

XIII.B.5 Immateriële vaste activa

Initiële opname

De afzonderlijk verworven immateriële vaste activa worden initieel opgenomen tegen hun kostprijs. De kostprijs van immateriële vaste activa verworven in het kader van bedrijfscombinaties is gelijk aan de reële waarde op de aanschaffingsdatum.

De intern gegenereerde immateriële vaste activa in overeenstemming met de kapitalisatiecriteria van IAS 38 worden enkel gekapitaliseerd ter waarde van hun ontwikkelingskosten. De ontwikkelingskosten met betrekking tot een project moeten worden verwerkt als immaterieel vast actief als de P&V Groep het volgende kan aantonen:

- ✚ De technische haalbaarheid nodig voor de afwerking van het immaterieel vast actief met het oog op ingebruikname of verkoop;
- ✚ Het voornemen om het immaterieel vast actief af te werken en het vermogen om het te gebruiken of te verkopen;
- ✚ De manier waarop het immaterieel vast actief vermoedelijke toekomstige economische voordelen zal genereren;
- ✚ De beschikbaarheid van middelen om de ontwikkeling af te werken;
- ✚ Het vermogen om op betrouwbare wijze de uitgaven te ramen die toe te schrijven zijn aan het immaterieel vast actief tijdens de ontwikkeling ervan.

Zo niet worden de uitgaven gepresenteerd in de resultatenrekening van het jaar waarin ze gemaakt worden. Onderzoekskosten worden altijd als lasten geboekt op het moment dat ze gemaakt worden.

Afschrijving

Na de initiële opname moet een immaterieel vast actief tegen de kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en eventueel de gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen worden geboekt.

De afschrijving van het actief start op het moment dat de ontwikkeling voltooid is en het actief klaar is voor gebruik. Het wordt afgeschreven over zijn gebruiksduur.

Gebruiksduren en bijzondere waardevermindering

De gebruiksduur van een immaterieel vast actief kan bepaald of onbepaald zijn.

Immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur bepaald is, worden over de economische duur afgeschreven en zijn onderworpen aan waardeverminderingstests wanneer er een aanwijzing is dat het immateriële vaste actief in waarde kan verminderen. In geval van

immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur bepaald is, moeten de afschrijvingsperiode en -methode op zijn minst worden herzien bij afsluiting van elk boekjaar.

Wijzigingen in de geschatte gebruiksduur of in het verwachte gebruikspatroon van de toekomstige economische voordelen van afschrijfbaar activa worden verwerkt door de afschrijvingsduur of -methode dienovereenkomstig te corrigeren en worden behandeld als wijzigingen in de schattingen.

De voorziene afschrijvingsuitgaven van immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden verwerkt in een kostenrekening die overeenstemt met de categorie van het actief in kwestie.

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur onbepaald is, worden niet afgeschreven, maar zijn elk jaar het voorwerp van een waardeverminderingstest, hetzij op individuele basis, hetzij op het vlak van de kasstroomgenererende eenheid. De gebruiksduur van een immaterieel vast actief dat niet afgeschreven wordt, moet in elke periode worden herbekeken om te bepalen of de gebeurtenissen en omstandigheden nog altijd de beoordeling van onbepaalde gebruiksduur met betrekking tot het actief rechtvaardigen. Is dat niet het geval, dan gebeurt de wijziging van een onbepaalde gebruiksduur naar een bepaalde gebruiksduur toekomstgericht.

Niet langer in de balans opnemen van een immaterieel vast actief

De winsten of verliezen die voortvloeien uit het niet langer in de balans opnemen van een immaterieel vast actief moeten worden bepaald als het verschil tussen de netto-opbrengsten bij vervreemding en de boekwaarde van het actief. Ze moeten in de resultatenrekening worden geboekt op het ogenblik dat het actief niet langer in de balans wordt opgenomen.

➤ Licenties

Gebrukslicenties met betrekking tot intellectuele eigendom worden toegestaan voor perioden die schommelen tussen vijf en tien jaar afhankelijk van de desbetreffende licentie. De licenties omvatten een optie tot verlenging als de P&V Groep voldoet aan de licentievoorwaarden en kunnen door de P&V Groep worden verlengd tegen een beperkte tot zelfs geen kostprijs. Die licenties worden bijgevolg beschouwd als licenties met een onbepaalde gebruiksduur.

XIII.B.6 Bijzondere waardevermindering van activa

Initiële opname

De P&V Groep moet op elke verslaggevingsdatum nagaan of er enige aanwijzing is van een bijzondere waardevermindering van een actief. Als er een dergelijke aanwijzing is of als een jaarlijkse waardeverminderingstest nodig blijkt te zijn voor een bepaald actief, dan zal de P&V Groep overgaan tot het schatten van de realiseerbare waarde van het actief. De realiseerbare waarde van een actief of van een kasstroomgenererende eenheid (KGE of CGU) is de hoogste waarde tussen de reële waarde minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Ze wordt bepaald voor een individueel actief, tenzij het actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de kasmiddelen gegenereerd door andere activa of groepen van activa. Wanneer de boekwaarde van een actief of KGE hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt het actief beschouwd als een actief dat een bijzondere

waardevermindering onderging en wordt de waarde teruggebracht tot de realiseerbare waarde. Om de bedrijfswaarde te bepalen, worden de verwachte toekomstige kasstromen verdisconteerd tegen een tarief, voor belastingen, die de huidige marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van het actief weerspiegelt. Om de reële waarde min de verkoopkosten te bepalen, wordt rekening gehouden met recente verrichtingen op de markt (als die beschikbaar zijn). Indien geen enkele verrichting van dat type geïdentificeerd kan worden, zal een passend waardingsmodel worden gebruikt. Die berekeningen worden bevestigd door een veelvoud aan waarderingen, door koersen van beursgenoteerde aandelen of door andere beschikbare indicatoren van de reële waarde.

De P&V Groep baseert haar berekening van de bijzondere waardevermindering op gedetailleerde begrotingen en projecties die voor elke KGE van de P&V Groep afzonderlijk opgesteld worden en waaraan de individuele activa worden toegewezen. Die begrotingen en projecties dekken doorgaans een periode van drie jaar. In geval van een langere periode wordt het groeicijfer op lange termijn berekend en toegepast om de toekomstige kasstromen na het vijfde jaar te ramen.

De waardeverminderingverliezen op de voortgezette activiteiten worden in de resultatenrekening opgenomen in de kostencategorieën die betrekking hebben op de functie van het in waarde verminderde actief.

Voor de andere activa dan goodwill wordt op elke verslaggevingsdatum nagegaan of er een aanwijzing is of een eerder geboekt waardeverminderingverlies mogelijks niet meer bestaat of is verminderd. Zijn er dergelijke aanwijzingen, dan zal de P&V Groep het realiseerbare bedrag van het actief of de kasstroomgenererende eenheid waarderen. Een waardeverminderingverlies dat geboekt werd in voorgaande periodes moet worden opgenomen als en alleen als er een wijziging plaatsvond in de ramingen die gebruikt werden om de realiseerbare waarde van het actief sinds de laatste boeking van een waardeverminderingverlies te bepalen. De terugneming is beperkt zodat de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de realiseerbare waarde en ook niet hoger dan de boekwaarde die (na afschrijvingen) zou zijn bepaald indien er geen waardeverminderingverlies voor het actief geboekt zou zijn geweest in de loop van de voorgaande boekjaren. Die terugneming wordt in de resultatenrekening opgenomen.

Bij de waardering van de bijzondere waardevermindering van bepaalde specifieke activa worden tevens de volgende criteria toegepast:

➤ **Goodwill**

De goodwill wordt jaarlijks onderworpen aan waardeverminderingstests, of wanneer omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde in waarde verminderd zou kunnen zijn. Voor de goodwill wordt de bijzondere waardevermindering bepaald door een waardering van de realiseerbare waarde van elke kasstroomgenererende eenheid (of groep van kasstroomgenererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. Wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan de boekwaarde wordt een waardeverminderingverlies geboekt. De waardeverminderingverliezen met betrekking tot de goodwill kunnen niet het voorwerp zijn van een terugneming in toekomstige periodes.

➤ **Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur onbepaald is, zijn elk jaar het voorwerp van een waardeverminderingstest: hetzij op individuele basis, hetzij op het vlak van de kasstroomgenererende eenheid en wanneer de omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde een waardeverminderingverlies zou kunnen hebben geleden.

XIII.B.7 Leaseovereenkomsten

P&V als lessee

De financiële leases die tot doel hebben om aan de P&V Groep nagenoeg alle risico's en voordelen eigen aan de eigendom van een geleased actief over te dragen, worden bij aanvang van de leaseovereenkomst tegen reële waarde van het geleased goed geboekt, of als die reële waarde lager is, tegen de geactualiseerde waarde van de minimale betalingen in verband met de lease. De betalingen in verband met de lease moeten worden verdeeld over de financiële lasten en de afschrijving van het saldo van de schuld teneinde op het passief tot een constante periodieke rente op het schuldsaldo te komen. De financiële lasten worden rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen onder de rubriek 'Financiële lasten'.

De activa verworven in het kader van financiële leases worden afgeschreven over de gebruiksduur van het actief. Als er echter geen redelijke zekerheid is dat de P&V Groep aan het einde van de leaseovereenkomst eigenaar zal worden van het actief, moet het actief volledig worden afgeschreven op basis van de kortste duur tussen de gebruiksduur van het actief en de duur van de leaseovereenkomst.

Leaseovereenkomsten die niet tot doel hebben om aan de P&V Groep nagenoeg alle risico's en voordelen eigen aan de eigendom van een geleased actief over te dragen, worden beschouwd als operationele leases. De betalingen in verband met operationele leases worden in de resultatenrekening als lasten geboekt en lineair gespreid over de volledige duur van de leaseovereenkomst. De voorwaardelijke leasebetalingen worden tijdens de periode dat ze gedaan worden als lasten geboekt.

P&V als lessor

Leaseovereenkomsten aan de hand waarvan de P&V Groep niet nagenoeg alle risico's en voordelen eigen aan de eigendom van een geleased actief overdraagt, worden beschouwd als operationele leases. De initiële directe kosten gemaakt bij de onderhandeling en de invoering van de operationele lease worden aan de boekwaarde van het geleased actief toegevoegd en op dezelfde basis als de lease-inkomsten geboekt over de duur van de overeenkomst.

De voorwaardelijke leasebetalingen worden in de periode waarin ze ontvangen worden als inkomsten geboekt.

XIII.B.8 Consolidatie – consolidatiekring en aanverwante principes

Consolidatiebasis

De dochterondernemingen worden geconsolideerd via globale integratie op de overnamedatum, met name de datum waarop de zeggenschap over de dochterondernemingen

wordt overgedragen aan P&V, en worden uit de consolidatiekring gehaald op de datum dat de P&V Groep niet langer zeggenschap heeft over de dochteronderneming. De jaarrekeningen van de dochterondernemingen worden voor dezelfde verslaggevingsperiode als die van P&V opgesteld, waarbij uniforme boekhoudregels worden toegepast. Alle saldi, intragroeptransacties, latente opbrengsten en lasten die voortvloeien uit intragroeptransacties en de intragroepdividenden worden volledig geëlimineerd.

De verliezen van een dochteronderneming zijn toewijsbaar aan de deelnemingen die geen zeggenschap verlenen, ook al uit zich dat in een deficitair saldo.

Een verandering in het percentage van deelneming (zonder verlies van zeggenschap) in een dochteronderneming moet worden geboekt als een verrichting die betrekking heeft op het eigen vermogen.

Indien P&V de zeggenschap over een dochteronderneming verliest:

- ✚ Neemt ze de activa (inclusief alle goodwill) en passiva van de dochteronderneming, de boekwaarde van elke deelneming die geen zeggenschap verleent, alsook het gecumuleerde bedrag van de omrekeningsverschillen in het eigen vermogen niet langer op in de balans;
- ✚ Boekt ze de reële waarde van de ontvangen vergoeding en elke behouden deelneming;
- ✚ Boekt ze elk overschot of tekort in het nettoresultaat;
- ✚ Herclassificeert ze de elementen die in verband met de deelneming eerder opgenomen werden in niet-gerealiseerde resultaten in het nettoresultaat of rechtstreeks in de niet-uitgekeerde resultaten.

Deelneming in een geassocieerde onderneming

De deelneming van de P&V Groep in een geassocieerde onderneming wordt geboekt volgens de methode van vermogensmutatie. Een geassocieerde onderneming is een onderneming waarin de P&V Groep invloed van betekenis heeft. Volgens de vermogensmutatiemethode wordt de deelneming in een geassocieerde onderneming initieel opgenomen tegen de kostprijs, vermeerderd met de variaties, na overname, in het aandeel van het netto actief van de geassocieerde onderneming in het bezit van de P&V Groep. De goodwill in verband met de geassocieerde onderneming wordt meegerekend in de boekwaarde van de deelneming. De afschrijving van die goodwill is echter niet toegestaan en de goodwill kan niet individueel worden onderworpen aan een waardeverminderingstest.

De resultatenrekening weerspiegelt het aandeel van de P&V Groep in de resultaten van de geassocieerde onderneming. Wanneer een wijziging rechtstreeks in het eigen vermogen van een geassocieerde onderneming geboekt werd, boekt de P&V Groep haar aandeel in elke wijziging en verschaft ze de overeenkomstige informatie in de tabel van de variatie van het eigen vermogen. De niet-gerealiseerde winsten of verliezen die voortvloeien uit transacties tussen de P&V Groep en de geassocieerde onderneming worden geëlimineerd ten belope van de deelneming van de P&V Groep in de geassocieerde onderneming.

Het aandeel van de winst van een geassocieerde onderneming wordt weergegeven in de resultatenrekening. Het betreft de winst die uitkeerbaar is aan de aandeelhouders van de

geassocieerde onderneming, wat maakt dat die winst beschouwd wordt als winst na belastingen en deelneming die geen zeggenschap geeft binnen de dochterondernemingen van de geassocieerde onderneming.

De rekeningen van de geassocieerde onderneming worden opgesteld voor dezelfde verslaggevingsperiode als die van de P&V Groep. Desgevallend wordt overgegaan tot correcties om ervoor te zorgen dat de toegepaste boekhoudmethoden conform zijn met die van de P&V Groep.

Na toepassing van de vermogensmutatiemethode bepaalt de P&V Groep of op de deelneming van de P&V Groep in de geassocieerde onderneming een bijkomend waardeverminderingverlies opgenomen moet worden. De P&V Groep bepaalt op elke afsluitingsdatum of er objectieve aanwijzingen zijn dat de deelneming in de geassocieerde onderneming in waarde verminderd is. Zo ja, dan berekent de P&V Groep het bedrag van de bijzondere waardevermindering als het verschil tussen het realiseerbare bedrag van de geassocieerde onderneming en de boekwaarde en boekt ze dat bedrag in de resultatenrekening onder 'Resultaat van een geassocieerde onderneming'.

Indien de P&V Groep haar invloed van betekenis op een geassocieerde onderneming verliest, moet ze elke eventueel behouden deelneming tegen reële waarde waarderen en boeken. Elk verschil tussen de boekwaarde van de geassocieerde onderneming bij verlies van invloed van betekenis en de reële waarde van de behouden deelneming en de verwachte winsten van de overdracht wordt in het resultaat geboekt.

Deelneming in een joint venture

P&V heeft een deelneming in een joint venture, die een entiteit is waarop gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend. Een overeenkomst gesloten tussen de deelnemers in de joint venture bepaalt de gezamenlijke zeggenschap over de economische activiteit van de entiteit. P&V verwerkt haar deelneming in de joint venture aan de hand van de methode van vermogensmutatie.

Een deelnemer in een joint venture mag de vermogensmutatie niet meer gebruiken vanaf de datum dat hij geen gezamenlijke zeggenschap meer heeft over een entiteit waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. Bij verlies van de gezamenlijke zeggenschap waardeert en boekt de P&V Groep haar resterende deelneming tegen reële waarde. Elk verschil tussen de boekwaarde van de oude joint venture bij verlies van de gezamenlijke zeggenschap en de reële waarde van de behouden deelneming en de verwachte opbrengsten van de overdracht wordt in het resultaat geboekt.

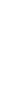
XIII.B.9 Personeelsvoordelen

Voordelen op korte termijn

De voordelen op korte termijn worden in de boekhouding opgenomen wanneer een werknemer diensten verleend heeft in ruil voor die voordelen.

Vergoedingen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding worden geclassificeerd onder de toegezegde bijdragenregelingen of onder de toegezegd pensioenregelingen.

Toegezegde bijdragenregelingen De bijdrage die betaald moet worden in het kader van toegezegde bijdragenregelingen staat in verhouding tot de door de medewerkers aan de entiteit verleende diensten en wordt opgenomen als 'personeelskosten'. De niet-betaalde bijdragen worden opgenomen als een verplichting.

Elke vergoeding na uitdiensttreding dat niet voldoet aan de voorwaarden om te worden opgenomen onder de toegezegde bijdrageregelingen zal worden geclassificeerd onder de toegezegd pensioenregelingen.

➤ **Toegezegd pensioenregelingen**

De netto verplichting die in de jaarrekeningen opgenomen wordt, is de huidige waarde van de verplichting in verband met de prestaties verminderd met de waarde van de activa in het stelsel.

Om de huidige waarde van de verplichtingen in verband met vergoedingen na uitdiensttreding en de overeenkomstige kostprijs van de tijdens de periode verleende diensten te waarderen, moet een methode van actuariële waardering worden toegepast, moeten de rechten op prestaties aan de dienstperiodes worden toegewezen en moeten actuariële hypothesen worden gemaakt. Wanneer ze de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten, de kostprijs in overeenstemming met de tijdens de periode verleende diensten en eventueel de kosten van verstreken diensttijd bepaalt, moet de entiteit de vergoedingen toewijzen aan de dienstperiodes volgens de formule voor de berekening van de vergoedingen vastgesteld volgens de regeling.

De kosten van verstreken diensttijd wijzen op de schommeling van de huidige waarde van de verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten voor de diensten verleend door de personeelsleden tijdens vorige perioden, voortvloeiend uit de invoering van vergoedingen na uitdiensttreding of andere vergoedingen op lange termijn of wijzigingen aangebracht aan die vergoedingen tijdens de periode in kwestie.

De kosten van verstreken diensttijd worden ten vroegste als kost geboekt:

✚ Vanaf het moment van de hervorming of vermindering van de regeling;

en

✚ Vanaf het moment dat de entiteit de eraan verwante herstructureringskosten of ontslagvergoedingen opneemt.

De activa van de regeling zijn activa die gehouden worden door een pensioenfonds op lange termijn of in aanmerking komende verzekeringscontracten. De reële waarde is gebaseerd op de informatie van de marktprijzen, en in geval van effecten op de gepubliceerde biedkoers. De waarde van elk verantwoord actief in de toegezegd pensioenregelingen is beperkt tot de som van de kosten van verstreken diensttijd en de huidige waarde van alle beschikbare economische voordelen, in de vorm van terugbetalingen door de regeling of in de vorm van verminderingen van toekomstige bijdragen aan de regeling.

De kosten van de diensten en de netto rentes worden opgenomen als verliezen en winsten. De actuariële winsten en verliezen voor de toegezegd pensioenregelingen en andere herwaarderingen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten worden

integraal opgenomen tijdens de periode waarin ze gepresenteerd worden als niet-gerealiseerde resultaten. Dergelijke herwaarderingen worden ook onmiddellijk opgenomen als boekhoudkundige reserves en worden niet geherclassificeerd als verliezen en winsten in latere periodes.

➤ **Ontslagvergoedingen**

Ontslagvergoedingen zijn personeelsvergoedingen die betaald moeten worden als gevolg van de beslissing van de entiteit om de arbeidsovereenkomst van het personeelslid te verbreken voor de normale pensioenleeftijd; of de beslissing van het personeelslid om vrijwillig te vertrekken in ruil voor die vergoeding. De ontslagvergoedingen worden ten vroegste opgenomen tussen het moment dat de entiteit niet langer kan weigeren om de vergoeding toe te kennen; of het moment dat de entiteit de kosten van een herstructurering, die de betaling van ontslagvergoedingen impliceert, boekt.

➤ **Andere vergoedingen op lange termijn**

De andere vergoedingen op lange termijn zijn vergoedingen die aan de actieve werknemers aangeboden worden en die niet vallen onder de categorieën van vergoedingen op korte termijn, ontslagvergoeding of vergoedingen na uitdiensttreding. De andere vergoedingen op lange termijn worden op dezelfde manier als de vergoedingen na uitdiensttreding gemeten en geboekt. Elke wijziging in de nettoverplichting wordt in de resultatenrekening opgenomen.

XIII.B.10 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Opname

De voorzieningen worden geboekt wanneer de P&V Groep een bestaande (juridische of impliciete) verplichting heeft die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden waarvan de afwikkeling van de verplichting naar verwachting resulteert in een uitstroom uit de entiteit van middelen die economische voordelen in zich bergen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat. Wanneer verwacht wordt dat de volledige of een deel van de voorziening aan P&V terugbetaald zal worden, moet de terugbetaling worden geboekt als de entiteit bijna zeker is die terugbetaling te krijgen.

Waardering

Het bedrag van de voorziening moet de best mogelijke schatting zijn (best estimate) van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. De best mogelijke schatting is het bedrag dat een entiteit redelijkerwijs zou moeten betalen om een verplichting op de balansdatum af te wikkelen of om de verplichting op diezelfde datum over te dragen aan een derde partij. Wanneer het effect van de tijdwaarde van geld aanzienlijk is, worden de voorzieningen bepaald aan de hand van een discontovoet voor belastingen die eventueel de risico's verbonden aan de verplichting weerspiegelt.

Op elke afsluitingsdatum zal de voorziening worden herzien en aangepast om de best mogelijke schatting op die datum te weerspiegelen van het bedrag dat nodig is om de overeenkomstige verplichting af te wikkelen. Indien de uitstroom van middelen niet meer waarschijnlijk is, moet de voorziening worden omgekeerd.

XIII.B.11 Winstbelastingen

Actuele belasting

De over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingverplichtingen of -vorderingen worden gewaardeerd tegen het bedrag dan men verwacht te betalen of te ontvangen van de belastingadministratie. De aanslagvoeten en de fiscale regelingen die gebruikt worden om die bedragen te bepalen, zijn diegene die in de landen waar de P&V Groep actief is en belastbare inkomsten genereert ingevoerd of zo goed als ingevoerd zijn op de afsluitingsdatum.

De actuele belasting die betrekking heeft op elementen die geboekt werden hetzij in niet-gerealiseerde resultaten, hetzij rechtstreeks in het eigen vermogen, zal worden geboekt in de niet-gerealiseerde resultaten of in het eigen vermogen, en niet in de resultatenrekening.

Uitgestelde belasting

De uitgestelde belasting wordt geboekt volgens de methode van de variabele overdracht voor de tijdelijke verschillen die op de afsluitingsdatum bestaan tussen enerzijds de belastbare grondslag van de activa en passiva en anderzijds hun boekwaarde in de balans.

Een uitgestelde belastingverplichting moet voor alle belastbare tijdelijke verschillen worden geboekt, behalve:

- ✚ Wanneer de uitgestelde belastingverplichting gegenereerd wordt door de initiële opname van de goodwill of de initiële opname van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst (of het belastingverlies);
- ✚ Voor de belastbare tijdelijke verschillen in verband met deelnemingen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures, wanneer een controle van de vervaldag van afwikkeling van de tijdelijke verschillen mogelijk is en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Er moet een uitgestelde belastingvordering worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, overdrachten van belastingverliezen of niet-opgenomen belastingkredieten voor zover de kans bestaat dat er een belastbare winst beschikbaar zal zijn waarop die aftrekbare tijdelijke verschillen, overdrachten van belastingverschillen en niet-opgenomen belastingkredieten aangerekend kunnen worden, behalve:

- ✚ Wanneer de uitgestelde belastingvordering in verband met het aftrekbare tijdelijke verschil gegenereerd wordt door de initiële opname van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en op het moment van de transactie geen invloed heeft op de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst (of het belastingverlies);
- ✚ Voor de aftrekbare tijdelijke verschillen in verband met deelnemingen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt de uitgestelde belastingvordering enkel geboekt voor zover de kans bestaat dat het

tijdelijke verschil in een nabije toekomst afgewikkeld zal worden en er een belastbare winst beschikbaar zal zijn waarop het tijdelijke verschil aangerekend kan worden.

De boekwaarde van een uitgestelde belastingvordering moet worden herzien op elke afsluitingsdatum en worden verminderd voor zover het niet meer waarschijnlijk is dat een voldoende belastbare winst toelaat om geheel of gedeeltelijk te profiteren van het voordeel van die activa. De niet-geboekte uitgestelde belastingvorderingen worden opnieuw gewaardeerd op elke afsluitingsdatum en worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is geworden dat een toekomstige belastbare winst zal toelaten om ze in te vorderen.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen de aanslagvoet die naar verwachting van toepassing zal zijn tijdens het boekjaar waarin het actief gerealiseerd wordt of de verplichting afgewikkeld wordt, en dat op grond van de belastinggrondslagen (en belastingreglementeringen) die op de balansdatum ingevoerd of zo goed als ingevoerd zijn.

De uitgestelde belasting met betrekking tot de elementen geboekt buiten het resultaat wordt buiten het resultaat opgenomen. De elementen van de uitgestelde belastingen worden geboekt in correlatie met de onderliggende transactie, hetzij in niet-gerealiseerde resultaten, hetzij rechtstreeks in het eigen vermogen.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gesaldeerd als de entiteit een in rechte afdwingbaar recht heeft om de actuele belastingvorderingen te salderen met de actuele belastingverplichtingen en wanneer de uitgestelde belasting betrekking heeft op dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingadministratie.

XIII.B.12 Informatieverschaffing over verbonden partijen

Een **verbonden partij** is een persoon of entiteit die verbonden is met de entiteit die haar jaarrekening opstelt:

- ✚ (a) een natuurlijke persoon (of nauwe verwant van de natuurlijke persoon) is met de P&V Groep verbonden als die persoon zeggenschap of gezamenlijke zeggenschap uitoefent of een invloed van betekenis heeft op de P&V Groep of behoort tot de managers op sleutelposities in P&V of in haar moedermaatschappij;
- ✚ (b) een entiteit is met P&V verbonden indien zich een van de volgende situaties voordoet:
 - De entiteit en P&V behoren tot dezelfde groep;
 - Een entiteit is een geassocieerde deelneming van de andere entiteit;
 - Beide entiteiten zijn joint ventures van eenzelfde derde;
 - De entiteit is een regeling inzake vergoeding na uitdiensttreding voor de medewerkers van P&V of een entiteit verbonden met P&V;
 - Onder (a) bedoelde persoon oefent zeggenschap uit over de entiteit.

Een **transactie tussen verbonden partijen** is een overdracht van middelen, dienstverleningen of verplichtingen tussen verbonden partijen, ongeacht of hiervoor een prijs in rekening wordt gebracht.

Managers op sleutelposities zijn die personen die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het plannen en sturen van en het uitoefenen van zeggenschap over de activiteiten van de entiteit, hetzij op directe hetzij op indirecte wijze, met inbegrip van elke directeur (bestuurslid of niet) van die entiteit.

Beloning omvat alle personeelsbeloningen (zoals gedefinieerd in IAS 19 Personeelsbeloningen). Personeelsbeloningen zijn alle vormen van vergoedingen die zijn betaald of nog worden betaald of verstrekt door of voor rekening van de entiteit in ruil voor verrichte prestaties ten behoeve van de entiteit. Beloning omvat de op aandelen gebaseerde betalingen.

XIII.B.13 Niet-courante activa aangehouden voor verkoop

Een niet-courant actief wordt 'aangehouden voor verkoop' wanneer de economische winst van het actief eerder verkregen wordt door de verkoop van het actief dan door het ononderbroken gebruik in de onderneming (toekomstige economische winst).

Dat actief wordt niet meer afgeschreven op voorwaarde dat het niet meer ten dienste staat van de activiteit. Een actief aangehouden voor verkoop wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde van:

- ✚ De restwaarde van het goed;
- ✚ De reële waarde van het goed min de verkoopkosten.

Om een goed te classificeren als 'beschikbaar voor verkoop' moeten de volgende criteria zijn vervuld:

- ✚ Het goed moet onmiddellijk beschikbaar en klaar voor verkoop zijn;
- ✚ De verkoop moet zeer waarschijnlijk zijn, wat aangetoond wordt door het feit dat:
 - Het passende managementniveau beslist heeft om het actief te verkopen;
 - Er een concreet verkoopprogramma bestaat;
 - Het actief te koop gesteld wordt voor een redelijke prijs afhankelijk van de actuele reële waarde;
 - De verkoop verwacht wordt binnen twaalf maanden die volgen op de classificatie als 'actief aangehouden voor verkoop'.

Uitgebreide inhoudsopgave

I	VOORSTELLING VAN DE P&V GROEP	3
I.A	STRUCTUUR VAN DE P&V GROEP	3
I.A.1	<i>PSH</i>	4
I.A.2	<i>Belangrijke participaties</i>	4
I.A.3	<i>Andere participaties</i>	4
I.B	BELANGRIJKSTE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2014	5
II	GECONSOLIDEERDE JAARREKENINGEN PER 31 DECEMBER 2014.....	6
II.A	GECONSOLIDEERDE BALANS	7
II.B	GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	8
II.C	TOESTAND VAN HET GECONSOLIDEERDE TOTALE RESULTAAT	9
II.D	OVERZICHT VAN DE VARIATIES IN HET GECONSOLIDEERDE EIGEN VERMOGEN	10
II.E	TABEL VAN DE GECONSOLIDEERDE KASSTROMEN	11
II.F	SOLVABILITEITSMARGE	13
III	VERSLAG VAN DE ACCOUNTANTS OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENINGEN 14	
IV	ACTIVITEITENVERSLAG.....	16
IV.A	RESULTATEN VAN 2014.....	16
IV.B	FINANCIËLE SITUATIE VAN 2014.....	17
V	DOELSTELLINGEN EN BELEID BETREFFENDE RISICOBEBEER	19
VI	TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE BALANS.....	30
VI.A	CONSOLIDATIEBASIS EN CONSOLIDATIEKRING	30
VI.B	VERBONDEN PARTIJEN	36
VI.C	WAARDERING TEGEN DE MARKTWAARDE	39
VI.D	GOODWILL.....	39
VI.E	IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	40
VI.F	MATERIËLE VASTE ACTIVA	42
VI.F.1	<i>Gebouwen</i>	43
VI.F.2	<i>Overige</i>	44
VI.G	VASTGOEDBELEGGINGEN	45
VI.H	FINANCIËLE INSTRUMENTEN.....	46
VI.H.1	<i>Waardering</i>	49
VI.H.2	<i>Hiërarchie van de juiste waarden</i>	50
VI.H.3	<i>Beschikbaar voor verkoop</i>	54
VI.H.4	<i>Aandelen en beveks</i>	58
VI.H.5	<i>Reële waarde via de resultatenrekening</i>	60
VI.H.6	<i>Leningen en vorderingen</i>	60
VI.H.7	<i>Afgeleide financiële instrumenten</i>	61
VI.H.8	<i>Overdrachten van financiële activa</i>	63
VI.I	FINANCIËLE BELEGGINGEN UNIT LINK (TAK 23)	64
VI.J	OVERIGE ACTIVA	65
VI.J.1	<i>Herverzekeringsactiva en verzekeringsvorderingen</i>	65
VI.J.2	<i>Overige vorderingen</i>	66
VI.K	VERHURING EN LEASES	67
VI.K.1	<i>Financiële lease</i>	68
VI.K.2	<i>Operationele lease</i>	68

VI.L	NIET-COURANTE ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN .	69
VI.M	GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN.....	69
VI.N	EIGEN VERMOGEN.....	70
VI.O	TECHNISCHE SCHULDEN EN VERZEKERINGSSCHULDEN.....	70
VI.O.1	<i>Technische voorzieningen.....</i>	70
VI.O.2	<i>Investeringscontracten</i>	75
VI.O.3	<i>Verzekeringsschulden</i>	77
VI.P	PENSIOENEN EN ANDERE VERPLICHTINGEN	78
VI.P.1	<i>Vaste prestaties.....</i>	78
VI.P.2	<i>Vaste bijdragen.....</i>	80
VI.P.3	<i>Andere personeelsbeloningen.....</i>	80
VI.Q	SAMENSTELLING VAN DE UITGESTELDE BELASTINGEN	80
VI.R	OVERIGE PASSIVA	81
VI.R.1	<i>Spreiding en vervaldagboek van de overige passiva</i>	82
VI.R.2	<i>Detail van de overige schulden</i>	83
VII	TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	85
VII.A	PREMIES	85
VII.B	TECHNISCHE KOSTEN.....	86
VII.C	FINANCIËLE OPBRENGSTEN	87
VII.D	FINANCIËLE KOSTEN.....	88
VII.E	ADMINISTRATIEVE EN OPERATIONELE KOSTEN	89
VII.F	BELASTINGLASTEN/-INKOMSTEN IN DE RESULTATENREKENING.....	89
VII.G	DIVIDENDEN	91
VIII	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM.....	92
IX	HUMAN RESOURCES	92
X	BESTAAN VAN BIJKANTOREN.....	92
XI	TEGENSTRIJDIG BELANG	92
XII	ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	92
XIII	TOEPASSING VAN DE IFRS-NORMEN BINNEN DE P&V GROEP	93
XIII.A	GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	93
XIII.B	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE BOEKHOUDKUNDIGE AFSPRAKEN.....	94
XIII.B.1	<i>Verzekeringsovereenkomsten en financiële instrumenten met een discretionaire-winstdelingselement</i>	94
XIII.B.2	<i>Financiële instrumenten</i>	95
XIII.B.3	<i>Materiële vaste activa.....</i>	106
XIII.B.4	<i>Vastgoedbeleggingen.....</i>	107
XIII.B.5	<i>Immateriële vaste activa.....</i>	108
XIII.B.6	<i>Bijzondere waardevermindering van activa.....</i>	109
XIII.B.7	<i>Leaseovereenkomsten</i>	111
XIII.B.8	<i>Consolidatie – consolidatiekring en aanverwante principes.....</i>	111
XIII.B.9	<i>Personeelsvoordelen.....</i>	113
XIII.B.10	<i>Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa.....</i>	115
XIII.B.11	<i>Winstbelastingen</i>	116
XIII.B.12	<i>Informatieverschaffing over verbonden partijen</i>	117
XIII.B.13	<i>Niet-courante activa aangehouden voor verkoop.....</i>	118